National Library
Bibliothèque Nationale
DEC 16 1975
Newspaper Section
Section des Journaux

B103/A/470/3

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited.

Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS. Phone 465-7903. United States Editorial Offices: New York, Editor V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466; Chicago—Editor Mrs. I. LAMBERTS, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 10630; California — Editor KARLIS KALEJS, 3822 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214.

NR. 49 SESTDIENA, 1975. GADA 13. DECEMBRIS 25. GADS
SATURDAY, DECEMBER 13, 1975

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 50 centu

Sēra Pētera brīdinājums

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Prezidenta Džeralda Forda turpat 30.000 jūdžu garā politiskā ekskursija uz Tālajiem austrumiem, kā arī paciemošanās pie amerikāņu sabiedrotajiem Malēzijā un Filipīnās nav bijusi veltīga laika izšķiešana. Pekingā pats Mao un viņa tronmantnieks viceprezidents Tengs Fordam nepārprotami pateica, ka Pad. savienības agresīvā ekspansija ir jau šodien lielākais drauds pasaules mieram.

Dzirdēts apgalvojums, ka prezidents Fords ārpolitikas jautājumos esot sava ārlietu ministra Kisingera gūsteknis. Ir visiem zināms, ka Kisingers ir Vašingtonas un Maskavas sadarbības krusttēvs. Bēdīgi slavenajai sadarbībai pašās ASV rodas arvien vairāk kritizētāju, un līdz ar to pieaug to amerikāņu skaits, kas sāk šaubīties, vai Kisingera iemītā ārpolitikas taka būtu paturama. Citiem vārdiem, Kisingera ārpolitika, nemaz nerunājot par amerikāņu nožēlojamo kapitulāciju Indoķīnā, ir kritikas krustugunīs. Daži nopietni komentātori tajā pašā laikā aizstāv Kisingeru, norādot uz kādu ļoti svarīgu faktoru, kas Kisingeru eventuāli ietekmējis prāgmatiskā politiskā laipošanā. Šis svarīgais faktors ir amerikāņu tautas vairākuma mentālitāte — nacionālas vienības un mērķtiecības trūkums. Visvarenākie militārie ieroči var izrādīties par nevajadzīgām rotaļlietām, ja aiz tiem nestāv apņēmība stāties pretī ienaidniekam, kaut arī tas prasītu lielus upurus tautas un valsts labā. Var jautāt, cik amerikāņu jauniešu tēvzemes mīlestībā par taisnības un brīvības uzvaru ietu labprātīgi nāves karā, ja naidnieks nomestu masku un iesāktu militāru afēru ASV nožņaugšanai? Visu nopulgotais bijušais ASV prezidents Niksons nesen izteicās, ka jānotiek brīnumam vai kādai traģēdijai, lai amerikāņu tauta no jauna sakustu varenā nacionālā vienībā. Varbūt ka tieši Niksons ir atklājis vissvarīgāko faktoru ASV sirdspukstos, bet paies laiks, kamēr tauta to pareizi sapratīs.

Atceļā no Tālajiem austrumiem Fords apstājās Honolulū, kur Perl Hārboras 34 gadu atceres dienā deklarēja jaunu ASV Klusā okeana doktrīnu. Šīs jaunās Forda doktrīnas pamatā ir priekšnoteikums, ka ASV spēks ir vienīgais drošais pamats varu līdzsvarošanai Klusā okeana telpā. Pārējie pieci Forda doktrīnas punkti ir: sadarbība ar Japānu ir ASV pīlārs attieksmju nostabilizēšanā ar Ķīnu; tālāka ASV dalība Dienvidāzijas politiskā līdzsvara un drošības plāksnē; miers Āzijā ir atkarīgs no politisku konfliktu atrisināšanas; mieru Āzijā nodrošinās saimnieciska sadarbība, kas atbilst visu šajā territorijā ietilpstošo iedzīvotāju interesēm.

Jauno Forda Klusā okeana doktrīnu varētu uzskatīt par tukšu retoriku. Drīzāk tā būtu jāuzskata par ASV atklātu atgādinājumu palikt arī turpmāk par vērā ņemamu spēku Klusā okeana un Āzijas kontinenta austrumu piekrastes priekštelpā.

Brīdī, kad Dž. Fords ar savu svītu atgriezās Vašingtonā, Briselē sanāca NATO aliansē pārstāvēto 15 valstu aizsardzības ministri. NATO militārās komitejas priekšsēdis sērs Pēters Hills-Nortons deklarēja: „Neņemot vērā detanti, Pad. savienība nav atmetusi plānus uzmesties par visvarenāko militāro spēku pasaulē. Rieumiem nekavējoties jāreaģē ar kāpinātu militāru gatavību, jo tikai tā būs iespējams novērst draudošā atomkaŗa briesmas. Kopš pagājušās vasaras Helsinku konferences no Varšavas pakta valstu puses nekas nav darīts savstarpējas uzticības stiprināšanai; tāpat šīs valstis nav pozitīvi reaģējušas sarunās par stratēģisko atomieroču ierobežošanu. Starplaikā Pad. savienība nepārprotami deklarējusi, ka nevar būt runas par jebkādu ideoloģisku sadarbību, un tā ir vairākkārt atgādinājusi, ka joprojām spēkā Brežņeva doktrīna, kas dod tiesības Maskavai iejaukties tās sabiedroto valstu iekšpolitiskās lietās, ja kādā no tām pašreizējai politiskai iekārtai draudētu briesmas."

Latvijas kaŗa skolas dibināšanas atceres sarīkojumā Latviešu namā Toronto virsnieki pēc svinīgās jundas pulcējās tradicionālajās Kaŗa skolas vakariņās, iebaudot melnu kafiju, rupjmaizi un marmelādi, kā to 1919. gada 30. novembŗa vakarā, pēc atgriešanās no kaujām, iebaudija Kaŗa skolas pirmie kadeti, lai 1. decembrī sāktu skolā mācības.

Foto: J. Kreilis

Par britu valstsvīra sēra Pētera Hilla-Nortona un sarkanās Ķīnas diktātora Mao brīdinājumiem jāsaka — cik līdzīgas šīs gleznas! Varbūt tuvojas brīdis, kad ASV ārlietu ministrs Kisingers beidzot nomauc baltos diplomāta cimdus. Kādā intervijā viņš nesen izteicās: „ASV nevar palikt vienaldzīgas laikā, kad kāda ārvalsts sāk īstenot ekspansijas plānus tālu no šīs valsts robežām un pretēji šīs valsts tradicionālām līdzšinējām interesēm." Ar šiem vārdiem Kisingers brīdināja Pad savienību no tās līdzdalības bijušās Portugales kolonijas Angolas pilsoņu kaŗā. Kremļa atbalstītie sazvērnieki, šobrīd jau kontrolē Angolas svarīgos stratēģiskos centrus. Pad. savienības nepārtraukto ieroču sūtījumu dēļ. No otras puses — Pekingas atbalstītos Angolas atbrīvotājus neapšaubāmi atbalsta arī Vašingtona. Amerikāņu diplomāti un Pentagons noliedz, ka ieroči sūtīti Angolai, bet tajā pašā laikā amerikāņi nenoliedz, ka viņu ieroči ir Zairas, Zambijas un citu Angolas kaimiņvalstu rīcībā. Lieki pieminēt, ka, kontrolējot Angolu, Kremlis pakāpeniski varētu izplest savu ietekmi spaidu uz citām Melnā kontinenta jaunizceptām apšaubāmas kvalitātes demokratiskām republikām. Angolā gruzdošās ogles var viegli uzliesmot tiešā lielvaru konfrontācijā. Iespējams, ka no Angolas Maskava varētu kontrolēt kuģniecību visā Afrikas kontinenta austrumu piekrastē.

Laikā, kad Angolā dzimst tieša Vašingtonas un Maskavas konfrontācija, Brežņevs Varšavā, apkampies un bučojies ar poļu komūnistu vadoni Gireku Polijas komūnistu partijas septītā kongresā, apliecināja Maskavas siltās jūtas un patieso draudzību pret poļu tautu. Jājautā, vai poļu tauta jau aizmirsusi Ribentropa un Molotova izdarīto Polijas dalīšanu Otrā pasaules kaŗa pirmajā posmā. Jājautā arī, kāpēc trīsdesmit gadus pēc kaŗa Polijā, tāpat kā Austrumvācijā, Čehoslovakijā un citās brālīgās republikās, vēl joprojām stacionētas sarkanarmijas divīzijas. Brežņevs uzsvēra: „Rietumu opozicija pret sadarbību (detanti) var atsaukt auksto kaŗu un pietuvināt vēl bīstamāko īstā kaŗa uzliesmojumu."

Miera svētkiem tuvojoties, pasaule šogad nav par mata tiesu pavirzījusies tuvāk patiesa miera apvāršņiem. Kaut arī padomju tautai jāiztiek ar plānāko maizes riecienu pēdējo desmit gadu laikā, Brežņevs traktoru vietā ražo tankus, tirdzniecības kuģu vietā zemūdenes un detanti jau pārvērtis aukstā kaŗā. Par to jaunu sarkanās zvaigznes medaļu pie Anglijā pirktā uzvalka atloka pats var sev piespraust vīrs, kas visvairāk runā par mieru, bet patiesībā fanātiski gatavojas jaunam pasaules kaŗam. Sērs Pēters Hills, tāpat kā Mao, to nosaucis vārdā. Varbūt ka kādā gaišākā brīdī Džeralds Fords izsauksies: „Nu es zinu, kas mani apvedis ap stūri. Man jau viņš Vladivostokā likās aizdomīgs. Leonīds Brežņevs! Salīdzinājumā ar viņu, mūsu pašu mājas naīvie politiķi ir tīrie bērndārznieki."

Aleksandrs Ķegumnieks

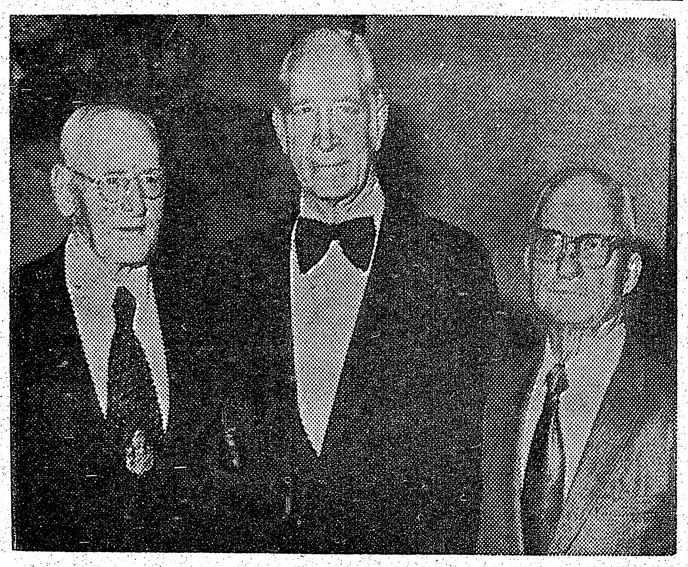

Latvijas kaŗaskolas 56. gadasvētkos Toronto piedalījās arī Kaŗa skolas pirmā izlaiduma virsnieki, no kreisās: LKOK majors A. Ameriks, plkv. J. Rucelis un kpt. T. Miezītis.

Foto: J. Kreilis

Pēc 34 gadiem māte satiek savu dēlu

Toronto internacionālajā lidlaukā 48 g. vecais Eižens Beimuts pēc 34 gadiem varēja sveikt savu 75 g. veco māti Klaudiju Beimutu, kas ielidoja no Latvijas. Lidojums no Maskavas ildzis 14 stundas. E. Beimuts pēdējo reizi savu māti redzējis 1941. gadā, kad 14 gadu vecumā atstājis Latviju, jo nosūtīts darbā uz Vāciju. Pēc kaŗa izceļojis uz Angliju, bet 1952. gadā ieradies Kanadā. Pirmo vēstuli no mātes saņēmis 1950. gados. Viņa pelnījusies ar lauksaimniecības darbu, bet pēdējos piecus gadus strādājusi par virēju un bērnu uzraudzītāju, saņemdama uzturu un pajumti. Pēc neskaitāmiem neveiksmīgiem mēģinājumiem panākt mātes izceļošanu uz Kanadu, E. Beimuts pirms 8 mēnešiem iesniedzis lūgumu immigrācijas birojam Toronto, pēc kam lieta ātri izkārtojusies. Māte jau iepriekš atsūtījusi dēlam savu ģimetni, lai tas viņu lidlaukā varētu pazīt, jo pa šiem gadiem dāudz cietusi un pārmainījusies. Klaudija Beimuta tagad apmetusies dēla ģimenē, kur tai ir arī mazmeita, 13. g. vecā Ivona. Okupācijas iestādes vēlējušās viņu ievietot veco ļaužu mītnē, bet zinājusi, ka tā būtu bijusi viņas nāve. (ls)

LATVIJA AMERIKĀ

SSTDIENA, 1975. G. 13. DECEMBRIS, 49. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9; tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y. 10466, U.S.A. Tālr. 994-7917. Čikagas redakcijas vad.: I. Lamberte, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālr. 774-5744. Redaktors Austrālijā: Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāliem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personisks uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV — par gadu $21.00, 6 mēn. $11.50, 3 mēn. $6.00. Atsevišķa numura cena 50 centu. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $3.00, tekstā $5.00, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas slejas telpu. Sarīkojumu kalendārā 50 centu par vienas slejas rindu. Sludinājumi nododami pa tālr. 466-1514.

Streika vadībā „izglītojas" cīņas turpināšanai

Dadža karikatūra

Jāzeps Grodnis

ASV tagadējā ārpolitika

Kā jau priekš daudziem gadu desmitiem, tā arī tagad, tuvojoties ASV prezidenta vēlēšanām, ASV ārpolitika ir visvājākā. Pasaule ASV priekšvēlēšanu gadu sauc par Maskavas politisko koncesiju ražas gadu. Sevišķi spilgti ASV ārpolitikas vājums parādās tagad. Fords, kļuvis par prezidentu bez vēlēšanām, jūtas nedrošākais prezidenta amata kandidāts. Tā vien liekas, ka viņš ir zaudējis paļāvību, sevišķi pēc Kalifornijas bij. gubernātora Ronalda Regana iestāšanās atklātībā vēlēšanu cīņā pret Fordu. Fords, nejuzdamies pietiekami drošs un paļaudamies uz saviem padomdevējiem, dara acīm redzamas kļūdas ne tikai iekšpolitikā, bet visvairāk ārpolitikā. Līdz šim vēl nav bijis neviens nozīmīgs gājiens, kur prezidents kā augstākās varas nesējs militārā laukā būtu soļojis pa priekšu saviem padomdevējiem; viņš gājis to pēdās. Ārpolitikā bez Kisingera akcepta viņš nav iedrošinājies pateikt nevienu svarīgu deklarāciju.

Maskava, redzēdama Forda vājumu un Kisingera fundamentāli labvēlīgo politiku pret Maskavas dzemdēto sadarbību, cenšas to izmantot līdz pēdējai iespējai. Pēdējie ASV ārpolitikas spilgtākie piemēri ir vispirms Ēģiptes un Izraēlas vienošanās Sinaja jautājumā. Vidējos austrumos. Jau šodien par to ASV maksā biljonus, un nākotnē vēl vairāk. Ir aplam domāt, ka Vidējo austrumu mieru ASV var nopirkt par dolariem. Tas ir tikai laika novilcināšanas darījums. Kamēr Palestīnas bēgļu jautājums nebūs nokārtots viņiem pieņemamā veidā, Vidējos austrumos miera nebūs. Šo jautājumu atrisināt ir ārkārtīgi grūti, jo viens no Vidējo austrumu miera nodibinātājiem ir Maskava, kas nav ieinteresēta par mieru, bet kara kūdīšanā. Šā gada daļējais Izraēlas un Ēģiptes izkārtojums tāpēc ir tikai pagaidu atrisinājums, lai iegūtu laiku Izraēlas pilnīgai apbruņošanai un lai neatkārtotos 1973. gada oktobra kara pārsteigums. Šis notikums devis lielu prestižu Henrijam Kisingeram un reizē ar to arī nācis par labu Forda prezidenta vēlēšanu propagandai. Arī detantes iespaidā notikušā Helsinku konference, pazīstot amerikāņu nostāju (Vietnamas gadījums), ir faktors, kas pēc Forda un Kisingera izpratnes ir plūss Forda ievēlēšanai.

Solžeņicina nepieņemšana Baltā nama audiencē ir spilgtākais piemērs detantes uzvarai. Aizsardzības ministra Šlesingera atcelšana no amata un Ronsfīlda iecelšana viņa vietā, kaut ļoti nožēlojams darījums, tomēr nenoliedzami uzskatāms par Kisingera sadarbības politikas lielāko uzvaru. Šinī jautājumā arī Forda prezidenta vēlēšanu komisijas vadība, ievērojot noskaņojumu tautas masās, izšķīrās par Šlesingera atlaišanu. Nav domājams, ka šis aprēķins izrādīsies pareizs un ka tas varētu nodrošināt Forda ievēlēšanu. Šlesingers ar savu nesadarbošanās politiku ar Maskavu bija ļoti populārs daudzās politiķu aprindās un arodbiedrību prezidenta Minija vadītajās arodbiedrībās. Tāpat tas nelabvēlīgu iespaidu atstāja uz NATO un pārējiem ASV sabiedrotajiem.

Pēdējais nozīmīgākais notikums ASV ārpolitikā ir Kisingera un prezidenta Forda ceļojums uz Pekingu. Šī vizīte neapšaubāmi būs plūss Fordam prezidenta vēlēšanās 1976. gada novembrī, jo ASV daudzi vēlētāji simpatizē Pekingai. To labi saprata arī Niksons, apmeklējot Pekingu pirms vēlēšanām, un to tagad izmanto Fords. Pa šiem gadiem, laikā starp abiem apmeklējumiem, radusies jauna problēma, un tā ir Vašingtonas un Maskavas sadarbība. Niksona Pekingas apmeklējuma laikā simpatiju iegūšanai, bez dažām sī-

(Turpinājums 17. lp.)

Lasītāju vēstules

VECI LITERĀRIE DARBI

Ir skumji lasīt LA 1. nov. numurā, ka rakstnieku sarīkojumā Toronto lasīti pirms 10 vai 30 gadiem uzrakstīti literārie darbi. Negribas ticēt, ka latviešu rakstnieks trimdā nespētu vairs nekā jauna radīt. Vēl iznāk latviešu rakstnieku grāmatas, Kultūras fonds šogad godalgoja divas dzejnieces, citos sarīkojumos lasīti arī agrāk nepublicēti darbi. Varbūt rīkotājiem vajadzētu atturēties aicināt literāros sarīkojumos rakstniekus, kas lasa vecos darbus. Daži mūsu prozisti nevēlas ar saviem darbiem piedalīties, bet ir daudzi citi rakstnieki, kas labprāt brauc uz sarīkojumiem un lasa nepublicētus darbus. Latviešus parasti sauc par dziedātāju tautu, un varbūt tāpēc latviešiem ir krietni daudz dzejnieku. Lai gan lasītāji samērā maz pērk dzejoļu grāmatas, sarīkojumos tie dzeju labprāt klausās, kādēļ liekas, ka mums dzejas vairāk nekā prozas. **J. Dzelmenis** Čikagā

RAKSTI AR KOPIJĀM

Bieži esmu lasījis latviešu trimdas periodikā arī rakstus ar vienādu saturu, sevišķi aprakstus par jubilāriem, kas liek domāt, ka raksti iesūtīti vairākās kopijās dažādiem latviešu izdevumiem. Ja kāds ar saviem nopelniem ir tik ievērojams, ka viņam var veltīt garu aprakstu, tad liktos, ka varētu rakstīt vairāki autori, lai katrā izdevumā būtu atšķirīgs izgaismojums. Ir daži jubilāri, par kuriem raksta katrus piecus gadus, bet ja rakstam pievienots foto attēls, tas dažkārt ir daudz jaunāks par desmit gadiem.

Domātājs Ņujorkā

VAI ARODBIEDRĪBAS VADĪBAI NEBŪTU JĀATKĀPJAS?

Kanadas pasta darbinieku vairākums nobalsojis par atgriešanos darbā, lai gan arodbiedrības vadītājs Dēvidsons bija par streika turpināšanu. Līdz ar to viņam izteikta neuzticība, jo viedokli bijuši atšķirīgi. Arodbiedrības vadītājam tagad būtu no sava amata jāatkāpjas. Viņš arī bija apgalvojis, ka streiko 95 proc. Kā rezultāti rādīja, darbā gribējuši atgriezties vairāk nekā puse, Toronto pat 82 proc., bet tos aizkavēja arodbiedrība ar saviem „piketētājiem", pretojoties arī nobalsošanai. Pasta direktors Makesijs bija ar mieru atkāpties, ja viņa priekšlikumu nepieņemtu. Kā tagad būs ar arodbiedrības vadītāju Dēvidsonu, pret kuŗa gribu paši arodbiedrības biedri streiku izbeiguši? Protams, viņš to nedarīs, ko jau agrāk apgalvoja televīzijas intervijā, satiekoties ar Makesiju. Ir cilvēki, kas demokratiju aizstāv tikai tad, ja to var izmantot savu mērķu labā, pretējā gadījumā demokratiskie principi tiek ignorēti un pārkāpti. **V. M.** Misisagā, Ont

RŪPES PAR LASĪTĀJIEM

Biju patīkami pārsteigts, kad ilgajā Kanadas pasta streika laikā saņēmu Latviju Amerikā ar ASV pastmarkām. Laikraksta apgāds bija darījis visu iespējamo, lai ārpus Kanadas laikrakstu nosūtītu ar ASV pastu. Sirsnīgs paldies izdevējiem par laikraksta piesūtīšanu! **A. A.** Ņurošelā, N.Y.

ATBILDĪGAS ABAS PUSES

Kanadas pasta nekārtīgajā darbībā un biežajos streikos atbildīgas abas puses — streikotāji ar savām agresīvajām prasībām un valdība ar savu pasīvitāti. Pašreiz nekur citur tā netrako ar streikiem kā Kanadā. Demokratijas notiesāšana sākas ar mazo saimniecisko uzņēmumu izputināšanu un beidzas ar lielo uzņēmumu nacionālizāciju. Arī cara Krievijā streikoja visās malās, bet kad pienāca īstais brīdis, komūnisti sagrāba varu. Traģēdija ir, ka cilvēks visu ātri aizmirst. Kad pienāk vēlēšanas, tas atkal nezina, par ko balsot. **Ed. K.** Toronto

MĀKSLINIEKS PAR SAVU IZSTĀDI

Vēlos izteikt jo sirsnīgu pateicību visiem tiem enerģiskajiem labvēļiem, kas ziedoja laiku un līdzekļus manas darbu skates noorganizēšanā novembŗa sākumā Sv. Jāņa baznīcas telpās Toronto. Pārsteidza lielais apmeklētāju skaits, no kuŗiem daudzi ieguva izstādītos darbus savā īpašumā. Tā ir atzinība un gandarījums autoram. Ne visi izstādītie darbi izturējuši autora „personiskās žūrijas komisijas" kritiku. Ikvienas izstādes sarīkošana ir komplicēta problēma, kas prasa daudz enerģijas un pūļu, arī uzticamus palīgus. Daudz pateicības esmu parādā Ilmāram Jankovskim — šīs skates ierosinātājam un atbalstītājam, tāpat Ņinai un Edgaram Plūmēm, kas padarīja skates iekārtošanas tehnisko darbu, tāpat R. Šteinbergam u. c. Nākošajā skatē, ko pašlaik plānoju, ceru parādīt ne tikai dažus lielāka formāta darbus, bet arī portretus un skulptūrālus eksperimentus.

Elmārs Dambergs,
Rosseau, Ont.

PAR LATVIEŠU SKOLU

Ar lielu interesi izlasīju LA 45. nr. atreferējumu par TLB sestdienas skolas darbu. Visvairāk mani nodarbināja rindas par vecāku lielo līdzdalību, nodibinot pat 13 darba grupas. Tā kā savā laikā arī mani bērni šinī skolā mācījušies, sapratu, ka tāda vecāku aktīvitāte būtu tikai par svētību. Vislielākie kavēkļi sekmīgam darbam ir disciplīnas trūkums un vāji sagatavotās stundas. Vai nodibinātā disciplīnas kārtošanas apakškomiteja ņems savās rokās nerātnos bērnus? Labi gan, tad jau skolotājiem atkritīs lieka rūpe! Un kas domāts ar skolotāju izglītošanas turpināšanas apakškomiteju — vai jaunu skolotāju sagatavošana vai vairāk izglītoš tos pašus vecos skolotājus? Žēl, ka laikrakstā nebija sīkāku paskaidrojumu.

Pēc maniem vērojumiem darbs skolā tikai tad būs sekmīgs, ja katrs atsevišķs vecāks rūpēsies, lai viņa bērns sagatavotu, un tiešām sagatavotu, uzdoto mācību vielu. Un par katru disciplīnas pārkāpumu vecākiem būtu jāzina. Atmetīsim „iztapšanas politiku" pēc šejienes parauga, vecākiem ziņojot tikai patīkamas lietas, noklusējot negātīvo. Sekmīgu skolas darbu var nodrošināt tikai katrs atsevišķs vecāks. Dažādas komitejas savu enerģiju varētu ielikt financiālā plāksnē, palīdzot skolas darbā. **Bērnu māte** Toronto

Piešķirs ģen. Goppera balvas

DARBI LITERATŪRĀ, MŪZIKĀ UN TĒLOTĀJĀ MĀKSLĀ JĀIESŪTA LĪDZ 31. DECEMBRIM

Darbi Latvijas skautu prezidenta ģen. Kārļa Goppera balvām literatūrā, mūzikā, tēlotājās mākslās, un arī tādi darbi, kas neatbilst šīm katēgorijām, bet tomēr ir nozīmīgi jaunatnes latviskai audzināšanai, iesūtāmi vai piesakāmi fonda valdei līdz 1975. gada 31. decembrim, tos adresējot: Mr. A. Lūsis, 33 Lee Ave., Babylon, N.Y. 11702, USA.

Godalgojami tikai tie jaundarbi, kas publicēti 1975. gadā vai kuru manuskripti piesūtīti vai pieteikti fonda valdei līdz 31. decembrim. Jāiesūta arī jau publicētie jaundarbi, un iesūtītājs var arī nebūt pats autors. Darbus vēlams iesūtīt četros eksemplāros. Balvu nepiešķir vienam autoram 2 gadus pēc kārtas, un fonds patur godalgotā darba izdošanas pirmtiesības viena gada laikā no balvas piešķiršanas.

1975. gadam katra balva noteikta 500 dolaru. Godalgošanas komisiju lēmumus izsludinās 1976. gada 2. aprīlī, ģen. Goppera dzimšanas 100. gada atceres dienā.

Balva literatūrā piešķirama darbam, kas veicinātu jaunatnes audzināšanu latviskā garā, piem., dzejoļu krājumam vai arī garākai poēmai vai balādei, romānam, plašākam stāstam, pastāstam, novelei vai tēlojumam, vai arī stāstu, pastāstu, noveļu vai tēlojumu krājumam.

Balva mūzikā piešķirama darbam, kas veicinātu jaunatnes audzināšanu latviskās mūzikas izpratnē, piem., dziesmu krājumam solo balsij vai jauniešu ansamblim, instrumentālai oriģinālmūzikai vai folkloras apstrādājumam, mūzikai skatuviskiem uzvedumiem un mūzikas mācību materiāliem.

Balva tēlotājās mākslās piešķirama darbam, kas veicinātu jaunatnes audzināšanu latviskās mākslas izpratnē, piem., tēlotājas mākslas ciklam ar latvisku tematiku, skatuves ietērpam jaunatnes uzvedumam vai illustrācijām literāram darbam. Liela apmēra tēlotājas mākslas darbi pirms sūtīšanas piesakāmi.

Īpašu balvu var piešķirt tādam darbam, kas neatbilst pieminētajām katēgorijām, bet tomēr ir nozīmīgs latviskai audzināšanai.

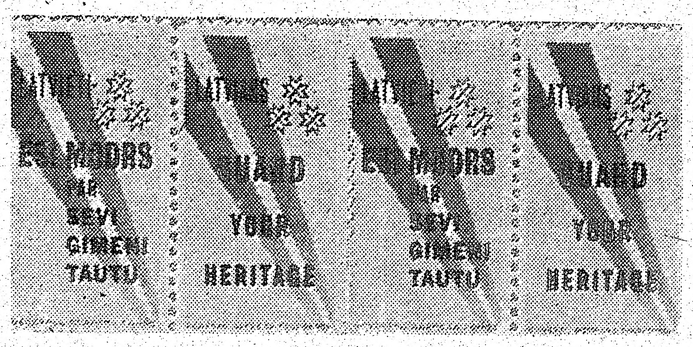

Ģen. Goppera fonda jaunās šī gada markas

Indra Gubiņa

VAI VISAM

Par pelniem pamazām kļūst ogles.
kas gailēdamas deg un kaist.
Kam apdzēsi tu liesmu mēles?
Tās nesildīs mūs abus vairs.
Par pelniem pamazām kļūst ogles.

Tu esi velti naktī vēries,
ja nevarēji samanīt
to atblāzmu, kas spēja vienmēr
tev tumsā gaiša pāri līt.
Tad esi velti naktī vēries.

Ir visam jāizbeidzas kādreiz
Prāts zina. Tomēr rūgti jūt,
cik salti ir bez ugunskura.
Put pelnu plēnes. Lai tās put?
Vai visam jāizbeidzas kādreiz?

Latviešu kultūras labā

Iznācis žurnāla Treji Vārti dubultnumurs, kaut gan iepriekšējā numurā izdevēji bija norādīuši, ka centīsies izdot atsevišķus numurus. No 15 redakcijas locekļiem paši savus darbus izvēlējušies B. Senkēviča, L. Apkalns, A. Raidonis un R. Apenītis, bet M. Aserīte publicējusi mazu ievadrakstu, ka latvieši ir dziedātāju tauta.

Dr. A. Ezergailis raksta par Latviešu zemnieku savienības dibināšanu 1917. gadā. Visumā raksts ir objektīvs. Tā ir daļa no autora jaunās grāmatas par vēlēšanām Latvijā 1917. gadā. Redakcija apsolījusi iespiest nākamā numurā šī darba turpinājumu.

Ar vēsturisku nozīmi ir arī M. Valtera un Z. Unama sarakstīšanās 1952. gada novembrī par Latvijas nākotni. Valters jau toreiz savā vēstulē norāda, ka no Amerikas atgriezīšoties tikai ap 5 proc., ja Latvija būšot brīva. Adv. J. Kalniņš apskata Latvijas valsts tiesisko stāvokli un satversmes pastāvēšanu tagad. Raksts nosliecas uz vērtējuma pusi, ka tiesiski Latvija pastāv joprojām.

Literatūras nodaļā ir K. Dzelzīša raksta Mūžība nobeigums. Var lasīt Sandras Sējas pārdomas Pazaudētais prieks, bet par jaunu autoru apzīmēts Ints Liepa ar stāstu Pasmaidi. I. Liepa jau agrāk publicējies citos izdevumos, sevišķi DV Mēnešrakstā un Trejos Vārtos. Patīkamas ir M. Liepiņa illustrācijas šim darbam. Dzejoļus publicējuši B. Senkēviča, E. Tūters, bet no jaunajiem autoriem Jānis Zvaigžņarājs. Par Zeltīti Avotiņu rakstījis J. Sudrabiņš, iespiežot arī viņas dzejoļus.

Ella Andersone tulkojusi igauņu rakstnieku darbus prozā un dzejā. Folkloras nodaļā E. Zubecka raksts par ābeli un ievu. Mācītājs J. Mednis rakstījis par grēka jēdzienu, B. Senkēviča par dziedāšanu un dziesmu svētkiem. A. Ose-Stunda atceras savu saskari ar amerikāņiem, R. Apenītis apskata skolas un skolmeistarus. Recenzijas rakstītas par T. Puisāna grāmatu Senču pēdās un J. Dūka Latviešu tauta lielo maldu un iznīcības ceļos.

Žurnāla interesantākais saturs parasti liekas Lasītāju domu stūrītis. Te ir raksti un darbi, kas redakcijai nav likušies piemēroti ievietošanai kādā no daudzajām Treju Vārtu nodaļām. Parasti to saturs saista lasītāju uzmanību citādā veidā. Arī šoreiz denverieša Pēteŗa Kalniņa satiriskais dzejojums žilbums dažos pantos nosliecas uz nerātno pusi. Būtu īsāks, derētu kādi zīmējumi. Šie satiriskie dotumi P. Kalniņam izpaužas arī viņa paša izdotajos pāris dzejoļu krājumos, ko gadījies palasīt.

Ir veca patiesība, ka redakcijai jāievieto tādi raksti, kas interesē lielāku vairumu lasītāju. To nevarētu teikt par pāris nodaļām Trejos Vārtos. Lasītāju interese vairs nevarētu būt pārāk liela par 3. Eiropas latviešu dziesmu svētkiem 1973. gada vasarā. Ir pagājuši vairāk nekā divi gadi, līdz nākamajiem Eiropas dziesmu svētkiem vairs atliciēs tikai pusotra gada (1977. gadā no 26. līdz 31. jūlijam Londonā, Anglijā), bet četri raksti ar diviem uzņēmumiem tekstā un vienu uz pirmā vāka ir par šiem aizvadītajiem dziesmu svētkiem! To varētu aizstāt ar ASV rietumkrasta vai jaunatnes dziesmu svētkiem Montrealā šinī vasarā.

Irma Dankere atceras savu bērnību 12 lappušu garā rakstā, kas jau krietni nogulējies, uzrakstīts 1974. gada martā. Lasītājam jūtas sajūta, ka tas stipri stiepts.

Chronikā centrālajām Kultūras dienām ASV veltītas 8 lappuses. Šo dienu atcere sakārtota skatos, lai ietaupītu telpu, tomēr šķiet, ka paskaidrojumu varēja būt vairāk. Pat pieredzējušam sabiedriskam darbiniekam grūti pazīt uzņemtos kultūras dienu dalībniekus; no grupu uzņēmumiem ir tikai divi. Te derētu paskaidrojumi. Ta kā minētais žurnāls domāts latviešiem visā brīvajā pasaulē, nezin vai plašie kultūras dienu apraksti bija vietā. Vai lasītāji ārpus ASV vidienes vēlēsies tik plaši lasīt par notikumiem pirms pusgada? Bet arī to bez aptaujas nevar noskaidrot.

Žurnāla saturs, salīdzinot ar iepriekšējo izdevēju, uzlabojies, tomēr ejams vēl tāls ceļš, lai apmierinatu lasītājus.

Latviešu literārie izdevumi palaikam neiznāk kādos noteiktos datumos. Kas spējuši ievērot datumus, pa lielākai daļai spējuši arī iznākt ilgāku laiku. Lasītājs zaudē interesi, ja nezina, kad iznāks nākamie žurnāla numuri. Sākuši ievēsties arī dubultnumuri, kas dubulti arī cenu ziņā. Tā Tilts ar savu cenu jau „izcenojis" sevi no lielās lasītāju saimes. Ja žurnāls maksā vairāk nekā grāmata, tad tas nevar atrast pārāk lielu lasītāju atbalstu. Jācer, ka Treju Vārtu izdevēji spēs pārvarēt grūtumus, pārņemot žurnālu no iepriekšējiem izdevējiem. **V. Irbe**

Velta Dzintra Kupere
Toronto universitātē ieguvusi B.Sc. gradu zooloģijā. Studijas turpina medicīniskās ģenētikas laukā. Ir korporācijas Spīdola locekle.

Top liels kapitāldarbs

SĀKTS SAGATAVOT LATVJU ENCIKLOPĒDIJAS PAPILDSĒJUMU 1962—1977

Sācies visu trimdas paaudžu kopējais darbs — dokumentēt pēdējo 15 gadu latviešu tautas gaitas. Latvju enciklopēdijas papildsējums aptvers laika posmu no 1962. līdz 1977. gadam. Alfabētiskā secībā tiks sniegti mūsu dzīves notikumi un fakti par latviešu gaitām dažādās pasaules malās un okupētajā Latvijā. Arī formātā un iekārtojumā jaunais papildsējums pieskaņosies iepriekšējiem LE sējumiem.

Lielā darba redaktora pienākumus uzņēmies San Hozē valsts universitātes vēstures profesors Dr. Edgars Andersons, bet papildsējuma saimniecību — ALA Latviešu institūts, kuŗu vada Marģers Grīns. Prof. Andersons ir jau iesācis intensīvu saraksti ar aktīviem redakcijas darbiniekiem un korrespondentiem zemēs, kuŗās dzīvo latvieši. „Līdzstrādnieku skaits aug ar katru dienu," stāsta prof. Andersons, „esmu priecīgi pārsteigts par mūsu kultūras un sabiedrisko darbinieku atsaucībū piedalīties šajā pasākumā un dot savas bagātīgās zināšanas, kā arī veikt tālākus pētījumus LE vajadzībām.

Mana iecere ir noorganizēt plašu līdzstrādnieku un speciālistu tīklu, kas varētu visās dzīves nozarēs un disciplinās dokumentēt 15 gadu notikumus svešumā un Latvijā. LE papildsējuma apmērus vēlamies ierobežot uz apmēram 1.000 lappusēm, kas nozīmē, ka plašos materiālus vajadzēs rūpīgi apstrādāt. Lielo darbu ceram paveikt 2 gadu laikā.

Mēs neaprobežosimies tikai ar šo darbu, bet arī papildināsim informāciju, kas sniegta jau iepriekšējos LE sējumos. Iepriekšējos gados uzzināts un noskaidrots daudz jauna. Tāpat daudz kas vienkārši nebija tajos uzņemts.

Esmu ieskatos, ka ir pēdējais laiks enerģiski sākt šo lielo darbu, jo paaudze, kas savas profesionālās gaitas sāka jau brīvajā Latvijā, ir sasniegusi ražīgā darba pēdējo posmu. Viņu rindas strauji sarūk. Mēs nedrīkstam ļaut viņu zināšanām aiziet līdz ar viņu paaudzi; tās jāsaglabā kā

(Turpinājums 18. lp.)

Amerikas latviešu apvienības priekšsēdis A. Lejiņš sveic Kultūras fonda apbalvotos 18. novembŗa atceres aktā Ņujorkā. No kreisās: Aina Kraujiete un Zenta Liepa (goda balva literātūrā), Rasma Zēberga (prof. S. Vasiļevska vietā saņēma goda diplomu par publikācijām), māc. Alberts Ozols (goda balva audzināšanā), red. Artūrs Strautmanis (goda balva žurnālistikā), Arnolds Šturms (goda balva mūzikā) un ALA priekšsēdis A. Lejiņš.
Foto: Bruno Rozītis

DV Sv. Katrīnu nodaļas 15 g. un vanadžu kopas ansambļa Senatne 10 g. atceres svinībās. 1. rindā no kreisās: DV nodaļas priekšsēdis P. Vītols, vanadžu kopas priekšniece M. Vītola, DV KV priekšsēdis G. Brikmanis, ansambļa Senatne diriģents V. Rundāns, ASV viesis komponists J. Vaivods (koncerta daļa bija viņa dziesmas „Padziedami sadziedami" pirmatskaņojums), P. Treiers, A. Šteinbachs un T. Miezītis. Apakšā — vanadžu ansamblis Senatne ar diriģentu V. Rundānu (labajā pusē). Priekšā vanadžu priekšniece Milda Vītola deklamē Arnolda Apses „Vecais vanags", veltījumu nodaļas vanagiem 25 gadu jubilejā.
Foto: J. Liģers

Ar saules zīmi

DV SV. KATRĪNU NODAĻAS 25 GADI

DV Sv. Katrīnu nodaļai 22. novembrī bija divkārši svētki — tā atskatījās uz 25, bet vanadžu dziesmu ansamblis Senatne uz 10 aizvadītajiem darba gadiem. Senatnei dziedot J. Jaunsudrabiņa Piemini Latviju, zālē ienesa Leģiona kauju karogu (H. Šternbergs, P. Lauris un R. Zālamans) un DV Sv. Katrīnu nodaļas karogu (Ž. Krūmiņš, I. Ķipis un J. Strautmanis). Svētbrīdi vadīja māc. J. Prauliņš, izceļot DV nesavtīgo darbu tautiešu palīdzībai un mūsu apspiestās dzimtenes labā.

Nodaļas ilggadējais priekšsēdis P. Vītols atskatā par 25 gadu darbību atzīmēja nodaļas veikumus, iemantojot arī daudz draugu kanadiešu sabiedrībā, kas kļuvuši par mūsu centienu atbalstītājiem. Nodaļas vanadzes un dziesmu ansamblis Senatne diriģ. V. Rundāna vadībā piedalījies dauzos kanadiešu un internacionālos sarīkojumos. Ansambļa dalībnieces devušās koncertu braucienos arī tālu pāri ASV robežai. Pirmā koŗa priekšniece un diriģente bija tagad aizsaulē aizsauktā L. Albertiņa.

Pašreiz priekšnieces pienākumus veic Ārija Freimane. Svētku viesi godināja aizsaulē aizsauktos nodaļas biedrus un vanadzes ar klusuma brīdi. DV Sv. Katrīnu nodaļa dibināta 1950. gada 11. novembrī, pirmajā sēdē piedaloties 8 biedriem — dibinātājiem. Viens no tiem, Niagaras latv. ev. lut. draudzes priekšnieks P. Treiers, arī bija ieradies sarīkojumā.

DV Kanadas valdes priekšsēdis G. Brikmanis svētku runā norādīja, ka novembŗa mēnesis iezīmējies mūsu vēsturē ar daudziem izciliem notikumiem, sākot ar Latvijas valsts proklamēšanu, un vēlāk arī citiem nozīmīgiem notikumiem mūsu neatkarības laikā. Arī sešas DV nodaļas Kanadā dibinātas novembŗa mēnesī, ieskaitot Sv. Katrīnu nodaļu. G. Brikmanis aicināja iesaistīt DV darbā vēl kuplākā skaitā mūsu jauno audzi, kas turpinātu mūsu nacionālpolītisko darbu par mūsu tautas tiesībām.

Svinīgā akta nobeigumā DV KV priekšsēdis ar DV zelta nozīmi apbalvoja Pēteri Vasariņu. DV Centrālās valdes atzinības rakstu saņēma Ernestīne Konrāde, bet DV KV atzinības rakstus Paulīne Greble, Anda Šteinberga un Anna Zālamane, kuŗus viņām pasniedza vanadžu priekšnieces vietniece Ārija Freimane. DV KV atzinības rakstus saņēma arī Harijs Freimanis, Žanis Krūmiņš, Imants Ķipis, Hermanis Šternbergs un Kārlis Priedkalns.

DV Sv. Katrīnu nodaļas priekšsēdis ar lepnumu vaŗēja ziņot, ka labākā šāvēja dāmu klasē globālā mērogā dzīvo „mūsmājās" — Sv. Katrīnās. Viņš Inu Grīnbergu apbalvoja ar DV zelta sporta medaļu, bet 8 gadus vecais dēls Ēriks Grīnbergs saņēma balvu par pamākumiem jaunatnes šaušanas sacensībās. DV KV priekšsēdis G. Brikmanis pasniedza mājastēvam P. Vītolam par ilgo un nesavtīgo darbu Kanadas valdes velti — grāmatu Latvijas armija 20 gados ar ierakstu: „Latvju kaŗavīri, jums vienmēr saules zīme līdzi iet, kaut arī brīžiem neredzama šķiet."

Kanadas vanadžu vārdā nodaļu jubilejā sveicināja Ā. Freimane, Sv. Katrīnu ev. lut. draudzes — Ilm. Dālbergs, deju kopas Jandāls — Sarmīte Šternberga, Latviešu skolas un skautu un gaidu vecāku padomes — Marta Dālberga, Niagaras latv. ev. lut. draudzes — P. Treirs, Londonas DV nodaļas — R. Alksnis, bet Bafalo DV apvienības vārdā — A. Miķulis. DV Otavas nodaļas sveicienus nodeva šīs nodaļas priekšsēdis Egons Jēkabsons, kas savā laikā bija rosīgs Sv. Katrīnu un Niagaras skautu vienības vadītājs.

Pagaŗa bija rakstveida apsveikumu rinda. Tā sākās ar virspulkv. A. Silgaiļa, vanadžu koŗa Zīle, Sv. Katrīnu medn. un makšķernieku kluba, vīru koŗa Viesturs, DV Toronto, Hamiltonas, Sadberijas, Niagaras, Kičeneras-Vaterlū, Druvas nodaļas un vēl citiem sveicieniem. Daudzi sveicēji bija pievienojuši arī aploksni.

Vakara otrā daļā bija ansambļa Senatne koncerts diriģ. V. Rundāna vadībā. Programmā bija arī viens pirmatskaņojums — J. Vaivoda Padziedami, sadziedami. No ASV bija ieradies arī autors, kas pēc ilgiem aplausiem nodiriģēja savas dziesmas atkārtojumu. Ansamblis deva arī vairākas citas piedevas. Koncerta beigās ansambļa dalībniece un vanadžu kopas priekšniece Milda Vītola noskandēja Arnolda Apses Vecais vanags, veltījumu Sv. Katrīnu vanagiem. Pēc tam visi kopīgi nodziedāja Še kopā mēs biedri.

Svētku balle pie vanadžu cienasta galda ieilga pāri pusnaktij. Nākošais lielais vanadžu sarīkojums — Jaungada sagaidīšanas balle Bīkena hotelī, istabas iepriekš rezervējot pa tālruni: 1—562-4155, bet biļetes un galdiņi, zvanot vanadžu kopai: 1—685-4779 vai 1—934-9340.

J. Liģers

Valmieras kājnieku pulka vēsture

(1929. gada izdevums)

drīzumā iznāks autentiskā pārspiedumā. Grāmatā 465. lp. un 19. schēmas. Tā sīki un precīzi apraksta Valmieras pulka formēšanu, kaujas gaitas, kā arī pauž to garu, kas 1919. gadā valdīja Ziemeļvidzemē un kas bija pamats pulka cīņu sekmēm.

Grāmata būs neatsveŗams palīgs vēsturniekiem, skolotājiem un jaunatnes audzinātājiem, kā arī ikvienam, kas vēlas gūt pareizu, nemaldīgu ainu par Valmieras kājnieku pulka gaitām un ar tām saistītiem citiem notikumiem.

Grāmatas cena 18 dol., bet pasūtinot līdz 1976. gada 15. janvārim, saņems šo izdevumu par 13 dol. Grāmata pasūtināma Kanadā pie A. Amerika, 403 — 90 Curtis Cr., Kingston, Ontario, Canada. Tālr. (613) 542-1643; ASV pasūtinājumus pieņem K. Neilands, Lake Shore Drive, Lake George, N.Y. 12845, U.S.A. Tālr. (518) 668-4613.

Šī grāmata ikvienam būs gaidīta un iepriecinoša dāvana sev un citiem, iegādājieties vairākus eksemplārus!

Gaŗezerā atkal izloze

„Par tradiciju izveidojusies gadskārtējā Gaŗezera izloze, kuŗā ikvienam iespējams atbalstīt Gaŗezeru un tanī pašā laikā arī pašam cerēt uz laimestu," teica Gaŗezera izlozes vadītājs Dr. Z. Zadvinskis. Iegūtos līdzekļus izlieto latviskās jaunatnes vajadzībām — tās zināšanu paplašināšanai.

Vēl arvien Gaŗezera vidusskolā un bērnu nometnē iemītnieku skaits ar katru vasaru pieaug. Pagājušā gadā uzbūvēja ēku meitenēm par 27.000 dol., tomēr bija vēl jāīrē 3 pārvadājamie treileŗi, par kuŗiem īrē vien bija jāsamaksā pāri par 1000 dol. Ir arī daudz un dažādu citu vajadzību. Pārvalde viena pati, ja nenāk citi palīgā, to nevar veikt. Ja atsaucība būs lielāko, arī panākumi un ieguvumi būs lielāki.

Ikviens, kas saņem vai pieprasa lozes un pasakņus atsūta atpakaļ, ir tiesīgs uz laimestiem izlozē. Galvenais laimests 1000 dol. naudā, tad 500 dol. un 100 dol. valdības ķīlu zīmes, 1 ned. atvaļinājumi Gaŗezera Dzintaros, gleznas, grāmatas un daudz citāda veida laimestu.

Piesūtītai izlozes zīmei ikviens pēc savām spējām lūgts pievienot ziedojumu, čekus rakstot uz Latvian Center Gaŗezers vārdu. Ziedojums kopā ar izlozes zīmēm nosūtāms uz adresi: Rev. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S.E., Grand Rapids, Mich. 49506 līdz 7. decembrim. Atsūtītās vēstules atveŗ īpaša komisija. Izloze notiks 14. decembrī pl. 11 no rīta Grand Rapidu latviešu Vienības draudzes namā 60 Dennis Ave. Izlozē piedalīsies Gaŗezera padomes locekļi un administrātīvie darbinieki, kā arī ikviens aicināts piedalīties izlozes gaitā.

V. Bokis

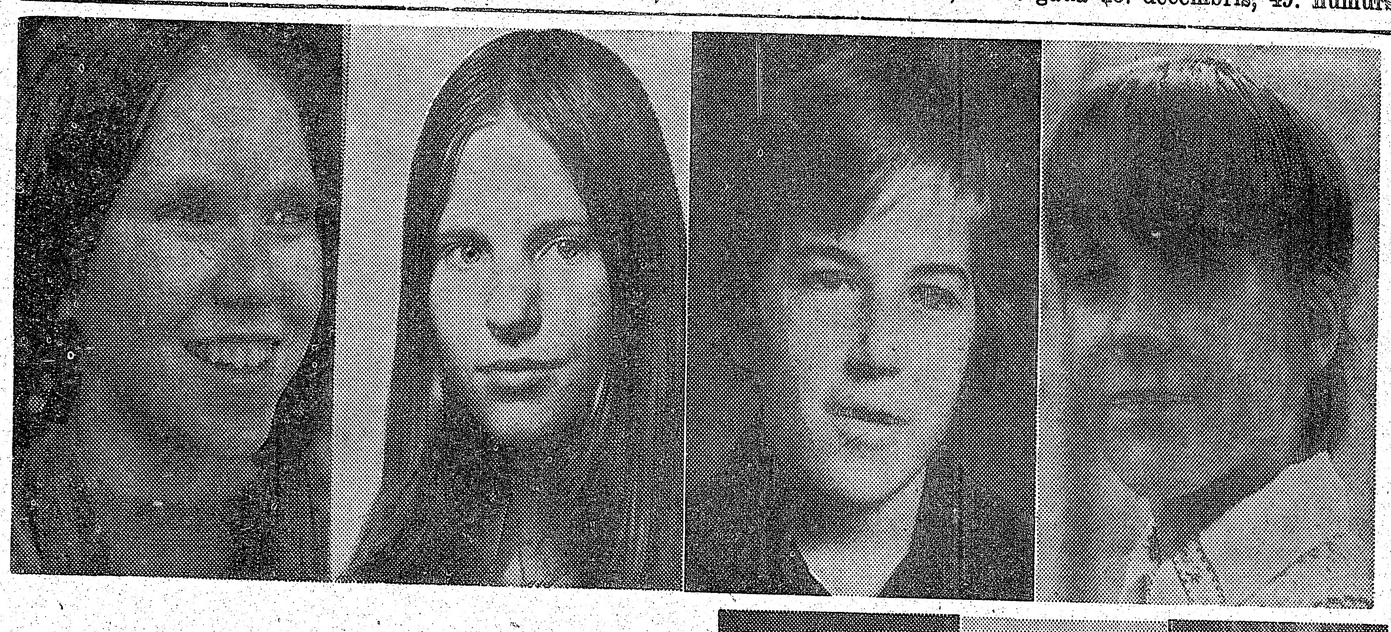

Uzvarētāji ALA nopelnu stipendijas pārbaudījumos

Augšā no kreisās: Anita Kore, Ieva Slokenberga, Roberts Bēdelis un Anita Nāgele; apakšā no kreisās — Andra Pūliņa, Aiga Raudzena un Andra Zommere.

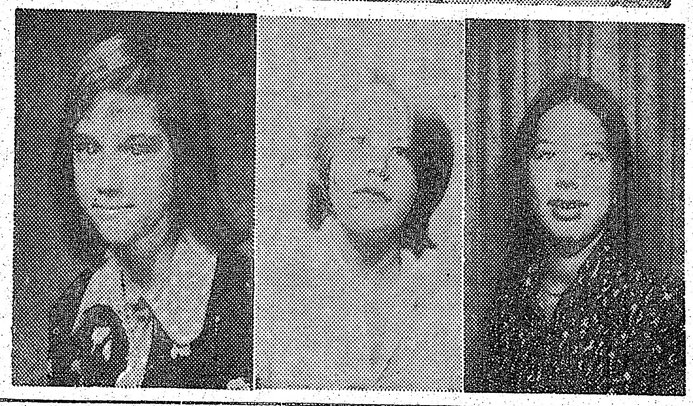

Ciemošanās karalienes zemē

Izbraucot uz 14. DV dienām Anglijā, Reinzemē bija pelēka, bieza migla un lija. Vilcienam joņojot cauri tuneļiem, aiz Āchenas diena sāk skaidroties, un Beļģijas zemnieku tīrumos, pāri pauguros celtajām beļģu pilsētām brīžiem parādās saule. Aiz Briges, Flandrijas slavenās pilsētas, kuŗu daudzi tautieši mēdz saukt arī par Venēciju pie Ziemeļjūras, līdz pat Ostendei, kas pazīstama ar savām austeru audzētavām, pirmo reizi mūžā redzam tikai baltas govis un zaļus, bezgalīgus kukurūzas laukus. Negribot pēkšņi atcerējāmies Pad. savienības diktātora Chruščova savā laikā doto bargo pavēli okupēto Baltijas valstu nelaimīgajiem zemniekiem kultivēt šo augu.

Ar kuģi Princis Filips iebraucām kaļķakmens krastā gulošā Kentas grāfīstes ostā Doverā. Ziemeļjūras tumši zilie viļņi līdz apvārsnim šūpojas zaļganā gaismā, un no krasta līdz krastam mūs pavada kaijas. Anglijā iebraucām krēslā. Kultivētos laukos atkal redzējām raibos ganāmpulkus. Mirdzot zvaigznēm un ugunīm māju logos, vilciens mūs aizvizina uz Londonu, kuŗa vēl nekad vēsturē nav bijusi iekaŗota, bet kuŗu labi pazina Latvijas valsts politiķi, armijas virsnieki, jūrnieki, sevišķi tirgotāji, pārdodami mūsu bēkonu, sviestu un kokrūpniecības ražojumus, bet kopš Pad. savienība ievadījusi latvju tautas pazudināšanas procesu, Viņas majestātes zemē tagad dzīvo arī kupls latviešu trimdinieku skaits.

Viktorijas stacija Londonā ir tikpat veca, cik var atcerēties renesansi no 1819. — 1901. gadam un kādreizējo Lielbritanijas un Indijas karalieni, kad imperijas gaisotni toreiz veidoja tā sauktā Viktorijas ēra. DV namā, kur ilgus gadus krustojas pasaulē izkaisīto latviešu ceļi, šovasar sevišķi daudz varēja satikt latviešus no Austrālijas, kā arī no krievu okupācijas jūga nesen brīvībā izkļuvušos. Ar sirsnīgu smaidu sagaida vircavnieks Lazdiņa tēvs un čaklā mājas kopēja Kursīša kundze. Pagrabā skan mūzika, dun līksmas vīru balsis. Nekas neliecina, ka mājā mistu trimda un bezcerība.

Kad nākošā dienā pamostamies, spīd spoža saule. Apkārt šalc un mutuļo ielas. Temzas brūnajā straumē zivīm nav vairs skābekļa. Starp milzīgi daudzajiem atkritumiem peld mazas, slinkas kaijas. Braucot Grīnvičas virzienā, krastos redzami tukši, nelietoti noliktavu masīvi, liekas, būvēti vēl tajos zelta laikos, kad Anglijai netrūka koloniju, kad tai piederēja kontinenti, to daļas, salas, jūras, bet pēc Otra pasaules kaŗa palikusi viena. Anglijai galvaspilsēta ar 1600 baznīcām, kapellām, katedrālēm, 60 teātriem, vairākām operām, koncertu mājām, kuŗās, kā nekur citur, ir vislētākās ieejas maksas, 18 galvenām dzelzceļa stacijām, kā arī ar slavu apmirdzētajām galerijām, Britanijas vēstures piemineklīem, izsmej 9 miljonu iedzīvotāju iespējas, kas sniedzas pāri viņu spēkiem, un Londonas uzturēšana sāk prasīt visas tautas piemaksas.

Mūsu gala mērķis — Boltona, lai tur satiktos ar pārējiem mūsu likteņa līdzgaitniekiem — tautiešiem. Mančestras stacijā DVF priekšnieku, jaunpilieti Dr. Rumbu un mūs sagaida Boltonas DV dvēsele — Zaļu pāris. Mazais „busiņš" ciemiņus aizvizina uz DV salidojumu, kuŗu ar dzejoli Kurzeme šodien ievadīja jauna, enerģiska meitene — Silvija Mieze. Patiess prieks atkal spiest sabiedriskā darbinieka Olģerta Aivara roku no Bradfordas, ar kuŗu kādreiz kopā dzīvojām Gēstachtas Saules nometnes 6. barakā, kuŗā Rirdāns reiz priecīgā pulkā uz sienas karikēja siļķi, un mēs abi vēl bijām jauni, fatālisma apgaroti, tikko no gūsta atlaisti Latviešu leģiona puiši, pilni rūgtuma un dzīves slāpju. Boltonas DV enerģiskā nodaļa, kas, maza būdama, saimnieko pati savā namā, bija noorganizējusi lielu sarīkojumu. Tai pieder simpatisks vārds gan DV organizācijas sabiedriskajā laukā, gan arī sadzīvē ar vietējiem angļiem. Aizvadītās dienās varējām pārliecināties, cik vēl tomēr esam stipri tautas brīvībai un Latvijas nākotnei.

Katrs ciems reiz beidzas. Dziesmas izdziedātas, runas izrunātas, dejas aizdejotas. Āchenā pirktās rozes novītušas, Soho izstaigāts, Erosa statuja apskatīta. Redaktrises Austras Liepiņas dzīvoklī, jauku draugu pulciņā, divās gleznās no jauna izjūtam mūsu mūžīgo Purvīti un dzimtenes tuvumu.

DV nama ēdamzālē, mūsu ciemošanās pēdējā rītā, pēc bohēmiskas nakts, jautri vīri vēl mēģina Jaunzēlandes latvietim Jānim Borovskim ieskaidrot, ka viņam jāprecas, jo viņš ik gadus 8 mēnešus pavada kuģos, lidmašīnās un viesnīcās, bet tikai 4 mēnešus dzīvo savā villā Auklandē. Bet, prātīgais gudrinieks tikai blaumaniski smaida. Tad no Viktorijas stacijas ceļš atkal ved uz mājām, gaŗām Kentas apīņu laukiem. Atkal esam Doverā, kuŗas balto krastu kādreiz gleznojis torontietis Tālivalds Ķiķauka. Vējainā pirmdienā Reinzemē atkal jāiet maizes pelnīšanas darbā, glabājot atmiņas no redzētā un satiktajiem cilvēkiem, par ko gribas pateikt paldies.

Alberts Eglītis

Dziesmu svētku simtgade skaņu platēs

Latviešu koŗu apvienība ieguvusi tiesības izdot pēdējo Klīvlandes dziesmu svētku skaņu plašu albumu. Tikai pēc ilgāka laika varēja izkārtot honorāra lietas ar simfonisko orķestri; grūtības un sarežģījumus radīja plašu izgatavošana. Tagad tas viss ir paveikts, un dziesmu svētku simtgades plates var iegādāties koristi par pašizmaksas cenu — 5 dol. gabalā. Albumā ir divas plates kopējā apvalkā, kādēļ jāpasūtina abas par 10 dol. Šīs cenas paredzētas tikai koristiem, pasūtinot vairākus albumus reizē. Abās platēs būs ieskaņoti koŗu dziedājumi ar simfonisko orķestri. Būs dzirdama garīgā koncerta programma, par ko bija labas atsauksmes, un no kopkoncerta abas kantātes. Plates izgatavotas ierobežotā skaitā. Tie koŗi, kas vēlētos plates saņemt, lūgti tās pasūtināt Latviešu koŗu apvienībai (adrese: 4538 West 156 Street, Cleveland, Ohio 44135, USA), uzrādot, cik albumu (vienā albumā divas plates) vēlas saņemt. Pasūtinājumam pievienojams čeks par kopējo summu ASV dolaros. Čeku rakstīt uz „The Latvian Choir Assoc. of US inc." vārda. Jāuzrāda vārds, uzvārds un adrese, kam plates nosūtāmas. Plates nosūtīs no tās iestādes, kas tās izgatavo, bet par sūtījuma saņemšanu Latviešu koŗu apvienībai jāziņo. Pasta izdevumus maksā koŗu apvienība. Ja ir kādi jautājumi, rakstīt, vai zvanīt pa tālruni (216) 433-4495. Platēm pievienoti dziesmu teksti.

Jēkabs Ūdris,
LKA priekšsēža vietnieks
un darba biroja vadītājs

Laikraksta
LATVIJA AMERIKA
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos un
DV grāmatnīcā
491 College St.
kā arī LA spiestuvē
125 Broadview Ave.

Publicēs Sacharova izmeklēšanas materiālus

Sachārova ierosinātā un Austrumeiropas politisko bēgļu komitejas Dānijā rīkotajā nopratināšanā par cilvēku bezties īgo stāvokli Padomijā piedalījās arī latvieši. Komiteja bija savākusi 250.000 kronu ziedojumu. Ar prāvāku summu un attiecīgiem materiāliem to atbalstīja arī Latviešu nacionālais fonds Zviedrijā. Fonda liecību memoranda veidā nodeva LNF pārstāvis Dānijā V. Briedis.

Lietuviešu jūrnieks Simas Kudirka stāstīja par savu izdošanu krieviem un par vergu darba nometnēs pavadīto laiku. Liecinieku sarakstā bija arī latviete Ingrīda Levita no Hamburgas, kas Latviju atstājusi pirms diviem gadiem, bet viņai nebija piešķirta iebraukšanas atļauju. V. Briedis Levitas liecību nodeva presei rakstveidā. Nobeigumā panelis konstatēja, ka pēc uzklausītām liecībām Padomju savienība daudzos gadījumos pārkāpj cilvēku tiesību konvenciju. Pret politiskiem apcietinātiem lieto spīdzināšanu, izdara ķīmiskus eksperimentus ar cilvēkiem, vajā minoritātes un reliģijas piekritējus. Rezolūcija aicina Pad. savienību dot politiskiem ieslodzītiem amnestiju. Rezolūciju tekstus nosūtīja Apvienotām Nācijām, Eiropas padomei un Dānijas politiskām partijām. Preses konferencē piedalījās ap 300 avīžnieku.

Sachārova starptautiskās izmeklēšanas komisijas materiālus Kopenhagenā drīzā laikā publicēs atsevišķā izdevumā angļu, dāņu un franču valodā. Tur aprakstīti Padomijas izdarītie noziegumi pret tautām un individiem. Latviešu nacionālais fonds piedalīsies šī speciālā krājuma izplatīšanā visos kontinentos. Daudz pieprasīti arī *LNF pārējie izdevumi*. These Ruins Accuse guvis ievērību arī aizjūras zemēs. Lietuviešu laikraksts Čikagā tam veltījis plašu rakstu, sevišķi pievēršoties grāmatu un bībeles dedzināšanas aktam.

Komisijas darbs Kopenhagenā izraisīja Maskavas reakciju, jo ar to bija trāpīts vārīgā vietā. Liela daļa liecinieku nāca no Padomijas spaidu darbu nometnēm un agrākajiem psīchiatrisko slimnīcu „pacientiem", kas tur bija ievietoti par pretošanos padomju režīmam. Bija arī liecinieki par pārkrievināšanas metodēm. Liecinieku vidū bija krievi, žīdi, baltieši un citas tautas.

—Vk—

3 nedēļu atvaļinājuma brauciens uz
FIDŽI, JAUNZĒLANDI, AUSTRĀLIJU
un HAVAJU salām
1976. g. no 3 - 25 aprīlim
par 1980 dol.
Cenā ieskaitīti visi lidojumi, viesnīcas un ekskursijas.
Tuvāka informācija un pieteikšanās Toronto latviešu
kreditsabiedrībā, tālrunis 922-2551 vai pie
G. Kārkliņa, tālr. 625-0500. Beidzamais pieteikšanās
datums 1976. g. 28. janvāris.

„Trīs zvaigznes paturi prātā, tās tevi nepievils", ir ieraksts jaunajā, latviskiem ornamentiem izšūtajā galda segā, kuru Latviešu virsnieku apvienībai Kanadā, Latvijas kara skolas 56. g. dibināšanas atceres sarīkojumā 6. decembrī Latviešu namā, dāvināja Velta Zariņa, nelaika rakstnieka vltn. Jāņa Zariņa atraitne. Augšējā attēlā redzama jaunā galda sega un sienas rotājums Kara skolas gada svētku sarīkojumā. Foto: J. Ligers

Latvijas kara skolas atceres vakars

Latviešu virsnieku apvienība Kanadā katra gada beigās Toronto rīko Latvijas kara skolas dibināšanas atceres vakaru, kas šogad notika 6. decembrī Latviešu namā. Kara skola dibināta 1919. gada 1. decembrī, sagatavojot mūsu valsts rēgulārās armijas virsnieku kadrus, kas pakāpeniski aizstāja atpūtā aizgājušos vecos virsniekus. Kopš skolas dibināšanas aizritējuši jau 56 gadi, kuru zīmē šis vakars notika, pulcinot 136 virsniekus, viņu piederīgos un viesus.

Vltn. K. Rangam taurējot jundu, ierindā stājās 31 virsnieks. Jundas ziņojumu nodeva ltn. V. Dreifelds un pieņēma Latviešu virsnieku apvienības Kanadā valdes priekšsēdis vltn. E. Ziplāns, uzrunā uzsverot latviešu virsnieku tēvzemes un brīvības mīlestību, kāds sauklis ierakstīts arī Kara skolas emblēmā un iekalts Brīvības pieminekli Rīgā. Kara skolai nodibinoties vēl risinājās atbrīvošanas cīņas, kurās kauju ugunīs rūdījās arī jaunie kadeti, atgriežoties skolā bez 14 cīņu biedriem, kas palikuši cīņu laukā. Uzrunai sekoja Latvijas himna un Dievs Kungs ir mūsu stiprā pils. Pēc tam virsnieki devās iebaudīt Kara skolas tradicionālās vakariņas — rupjmaizi ar marmelādi un melnu kafiju.

Pie cienasta galda apvienības valdes priekšsēdis E. Ziplāns uzrunā sveica virsnieku saimi un vakara viesus, iepazīstinot ar organizāciju pārstāvjiem, kas atradās viņu vidū, kur bija arī Kara skolas pirmā izlaiduma virsnieki — plkv. J. Rucelis, LKOK majors Alb. Ameriks un kapt. T. Miezītis. No korporāciju pārstāvjiem klāt bija Frat. Latviensis globālais seniors E. Tauriņš un korp. Patria globālais sen. E. Lejiņš, tāpat virsnieku apvienības agrākais priekšnieks un žurnāla Kadets redaktors kapt. J. Šmits, bij. apvienības priekšnieks un kasieris kapt. A. Augulis, Sv. Jāņa draudzes priekšnieks ltn. J. Koncis, Latviešu kara invalidu apvienības Kanadā valdes priekšnieks G. Krustiņš, Kritušo karavīru pieminekļa pārvaldes priekšnieks V. Tikiņš u. c. Virsnieku apvienības valdes priekšsēža vietnieks pašreiz ir ltn. V. Dreifelds, kasieris bij. priekšnieks vltn. V. Krūmiņš, sekretārs ltn. J. Āboliņš un biedrzinis ltn. L. Vēveris. Revīzijas komisijā darbojas maj. P. Balodis, ltn. N. Linājs un ltn. A. Zēvalds. Mūzikālo daļu vada vltn. K. Ranga. Valdes priekšsēdis E. Ziplāns pateicās daudzajiem labvēļiem, kas atbalstījuši sarīk. loteriju ar ziedojumiem, tāpat Veltai Zariņai par Virsnieku apvienībai dāvināto galda segu un izšūto spilvenu loterijai un gleznotājiem par ziedotām gleznām. J. Popeļa gleznu vēlāk izlozē ieguva V. Šteina, bet kapt. E. Smiltnieka gleznu — M. Ozola. Grīnvuda spiestuves pīašnieks V. Ziediņš bija iespiedis par brīvu ielūgumu kartes, bet LKOK vltn. J. Auseklis un Lotus puķu veikala īpašnieks A. Tīrums dekorējumiem devuši ziedus. Ar kokgriezumu loteriju vēl bija atbalstījis ltn. H. Lapiņš.

Apsveikumā konsuls Dr. E. Upenieks atminējās, ka virsnieki modinājuši viņā cieņu un apbrīnu jau zēna gados, arī drošības sajūtu, uzsverot gara un kristīgās kultūras stiprumu.

LNAK padomes un valdes vārdā, tāpat no tās priekšsēža T. Kronberga, kas slimības dēļ bija aizkavēts ierasties, virsnieku saimi sveicināja I. Alksnis. No kara skolas 1. izlaiduma virsniekiem sveicināja plkv. J. Rucelis, īsos vārdos atminēdamies Cēdelgēmas gūsta laiku. Viņš aicināja piecelties klātesošos virsniekus, kas atradušies Cēdelgēmas gūstā. Tos sumināja — aplausiem. Starp rakstveida apsveikumiem bija arī sveicieni no virsnieku saimes Rietumvācijā un Austrālijā.

Vakaru kuplināja vairākas virsnieku skandētās dziesmas vltn. K. Rangas vadībā. Saviesīgo vakaru, spēlējot E. Bones kapellai, ievadīja ar polonēzi.

—ls—

Ieejas cenas dziesmu svētku sarīkojumiem

6. Latviešu dziesmu svētku Kanadā rīcības komitejas pēdējās divās novembŗa sēdēs turpinājās pārrunas par svētku organizātorisko darbu. Pārdošanai nodoti mākslinieka Eduarda Dzeņa zīmētie dziesmu svētku plakāti, kuŗus atmiņai var iegādāties par 1,50 dol. gabalā. Svētku komiteja gatavo izplatīšanai īpašas skrejlapas, kuŗās būs ievietotas ziņas par visiem svētku sarīkojumiem, to vietu, laiku un cenām. Organizācijām savi sarīkojumi pieteicami līdz 31. janvārim komitejas sekretārei Ingrīdai Būlmanei, 23 Markland Dr., Etobicoke, Ont., tālr. 621-0898.

Gunta Laura ziņoja, ka jaunatnes iecerētais Tautiskā atmodas laika sarīkojums nenotiks, bet tā vietā izkārtos citu sarīkojumu. Skolēnu koŗiem izsūtītas notis jauniešu kopkoncertam. Jauniešu koŗu diriģēšanu uzņēmusies Vizma Maksiņa un Dace Štauvere no Montrealas. Par trešo diriģentu aicināts Imants Mežaraups no ASV. Režisors Hugo Miķelsons piedāvājis ģimnazijas drāmatiskā pulciņa iestudētās Ķīnas vāzes izrādi, bet sestdienas skolas pārzine A. Martinsone — skolēnu iestudētās lugas Kaķīša dzirnaviņas izrādi skolēnu koncerta laikā. Dziesmu svētku rīcības komiteja ir ieskatos, ka teātŗa izrādes šinī programmā neiederētos.

Režisors Osvalds Uršteins pieteicis budžetu par 7000 dol., kas būtu aptuvena summa izdevumiem par dekorācijām un materiāliem J. Raiņa lugas izrādei Rīgas ragana. Rīcības komiteja lēsusi, ka kopējais budžets būtu 17.000 dol. Režisors ziņojis, ka izrāde ilgs 3 stundas.

Populārās mūzikas koncerts, kas bija paredzēts 1. jūlijā, pārcelts uz 3. jūliju pl. 1 pēcpusd. Four Seasons Sheraton viesnīcas telpās, lai atvieglotu daudzo sarīkojumu slodzi 1. jūlijā. Jaundejām 1. jūlijā mainīts laiks no pl. 5 pēcp. uz pl. 12 dienā, lai dejotāji varētu noskatīties lugas Rīgas ragana izrādi tajā pašā dienā pl. 3 pēcp.

Plašākas pārrunas bija par sarīkojumu ieejas cenām. Svētku atklāšanā ieeja paredzēta 4 dol. Teātŗa izrādē — 8, 7 un 5 dol., abās pēdējās vietās ar pazeminājumu — 4 un 3 dol. pensionāriem un skolēniem. Simfoniskā koncertā 8, 7 un 5 dol. (pazemināJums 3 dol.). Jauniešu rakstnieku cēlienā 4 un 3 dol. Šinī sarīkojumā palētinātās cenas nebūs, tāpat populārās mūzikas koncertā 6 un 4 dol. Latviešu kamermūzikas koncertā 7 un 5 dol. (pazem. 3 dol.). Jauno mākslinieku koncertā 5 un 4 dol. (2 dol.). Iepazīšanās ballē 6 dol., bez palētinājuma. Uzvedumā Saules josta, kuŗā piedalīsies divas deju grupas no Austrālijas, ieejas cenas 5 un 4 dol. (2 dol.). Garīgajā koncertā ieeja 7 (4) un 5 (3) dol. Rakstnieku cēlienā 2. jūlijā 4 (0) dol., otrā cēlienā 4. jūlijā 4 un 3 (0) dol. Tautas deju sacensībās 3 (2) dol., jaundejās — 4 (2) dol. Tautas deju lieluzvedumā — 7 (0), 6 (3) un 4 (2) dol., skolu koncertā 3 (2) dol., kopkoŗu koncertā 8 (0), 7 (4), 5 (3) un 3 (0) dol., populārās mūzikas koncertā 6 (0) dol. un dziesmu svētku ballē 8 (0) dol.

Komponists A. Purvs ziņoja, ka garīgajam koncertam paredzētie trīs diriģenti uzaicinājumu pieņēmuši: Viktors Baštiks no Filadelfijas, V. Cieminš no Klīvlandes un Arv. Purvs no Toronto. Ērģeļu pavadījumus un solo spēlēs Anita Rundāne.

J. Raiņa lugas izrādei Rīgas ragana vajadzīgas 36 personas — 13 sievietes un 23 vīrieši visos vecumos. Lomu sadalīšana notiks 10. janvārī, pl. 9.30 no rīta Latviešu namā, kur ieradīsies režisors Osv. Uršteins. Lugu izlasīšanai var pieprasīt pa tālruni 783-5190. Rīcības komitejas teātŗa pārstāvis ir Raimonds Rūtītis. —ls—

JAUNGADA SAGAIDĪŠANAS BALLE HAMILTONĀ

31. decembrī pl. 7 vakarā Crestwood restorānā

1565 Barton St. East.

- VAKARIŅAS
- PRIEKŠNESUMI
- RUNČU DEJU MŪZIKA
- PILNA BUFETE
- ROZES

Ieeja: $15.- no personas. Skolniekiem $10.-.

Iepriekšēja pieteikšanās un galdiņi rezervējami pie DV Hamiltonas nod. valdes locekļiem un HLB grāmatnīcā pie V. Rudzīša, 16 Queen St. N.
Tel.: 529-7939.

Apmeklēt lūdz HAMILTONAS VANAGI UU VANADZES

SAVIENOTĀS VALSTĪS

ŅUJORKA

Literāri zinātnisko pēcpusdienu ciklā 23. novembrī DV namā literatūrvēsturnieks J. Bičolis runāja par Tautas atmodas laikmeta tagadību. Ausekļa, Kronvalda un Valdemāra laika idejām ir daudz līdzības ar latviešu tautas tagadni. Arī tagad jākopj un jāveido tālāk valoda, literatūra, tēvzemes mīlestība, cenšanās pēc izglītības. Viņa sakārtotā skate ar retiem materiāliem un attēliem par šo laikmetu radīja ievērību. Priekšnesumu daļā jaunieši Laura Padega uz kokles atskaņoja tautasdziesmas un Ruta Rumpētere deklamēja Ausekļa dzejoļus.

Ņujorkas skautu vienības 8 dalībnieki ar vadītāju A. Eistremu 28. novembrī devās divu dienu sirojumā pa Lāču kalniem, ap 50 jūdzes no Ņujorkas pilsētas. Sirojums notika pa pazīstamo Apalačina taku; divās dienās skauti nostaigāja apmēram 16 jūdzes pa klinšainām kalnu takām, nesot uz muguras teltis, segas, ēdamo un citu nepieciešamo. Nakti sirotāji pārgulēja divvietīgās teltīs un paši gatavoja ēdienus. Uz takas ir ierīkotas pārnakšņošanas kabīnes, bet tās bija aizņēmuši citi dabas mīļotāji. Tamī skauti satika kādu ceļotāju, kas ceļojumu bija sācis Džordžijā, ap 1000 jūdzes no Ņujorkas, kur taka sākas, un ceļojumu vēlējās nobeigt takas otrā galā, kas nobeidzas Meinā, kādas 400 jūdzes tālāk.

Toronto latviešu

kreditsabiedrība

491 College St., Toronto, Ont.
M6G 1A5

T.L. Kred. sab.
HAMILTONAS NODAĻA
16 Queen Street North,
Hamilton, Ont.
L8R 2T8

MAKSĀ

9% par 3 gadu ilgtermiņa noguldījumiem (% saņemot termiņa beigās).

Minimālais ilgtermiņa noguldījums ir $2000.00. Visi naudas noguldījumi apdrošināti. Dzīvības apdrošinājums līdz $2,000.00 procentuāli atkarībā no biedru vecuma iemaksāšanas brīdī.

9,5 % par 1 gada termiņa noguldījumiem ne mazāk par $5,000.00 (bez dzīvības apdrošinājuma). Noguldījumu var izņemt tikai pēc gada.

IZSNIEDZ

apdrošinātus personiskus aizdevumus līdz $10,000.00, māju obligācijas līdz $75.000

Toronto BIROJS atvērts:
no pirmdienas — ceturtd.
no 10 rītā — 7.30 vakarā,
piektdienās no 10 rītā — 8.00 vakarā. Sestdienās no pl. 10 rītā līdz 1 pēcp.. Vasaras brīvlaikā no 15. jūnija līdz 15. septembrim birojs sestdieāns slēgts.

TĀLRUNIS

Tel. 922-2551

Hamiltonas birojs

atvērts otrd. un ceturtdien
no 6.30 vak. — 9 vakarā

Tālrunis 529-7939

PEEL CHAPEL
2180 Hurontario St., 279-7663

RONCESVALLES CHAPEL
436 Roncesvalles Ave. 533-7954

YORKE CHAPEL
2357 Bloor St. W. 767-3153

Turner & Porter

APBEDĪŠANAS BIROJI

R. S. KANE Ltd.

apbedīšanas birojs

4612 YONGE STREET

(Sheppard Avenue tuvumā)

Willowdale

221-1159

(30. turpinājums)

— Ejiet, bērni! — atkārtojas vairākkārt mudinājumi. Un solījums: Atis atnāks jums pakaļ, bet vai kauju dēļ tas būs iespējams, tas viss likteņa ziņā.

— Mums nav nekā ko paņemt līdz, — bažījas Atis.

— Būs vieglāk iet, — atsmej Dacīte. Pārdalījuši maizes atlikumu uz pusēm, viņi šķiras, mātei paliekot raudam.

*
* *

Uz Lielās ielas ir stipri jāuzmanās, kur likt kājas. Visur drupas, drupas. Ja krievu tanka sliede nebūtu izdzinusi postažā vagu, daļu drupu samaļot, droši vien abi bēgļi netiktu tām pāri un cauri. Arī tagad ir jācīnās ar grūtībām. Stikli čirkst zem soļiem. Visapkārt spokains nāves bieds ar neziņu, bailēm, šausminot, stindzinot, izdzēšot katru domu. Kaut varētu kustēties uz priekšu tā, lai sevi nenodotu tam draudīgajam, kas te staigā apkārt graudams un samīdams. Gaisa spiediena atrautās durvis šūpojas caurvējā izlauztajās virās ar gaudīgu smilkstēšanu. Redzēdami, ka nevarēs pilsētu noturēt, vācieši met rokas granātas un fosforu mājās, lai nopostītu visu līdz pēdējam. Tā krievi ar vāciešiem noposta Jelgavu. Paliek kūpoši mūri, šķembas, dūmojošu drupu kaudzes, aiz kuŗām slēpjas vīrs ar patšauteni. Tāda ir Lielā iela, pa kuŗu ejot nevar zināt, kas ir aiz nākošā nama vai stūŗa. Galvā rodas truls sastingums ar vienīgo mudi kājām: ātrāk, ātrāk! Kustības uz priekšu vedas gausi. Bailes liedz pagriezt galvu sāņus, jo tā vien šķiet, ka šai drausmajā postažā vērotu tūkstošiem neredzamu acu, ik brīdi gatavas krustot ceļu, liedzot tālāko kustību. Ir sajūta, ka nupat paklūpot viņi sabruks un izdēdēs kopā ar daudzie citiem, kuŗus aprakušas liesmas un drupas. Nāves triumfs tik varens, ka pilnīgi satriec. Kas tās par lielām asins dzīrēm, kad liesmās ietinusies nāve skrēja no nama uz namu, pāri pagalmiem un sētām. Karstajās uguns rokās sabruka, sagruzdēja viss dzīvais. Vai elsas aizturējusi tā gaida uz jauniem upuŗiem? Tikai brīnums tos bija nesis pāri briesmām, sargājis un žēlojis. Un tagad... Kājas kļūst smagas, stīvas, ceļgali gandrīz ar laušanu kustināmi. Pleci un mugura deg. Piere raso. Žokļi tik cieši saspiesti, ka sāp katrs zobs. Kalējs deniņos sit savu sitamo ar tādu spēku, ka viss saplūst vienā briesmīgā dunā. Acu priekšā sāk plaiksnīties sarkanas zvaigznītes.

Aiz muguras paliek degošā Annas baznīca. Visa Lielā iela ir nepārtraukta drupu un gruvešu jūŗa. Neredz neviena vesela nama līdz pat Driksnai. Stūris ar Lindes viesnīcu grūzd. Varbūt Pasta ielā manīja vēl kādu veselu māju, bet vairums kūp, gruzd dūmos un liesmās. Ap bijušo Disencika veikala vietu drupās staipās pusē sagruzdējis drēbju bakis. Katoļu iela pārvērtusies par necaurejamu drupu kaudzi. Tirgus laukums bez ēkām izskatās dīvaini liels un kails. Tā stūrī Trīsvienības baznīca bez torņa, izgāztām durvīm, noplukusi un melna. Uzspridzinātā tilta vietā Driksnā ir zems plosts. Kāds vācietis viņiem palīdz tikt pāri.

— Pasteidzieties, viņš mudina. Bet Atis, saņēmis Dacīti aiz rokas, saka:

— Neskaties, Dacīt, neskaties. — Pilsdārzā gul nenovākti krievi jau zilganām sejām.

Blakus uzspridzinātajam Lielupes tiltam ir pagaidu pontons un laivā uz upes braukā patruļa.

— Gribat tikt pāri? — jautā vācu kareivis. Bet tā kā laivu apšauda, Atis izvēlas pontonu.

— Rādi nu, cik veikli tu vari skriet, — saka Dacīte. — Es turēšos līdz, — tūlīt sākdama skrējienu. Atis ar Ančīti klēpī tai seko cieši blakus. Aizmugurē liesmas un plēnes plivinot, paliek pils, karsējot jau tā svelmes pilno gaisu. Tur gruzdot liesmās paliek mirstošā pilsēta, — vecā Jelgava. Viņi skrien tā, kā kad zeme degtu zem kājām. Un dega arī. Skrējiens ir izdevies. Brīdi viņi paliek elsojošām mutēm uz šosejas stāvot. Redzēdami no Garozas ceļgala izgriežamies vieglo mašīnu, viņi pasteidzina soli. Atis, militāri sveicinot, aptur mašīnu. Vācu majors apjautājas par stāvokli Jelgavā. Nē, viņi ir ceļā uz Rīgu. Daži vārdi, un Dacītes labā vācu valoda tiem paveŗ mašīnas durvis. Īsu brīdi Atis patur Ančīti rokās:

— Audz liela, mana mazā meita! — Īss rokas spiediens:

— Turies, Dacīt!

— Ati! — —

.. Dacīt! —

Virsnieks sveicina, durvis aizcērtas, mašīnai aizkūpot ceļa putekļos. Uz ceļa paliek vīrs atsegtu galvu. Uz papēža apsviedies, tas dodas pretējā virzienā. Viņš zina savu ceļu.

*
* *

Svīst pelēki vēss oktobŗa rīts. Apkārtne kļuvusi neparasti klusa. Zariem brikšķot, klusi zuz mežs. Tai pusē, kur rotas bunkurs, dīvainais klusums divkāršs. Kas noticis? Osis aizbrien pa krūmiem skatīties, vai tur vēl visi gul? Bunkuru tas atrod tukšu. Tikai pudeļu stikli un šķembas mētājas visapkārt. Tik pēkšņi, bez zīmes, pazuduši viņu aizstāvji. Apspriežot notikumu tuvāk, tiek nolemts, ka vienam no vīriem jāiet izlūkos, jo cik ilgi nezinā krūmos sēdēs? Koki dzeltē, lapas birst, rīta miglas valgas un vēsas. Zēmes drēgnums kāpj kaulos, plecus sāk grauzt sāpe. Pusapģērbtiem gulot, knieš sāni, sūrst kakls. Miesas sviedi iekodušies drānās, āda prasās pēc ūdens. Izlūks atgriezies stāsta, ka redzējis pirmos krievus. Brīdi klusēdami visi saskatās un, kā visu domas apstiprinādams, Lejnieks saka smagus vārdus:

— Nu, tad jau esam citas zemes pavalstnieki. Bet turēsimies kā spēdami. Mums jau nekas cits neatliek.

— Jā, liela dūša vien nepalīdz, spēka vajag, — nopūšas Osis.

— Nu, tad jau ārā no meža, ko vairs tālāk gaidīt. Kas būs, tas būs, — saka Dāvis.

— Dzīvosim, — redzēsim — un visi pošas atpakaļ uz Lejniekiem kā tēva mājām. Galvenais, ka nāve nesēž vairs gaisā bumbvežu lādiņos. Zemnieka cilvēks sāk rosīties pārtrauktajiem nākotnes darbiem. Mierinies ar cerību drumstalām, jo — kas tad cits atliek?

Atceļā notiek neparedzēta kļūme. Vienam no bēgļiem gadās uzkāpt uz meža ceļā noslēptas mīnas. Tas sakņūp ar norautu kāju un sadragātu mugurkaulu. Ievainoto nesamaņā iecel ratos, un tā mājās atgriešanās ir bēdīga. Ceļa smiltīs paliek viņa asiņu pēdas. Sakniebtām lūpām, cietām dūrēm, vīri turpina ceļu. Atgriežoties sētā, pirmais pienākums ir rīkot kaimiņam bēres.

*
* *

Pārbraucēji Lejnieki neatrada vairs nevienas veselas sienas. Tās stāvēja kā šķidras redeles. Viss lietojamais ir noārdīts un iebūvēts tuvējās tranšejās, bunkuris un aizsargu grāvjos. Visa Lejnieku apkārtne izrakta grāvjos un bedrēs. Apstaigājot apkārtni, tika atrasti dēļi, durvis, logu rāmji un daudz cita koka materiāla. To visu nu nesa atpakaļ, lai kaut cik salāpītu kādu dzīvojamu kaktu. Viss, kas vien bija plēšams un laužams, ir nopostīts. Saimnieks stāv brīdi savas nopostītās saimniecības pagalmā, tad, pacēlis muskuļainās rokas, sāk rosīties, ķeŗoties pie cirvja un zāģa. Viņam jāsagādā pajumte savai saimei.

(Turpinājums sekos)

TORONTO ZIŅAS

● TLTA ģimnazijas vecāku un skolotāju sastapšanās vakarā 2. decembrī Latviešu namā ieradās ap 50 vecāku, gandrīz puse no visiem ģimnazijas audzēkņu vecākiem, lai pārrunātu ar skolotajiem savus novērojumus un dzirdētu viņu atsauksmes. Šāds vakars notiek ceturto gadu. Vecāki atzinīgi izteicās par disciplīnu un kārtību skolā un atsākto uzdevumu burtnīcu lietošanu. Skolotāji labi sapratās ar vecākiem. Novērots, ka individuālos interviju vakaros parasti ierodas vecāki, kam nav ar bērniem problēmu, bet kam tādas ir, neierodas. Problēmas rodas, ja vecāki neuztur ar skolotājiem kontaktu. Kopēja vecāku un skolotāju sanāksme par audzināšanas jautājumiem paredzēta svētdien, 11. janvārī, pl. 3 pēcp. Latviešu namā. Turpat pl. 6 vakarā ģimnazijas padomes sēde.

● Sv. Jāņa draudzes padome savā pēdējā sēdē vienprātīgi pieņēma ērģeļu komitejas ieteikumu, ka draudzes dievkalpojumu un garīgās mūzikas veicināšanai nepieciešams baznīcas balkonā iebūvēt stabuļu ērģeles. Komiteja, apsverot visus faktorus pēc ievāktās un rūpīgi izanalizētās informācijas par dažādu firmu un veida ērģelēm, ieteica nolīgt līgumu ar Casavant Freres ērģeļu būvfirmu Hiacintē, Kvebekas provincē, par divu manuāļu 19 reģistru ērģeļu iegādi par 59.654 dol. Draudzes padome nolēma nodot apstiprināšanai 18. janvārī draudzes pilnsapulcei padomes lēmumu par jauno ērģeļu iegādi, kas varētu notikt jau nākamā rudenī pirms cenu paaugstināšanas. Ērģeļu komiteja vēl paredz papildus izdevumus balkona siju nostiprināšanai un varbūtējai baznīcas lielā loga pārklāšanai, lai aizturētu saules staru iedarbību uz ērģelēm. Ērģeļu komitejā darbojas māc. I. Gaide, dāmu komitejas priekšniece L. Jansone, ērģeļu mākslinieces A. Rundāne, E. Tannis un A. Černavskis.

● Latviešu ev. lut. draudžu baznīcas Kanadā jaunatnes darba vadītājs Sv. Andreja draudzes mācītājs Juris Cālītis no 29. decembŗa līdz 24. janvārim uzturēsies Eiropā. Viņš piedalīsies Latviešu kristīgās jaunatnes konferencē no 2.—6. janvārim Anabergā, Rietumvācijā, viesosies latviešu draudzēs Rietumvācijā, Anglijā un Dānijā. Šai laikā Sv. Andreja draudzes dievkalpojumu 31. janvārī vadīs māc. Ā. Čops un 4. janvārī māc. I. Gaide, bet 11., 18. un 25. janvārī māc. Ā. Čops.

● Sv. Jāņa draudzes dāmu komiteja palīdzības darbam Ziemsvētku laikā atvēlējusi 650 dol., no tiem 250 dol. izlietojot aprūpei Kanadā, bet 400 dol. — aprūpei Eiropā. Dāmu komitejas locekles nolēma atpirkties no Ziemsvētku apsveikumu sūtīšanas, iemaksājot šo summu draudzes ērģeļu fondā. Garīgs koncerts Ziemsvētku ieskaņai 13. decembrī pl. 7 vak. dievnamā, piedaloties Torildam Barbīnam (baritons), Valdim Ūsim (bass), Norai Būmanei (arpa) un brīvmākslinieka Viktoram Kviesim. Draudzes pēcpusdienā, kas paredzēta 28. janvārī, archibīskaps referēs par saviem iespaidiem Pasaules baznīcu konferencē un Eiropā.

● Māc. J. Cālītis salaulājis Oskaru Rozi un Sofiju Leonariju Kukņu no Bramptonas. Līgavainis ir DV Toronto nodaļas sporta kluba valdes ilggadējs darbinieks, bet līgava ir agrākā Bramptonas nodaļas vanadžu kopas priekšniece. Kristīts Pēters Augusts Kazaks, Dr. Klāva Kazaka un Žakelīnas dēls.

● Sv. Andreja draudzes koŗa eglītes vakars 6. decembrī baznīcas sarīkojumu zālē bija pulcinājis 90 koristus līdz ar piederīgiem. Vakaru ievadīja māc. J. Cālītis ar svētbrīdi, kopīgi nodziedot Ziemsvētku dziesmas. Vakara norisi vadīja koriste Gita Dāle. Koŗa meiteņu ansamblis nodziedāja 2 tautasdziesmas Ilzes Valdmanes vadībā, deklamēja Maija Ķuze ar meitām Sandru un Daci. Koŗa eglītes vakarā piedalījās arī māc. Ā. Čops. Koristes R. Gailes vadībā bija klājušas svētku galdu.

● Māc. R. Ekšteins salaulājis Ilzi Irēnu Ābeli un Karmenu Viljamu Dekarlo Sv. Jāņa baznīcā. Dziedāja Toronto vanadžu koris Zīle un baptistu draudzes koris diriģ. A. Purva vadībā. Ilze Ābele dzied abos koŗos.

● Vanadžu kopas rīkotais bērnu Ziemsvētku eglītes vakars paredzēts 14. decembrī pl. 3 pēcp. DV namā. Bērnu priekšnesumi, Ziemsvētku vecītis.

● Toronto universitātes latviešu studentu kluba atklāšanas balle pārcelta uz 22. decembri pl. 8 vak. „International Students Union" telpās — St. George un College St. Pirmajā kluba organizēšanas sanāksmē bija pulcējušies ap 25 latviešu studentu, kas nolēma oficiāli reģistrēt Latviešu studentu klubu pie Toronto universitātes, kāds jau pastāvēja agrāk J. Dreifelda vadībā, bet viņam pārceļoties darbā uz Sv. Katrīnām, kluba darbība bija apsikusi.

● Toronto latvieši šogad Jaungadu varēs sagaidīt divos sarīkojumos: DV Toronto nodaļas Jaungada sagaidīšanas sarīkojums 31. decembrī pl. 8 vakarā DV namā. Piedalīšanās 8 dol. no personas vai 15 dol. no pāŗa, ieskaitot galdiņu. Iepriekšēja pieteikšanās pie Ainas Selgas, tālr. 759-0460. Spēlēs deju kapella. — Latviešu nama valde un dāmu komiteja Jaungada sagaidīšanu rīko 31. decembrī pl. 8 vak. Latviešu namā. Spēlēs A. Jansona deju kapella. Bufete ar atspirdzinājumiem. Galdiņi iepriekš rezervējami pa tālr. 922-2931. Ieejas kartes 8 dol. no personas Latviešu nama birojā līdz 23. decembrim.

● Veras Keišas klasiskās baletskolas audzēkne Natālija Čahiveka, kas nesen sekmīgi debitēja Hamiltonas TV raidījumā, saņēmusi Hamiltonas CHCH sabiedrības uzaicinājumu piedalīties Ziemsvētku izlases programmā svētdien, 14. dec., pl. 4.30 Hamiltonas raidāmstacijā.

● Toronto latviešu katoļu vienības eglītes sarīkojums 28. decembrī pl. 3 pēcp. Latviešu namā. Ziemsvētku uzvedumu sagatavo M. Gabrāne, bērnu mūzikālos priekšnesumus un deklamācijas skolotāja T. Dubrovska. 25. decembrī pl. 1 Ziemsvētku dievkalpojums lietuviešu Kristus augšāmcelšanās baznīcā. Aizgaveņu vakars 28. februārī ar programmu Latviešu namā.

● Studenšu korporācijas kopas gadskārtējais tējas vakars 17. janvārī pl. 7 vak. Tartū kolledžas zālē, 310 Bloor St. W. Atlikums par labu kopas stipendiju fondam.

● Izvadot prāv. Dr. B. Kokinam, 4. decembrī Jorkas latviešu kapos apbedīta 30. novembrī nepilnu 82 g. vecumā mirušā Antoņina Bernatis, dzimusi Rēzeknes apr. Aizgājējai paliek Toronto meita Adele un znots Konstantīns Boriss. Dēls krities Otrā pasaules karā.

● Sv. Miķeļa slimnīcā 28 nov. mūžībā aizgājis 66 g. v. Ādolfs Ancāns, dzimis Līksnas pagastā. Baudījis tehnisko izglītību Daugavpilī un strādājis par ūdensvadu pārzini. Līdz pensionēšanās laikam darbojās Toronto universitātē par mechanikas inspektoru. Viņu pēdējā gaitā no Rosara apbedīšanas mājas uz Sv. Džēmsa krematoriju izvadīja 11. dec. prāv. Dr. B. Kokins Savā laikā viņš bija TLB inženieŗu un tehniķu kopas valdes loceklis. Nelaikis atstāj dzīves biedri Apoloniju, dēlu Āri, meitu Janu ar ģimeni un brāli Jāni — Vudstokā, Ont.

Liela piekrišana DV tirdziņā bija DV grāmatnīcas galdam, pie kuŗa aizvien drūzmējās ļaudis, lai izvēlētos jaunākās latviešu grāmatas un skaņu plates pašu svētku priekam un dāvināšanai. Foto: J. Līgers

● Kurzemes Ziemsvētku kauju atcerei Saulainē 10. janvārī pl. 6 vak. svētbrīdi pie Kritušo kaŗavīru pieminekļa vadīs māc. E. Ķerģis. Sekos sadraudzības vakars ar groziņiem telpās. Priekšnesumu daļā piedalīsies Modris Lorbergs ar dzejoļiem, kā arī būs vokāli priekšnesumi.

● Pensionāru apvienības kārtējā sanāksmē 4. decembrī Latviešu namā 137 dalībnieki noskatījās divas krāsu filmas: Modernā Vācija un Pasaule skaņās. 18 decembrī pl. 2 pēcpusd. apvienības eglītes sarīkojums ar loteriju, priekšnesumiem un cienastu.

● Latviešu baptistu draudzes garīgais koncerts Ziemsvētku ieskaņa mūzikā 21. decembrī pl. 3 pēcp. Walmer Road baptistu baznīcā. Bez māc. R. Ekšteina, baptistu draudzes koŗa diriģenta A. Purva vadībā un ērģelnieka Kornelija piedalīsies viesi no Filadelfijas — soliste Gunta Plostniece (soprāns) un Filadelfijas meiteņu ansamblis Melodija.

● Dainas koŗa priekšniece Melita Lapiņa, atklājot 6. decembrī koŗa eglītes vakaru Latviešu namā, aicināja ar klusuma brīdi pieminēt mūžībā aizgājušo pirmo koŗa diriģenti Ēriku Freimani. Priekšniece minēja, ka korī desmit gadu dziedājušas Rita Auziņa, Vizma Maksiņa un Alise Jakse. Koŗa nozīmes izpelnījušies 4 jauni dziedātāji — Dace Cielava, Zaiga un Zinta Fridenbergas un Kārlis Lapiņš. Nozīmes vēl nebija izgatavotas, kādēļ apbalvotie saņēma baltu neļķes ziedu. Humoristisku apceri par koŗa 27 darbības gadiem lasīja M. Rubenis, bet Emma Dzeguze fragmentu no K. Skalbes Ziemsvētku stāsta. Mūzikālus priekšnesumus sniedza Dace Cielava un Dainas koŗa koklētāji H. Meijere, D. Lapiņa, R. Liepiņa, V. Casarājs un A. Freimanis Ainas Liepiņas vadībā. Dainuvītes deva vokālu priekšnesumu (M. Baruša, V. Vasarāja, A. Auziņa, S. Melli, V. Maksiņa, D. Zilāne, D. Lapiņa, R. Jansone, D. Cielava, I. Fridenberga, Z. Fridenberga, A. Maksiņa un R. Liepiņa). Ērikas Freimanes balva arī šogad piešķirta koŗa palīgdiriģentei V. Maksiņai mūzikas izglītības turpināšanai. Klātesošie godināja arī koŗa diriģenti Almu Skudru-Kārkliņu un dziedātājas Emmu Dzeguzi un Annu Vītolu, kas korī dziedājušas 25 gadus. Sarīkojumu vadīja U. Maksiņš, bēt par mūziku gādāja I. Ķipis.

● Kārtējā filatelistu sanāksme 14. dec. pl. 2 pēcp. P. Rudlapa mājā, 117 Westrose Ave. Tajā pašā dienā Baltpex — 5 darba sēde. Filatelistu klubā darbosies divas grupas — latvieši, kas krāj arī citu zemju markas un latviešu jaunieši, kas vēlas nodarboties ar filateliju, bet latviski nerunā.

● Pie Tērvetes 19. mazskautu pulciņa 26. novembrī pretvizītē ciemojās Aiviekstes 39. mazskautu pulciņš no Hamiltonas. Tērvetieši viesus uzņēma ar rotaļu vakaru un piemērotiem atspirdzinājumiem. Tērvetes vienības vecāku apspriedē nolēma eglītes vakaru šogad nerīkot, bet to atzīmēs pie āra eglītes. Vienības 21. gada svētki nakošā gada aprīlī. Vecāku padome ar jauno darbības gadu ieguvusi atļauju vienības nodarbībām Kloverdēles vingrotavā, pie Blūra ielas un 427. ceļa krustojuma. Nodarbības trešdienu vakaros. Jauni mazskauti, skauti un dižskauti var pieteikties pie vadītāja J. Treimaņa, tālr. 239-6633.

Meklē sievieti, kas palīdzētu

vieglos mājas darbos un uzraudzītu vecu cilvēku.
Brīvs dzīvoklis, uzturs un piemaksa pēc vienošanās.
Zvanīt vakaros no pl. 6,00 tālr. 783-4966

DV Toronto nodaļa visus laipni ielūdz

SESTDIEN, 20 DECEMBRĪ, pl. 7.30 vak.

DV namā, 125 Broadview Ave. uz

Eglītes vakaru

SVĒTBRĪDIS,

Priekšnesumos solo dziesmas —
Marta Ādama; pie klavierēm Rūta Āze.
Pašapdāvināšanās
Biedru — jubilāru godināšana
Pilna bufete un uzkodas

Jaungada sagaidīšana

31. dec. no pl. 8 vak. līdz pl. 2 rītā
Latviešu namā, 491 College St. Toronto
SARĪKOJUMS NOTIKS DIVĀS ZĀLĒS
DEJU KAPELLA A. JANSONA VADĪBĀ
PILNA BUFETE Ieeja 8 dol. no personas
Galdiņi rezervējami pie nama pārvaldnieces vai pa tālr. 922-2931. Biļetes izpērkamas līdz 24. dec.

Tikšanās ar trim Kanadas politiķiem

Latviešu nacionālās apvienības Kanadā pēdējā valdes sēdē K. Zenaitis, kam ir labas attieksmes ar vairākiem Kanadas parlamenta locekļiem, ieteica biežāk griezties pie sava rajona vēlētiem pārstāvjiem un nodibināt ciešāku personisku kontaktu, lai informētu viņus par mums svarīgiem jautājumiem, apgādājot arī ar dokumentētiem materiāliem. Kā novērojumi rāda, deputāti labprāt sava rajona vēlētājus uzklausījuši un nav atteikušies sniegt tiem savu iespējamo atbalstu. To ieteikuši darīt arī paši deputāti, lai viņi būtu informēti par mūsu problēmām.

Daudzi Kanadas politiskie darbinieki paši ir etniskas izcelsmes, viņu vecākiem iecelojot no dažādām Eiropas zemēm. Tie izpratuši iecelotāju problēmas, ar kuŗām savā politiskajā darbā satikušies ilgus gadus, kā to atminējās arī trīs ievērojamākie politiskie darbinieki Ontario etniskās preses savienības nesen rīkotajā banketā Toronto, sakarā ar viņu aiziešanu atpūtā.

Agrākais Ontario valdības tieslietu ministrs Džons Jaremko savu politisko karjēru sācis piecdesmitajos gados Belvūdas iecirknī, kuŗā vēl joprojām pārsvarā ir iecelotāji. Kā zēns tur bieži vizinājies ar divriteni. Jaremko sabijis Ontario kabinetā 16 gadu no vietas. Tieši šinī laikā viņš visvairāk atbalstījis iecelotājus. Viņam arī piedēvējami lieli nopelni Heritage (etniskā mantojuma) kongresa noorganizēšanā. Uzrunājot banketa dalībniekus, agrākais kabineta ministrs izteicās: „Savas politiskās darbības laikā jaunkanadieši man vienmēr devuši jaunas ierosmes. Manā albumā glabājas jaukas atmiņas, kādas sakrājušās sadarbībā ar etniskām organizācijām un to laikrakstu pārstāvjiem. Visus šos gadus esmu bijis lepns ar Etniskās preses asociācijas darbību un tās panākumiem." Jaremko uzsvēra, ka daudzi kanadieši vēl joprojām pietiekami nenovērtē etniskās preses nozīmi.

Agrākais ministrs Allens Grosmans savu politisko karjēru sācis 1952. gadā kā Toronto pilsētas padomes loceklis ceturtajā vēlēšanu iecirknī. Toreiz viņa oponents vēlēšanu laikā bijis kāds nedzirdēts komūnistu partijas kandidāts, kuŗu viegli pieveicis. Arī 1955. gadā viņa pretinieks vēlēšanās bijis komūnistu partijas izraudzīts kandidāts. Tajā laikā Grosmans jau pārstāvējis Sv. Andreja un Sv. Patrika vēlēšanu rajonu. Savas darbības laikā Grosmans kalpojis trim Ontario premjēriem un ieņēmis posteni četros kabinetos. Savā runā šis izcilais politiķis uzsvēra, ka viņam vienmēr nācies sastapties ar cilvēkiem, kas neizprot komūnismu. Pieskaŗoties pašreizējai inflācijai un bezdarbam, runātājs piebilda: „Šīs abas parādības dod kreisi noskaņotām grupām iespēju sēt nelabvēlīgu sēklu mūsu demokratiskajā valstī. Inflācija apdraud mūsu nākotni, un komūnisti to saprot ļoti labi. Tādēļ mums jācīnās pret šīm parādībām." Grosmans īsumā pieskārās arī terroristu grupām, kas apdraud sabiedrības drošību un runas beigās pavēstīja, ka viņa politisko karjēru un cīņu par etnisko grupu tiesībām tagad sekmīgi turpina viņa dēls, kas izrādījis dzīvu interesi par apspiesto tautu problēmām.

Līdzšinējais valdības vecākais sakaru ierēdnis provincē Glenfords Allens raksturoja savus īsos piedzīvojumos Pad. savienības apmeklējumā, kur izjutis nebrīvību uz katra soļa. Viņš 18 gadus darbojies Kanadas pavalstniecības departamentā, kur nācis saskarē ar problēmām un ļaudīm, daudz ko mācoties un gūstot jaunas atziņas.

Ar šiem trim politiskiem darbiniekiem cieša saskare bijusi arī latviešiem. Viņi bieži redzēti šejienes latviešu lielākos sarīkojumos, kur vienmēr izrādījuši savu draudzību un mūsu problēmu izpratni, tāpat citi, kas aktīvi darbojas Kanadas politiskajā dzīvē. Ceļš pie viņiem vienmēr atrodams, lai grieztos pēc atbalsta daudzos mums svarīgos jautājumos, kādus ieteikumus dzirdējām arī pieminētajā LNAK valdes sēdē.

Aleksandrs Kalniņš

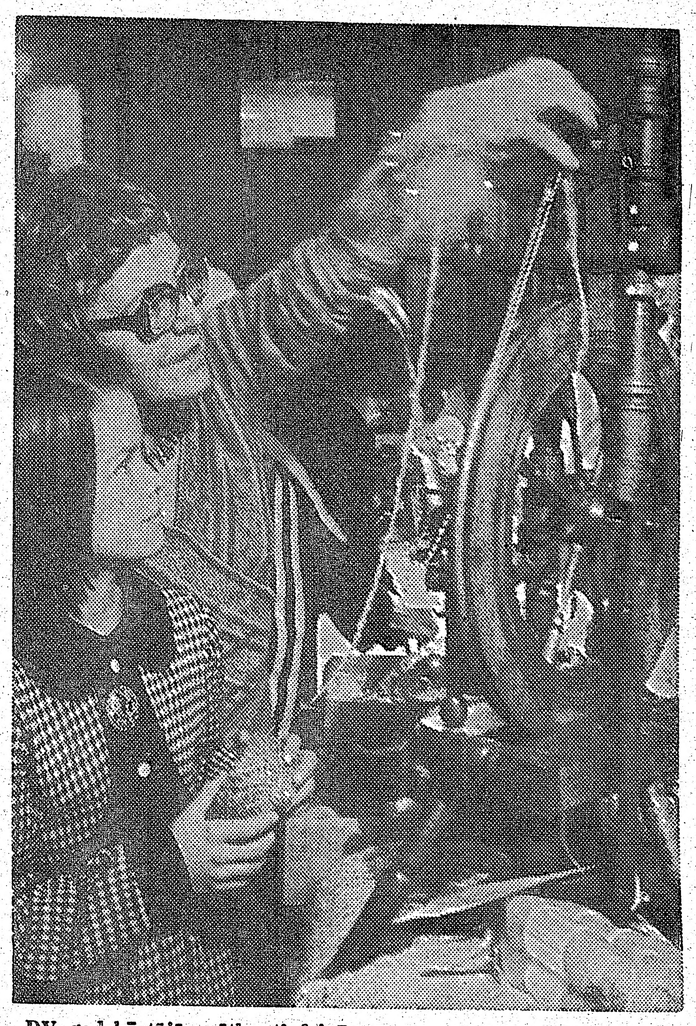

DV gadskārtējā svētku tirdziņā DV namā Toronto piedalījās arī Elza Avota, kas nesen kā atvērusi veikalu 674 Broadview Aye., „Wool, Arts & Crafts". Augšējā attēlā veikala īpašniece rāda Daugaviņa deju kopas jaunākajai dejotājai — 9 g. vecajai Mērijai Bērziņai, kā darbojas vecais ratiņš.
Foto: J. Liģers

Ziemsvētku ieskaņa DV tirdziņā

DV Kanadā tradicionālais Ziemsvētku tirdziņš 6. un 7. decembrī DV namā arī šogad bija ļoti labi apmeklēts. Pēc rīcības komitejas priekšsēža un tirdziņa vadītāja A. Šterna vērtējuma tirdziņā iegriezušies vairāk nekā 2000 apmeklētāju un tas devis 2600 dol. atlikuma, no kuŗa puse paredzēta laikraksta Latvija Amerikā atbalstam. Lielāko ienākumu devusi mantu izloze 1800 dol. un privāto novietņu komisijas maksas — 700 dol., bez tam vēl ar ziedojumu sarakstiem pagaidām iemācis 450 dol. Otru lielāko atlikumu devusi vanadžu vadītā virtuve un bufete — ap 2000 dol. Liela interese bija par loteriju, ko vadīja J. Ezergailis un M. Jonāne ar palīdzēm.

Tirdziņā par labu apgrozījumu varēja priecāties arī dažādo novietņu nomātāji. DV grāmatnīca apgrozīja 3500 dol., pārdodot skaņu plates un jaunākās grāmatas, kā arī ādas un koka izstrādājumus. Gleznas bija izstādījuši Mirjāma Bērziņa un Elmārs Dambergs. Sudrablietu un rotu novietnes bija A. Gugānam un Kalupei, īpašniece A. Korma, audumu un rokdarbu novietnes Mildai Bolmanei, Ievai Eņģelei, O. Jansonei, Silvijai Ozolai, E. Avotai, A. Pavlovai u.c., keramika — Emmāi Dzegūzei, Velgai Jansonei un Hertai Jaunzemei. Ādas izstrādājumu novietni pārstāvēja Austra Hāna no Londonas, Ont., bet filateliju un rakstāmgalda piederumus ar latviešu monētu iestrādājumiem — E. Miķelsons un J. Ronis no Bramptonas.

Daudz ļaužu iegriezās vanadžu bufetē, kur varēja iegādāties S. Vasarāja bišu dravas medu, R. Purva putraimus, cepumus, tortes un vanadžu pašceptās piparkūkas, pārdodot vairāk par 400 mārc. piparkūku, kuŗu krājumi jau izbeidzās tirdziņa pirmajā dienā.

Abās tirdziņa dienās ieradās arī Ziemsvētku vecītis (A. Šterns) un apdāvināja ar saldumiem tirdziņā ieradušos bērnus, kuŗus bildēs iemūžināja fotografs G. Krauja, nofotografējot abās dienās 31 bērnu. Liels ļaužu pieplūdums, sevišķi tirdziņa pirmajā dienā, bija DV klubā. Aprūpējot daudzos apmeklētājus, kas mielojās ar tautiskajiem gardumiem, darba pilnas rokas bija astoņpadsmit vanadzēm.

V. S.

Apmeklētājiem pārpildītais DV Ziemsvētku tirdziņš DV namā Toronto. **Foto: J. Liģers**

A. Tīdemanim 70 gadu

Nelielā draugu pulkā uz 70 mūža gadiem šinīs dienās atskatījās Gaŗezera prezidents A. Tīdemanis. Atceri ar uzrunu ievadija V. Miķelsons, kā arī vadīja turpmāko norisi. Gaŗezera padomes locekļu vārdā ar kopēju apsveikumu un piemiņas balvu sveica priekšsēdis J. Meija, DV Detroitas apvienības priekšsēdis J. Trubačs nodeva atzinības rakstu, bet vanadžu kopas priekšniece H. Pareiza — rozes. Vēl sveicināja DV Kalamazū apvienības priekšsēdis A. Minka, vanadžu kopas priekšniece V. Zaķe, Detroitas Sv. Pāvila draudzes valdes loceklis A. Rēvalds, no Detroitas latviešu apvienības V. Ceplēvičs un J. Bērziņš, Amerikas latviešu apv. un Gaŗezera nometnes personāla vārdā sveica V. Miķelsons, piemiņai pasniedzot mākslinieka Ojāra Jēgena un daiļamatnieces L. Treimanes gatavotu apsveikumu ar 70 gaŗezeriešu parakstiem. Bija arī daudz rakstveida apsveikumu, to vidū arī no DV ASV priekšnieka J. Utināna un vanadžu priekšnieces ASV A. Utinānes, ALA vicepriekšsēža V. Antiņa u.c.

Arvīds Tīdemanis, būdams Latviešu leģiona virsnieks, 34. pulka sastāvā piedalījies cīņās Krievijā un Pomerānijā. Pēc kaŗa dzīvojis Vācijā un 1956. gadā iecelojis ASV. Apmeties Detroitā un drīz vien pievienojies DV saimei, latviešu draudzei, korim un vēl citām organizācijām. Bijis ilgus gadus DV apvien. priekšnieks, uzņemoties arī DV zemes valdes locekļa pienākumus aprūpes un kultūras daļas vadībā. Apbalvots ar pateicības un goda rakstiem un DV augstāko apbalvojumu — zelta nozīmi. Pēc pensionēšanās pārnācis uz ciemu „Latvija', kur paša spēkiem uzcēlis māju. To apdzīvo kopīgi ar dzīvesbiedri Annu.

V. Bokis

MĀJKALPOTĀJU DARBA APGĀDE

Piedāvā mājkalpotājas darbu

Iespējams dzīvot ģimenē vai arī patstāvīgi. Palīdzam arī sagādāt darba atļaujas. Zvanīt 531-5724 Five Continents

Employment Agency

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

13. dec., sestdien, pl. 7 vak. Sv. Jāņa baznīcā garīgs koncerts Ziemsvētku ieskaņai. Piedalās Torilds Barbins (baritons), Dr. Valdis Ūsis (bass) ar solo dziesmām un duetiem, Nora Būmane (arpa) un brīvmākslinieks Viktors Kviesis (ērģeles).

14. decembrī pl. 3 pēcp. DV Toronto nodaļas rīkotā bērnu eglīte DV namā. Bērnu pieteikšana pie Ainas Selgas pa tālr. 759-0460.

18. dec. pl. 2 pēcp. Latviešu namā pensionāru eglīte. Loterija. M. Ādamas solo dziesmas, pie klavierēm R. Āze. Klāti galdi. Pensionāriem ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem, sākot ar 1 dol., nebiedriem 2 dol.

20. decembrī pl. 7.30 vak. DV namā biedru un ievesto viesu eglītes vakars.

21. dec. pl. 3 pēcp. Walmer Rd. baptistu dievnamā — Ziemsvētku ieskaņa mūzikā, piedalās Filadelfijas meiteņu ansamblis Melodija, G. Plostniece — soprāns, baptistu draudzes koris.

31. janvārī pl. 8 vak. Jaungada sagaidīšana DV namā. Galdiņi rezervējami līdz 27. decembrim pie DV Toronto nod. Ainas Selgas pa tālr. 759-0460.

31. dec. Jaungada sagaidīšana Latviešu namā. Galdiņi rezervējami. Zvanīt 922-2931.

1976. gadā

3. janvārī pl. 7 vak. Latviešu namā Veco strēlnieku biedrības rīkotais Ziemas svētku kauju atceres vakars.

17. janvārī pl. 8 vak. Bickford Park skolas auditorijā DVTK iestudējumā Jāņa Viesiena Jānis Reiters.

17. janv. pl. 7 vak. Latviešu namā TLMM kluba Zaķu balle ar medījumu un zivju izlozi. Spēlēs deju kapella Runči Trimdā.

24. janvārī pl. 6 vak. un 25. janvārī pl. 5 pēcp. Latviešu namā TLTA ģimnazijas Draudzīgā aicinājuma sarīkojums ar R. Blaumaņa Pazudušā dēla izrādēm.

31. janvārī 1976. g. DV Toronto nodaļas masku balle.

1. februārī pl. 5. pēcp. Sv. Andreja baznīcas zālē Marisa Vētras 10 gadu nāves atceres koncerts. Piedalās: M. Makvikare (soprāns), I. Birne-Veinberga, J. Cīrulis (baritons), pavadītājs A. Štromberga.

1975./76. gada

TORONTO KONCERT-APVIENĪBAS KONCERTI

31. janvārī pianists H. Godess.

6. maijā soprāns Irma Kurme, pie klavierēm Verena Stelpe-Dambrāne.

Visi koncerti notiek Sv. Lorenca Taunhallē.

21. febr., 1976. g. vīru koŗa Viesturs koncerts — Lietuviešu kultūras namā, 1573 Blor St. West.

20. martā pl. 7.30 vak. DV Toronto vanadžu koŗa Zīle koncerts, 1573 Bloor St. W. Diriģents Arvids Purvs.

10. aprīlī Sv. Andreja draudzes koŗa koncerts.

24. aprīlī pl. 8 vak. Bickford Park skolas auditorijā ALT Bostonas ansambļa 25 g. jubilejas iestudējums — Rūdolfa Blaumaņa No saldenās pudeles. Režisors Reinis Birzgalis.

SV. KATRĪNAS

31. dec. pl. 9 vak. Beakon motorhotelī gadskārtējā Sv. Katrīnu vanadžu kopas Jaungada sagaidīšanas balle. Piedalīšanās tikai pēc iepriekšējas pieteikšanās pa tālruni 934-9340.

HAMILTONA

31. decembrī pl. 7 Jaungada sagaidīšanas balle. Runču deju mūzika. Vakariņas. Rīko Hamiltonas DV.

Latviešu meitene, kas Ziemsvētku tirdziņā DV namā pirka 50 pīrāgus, lūdzu piezvanīt 889-3885

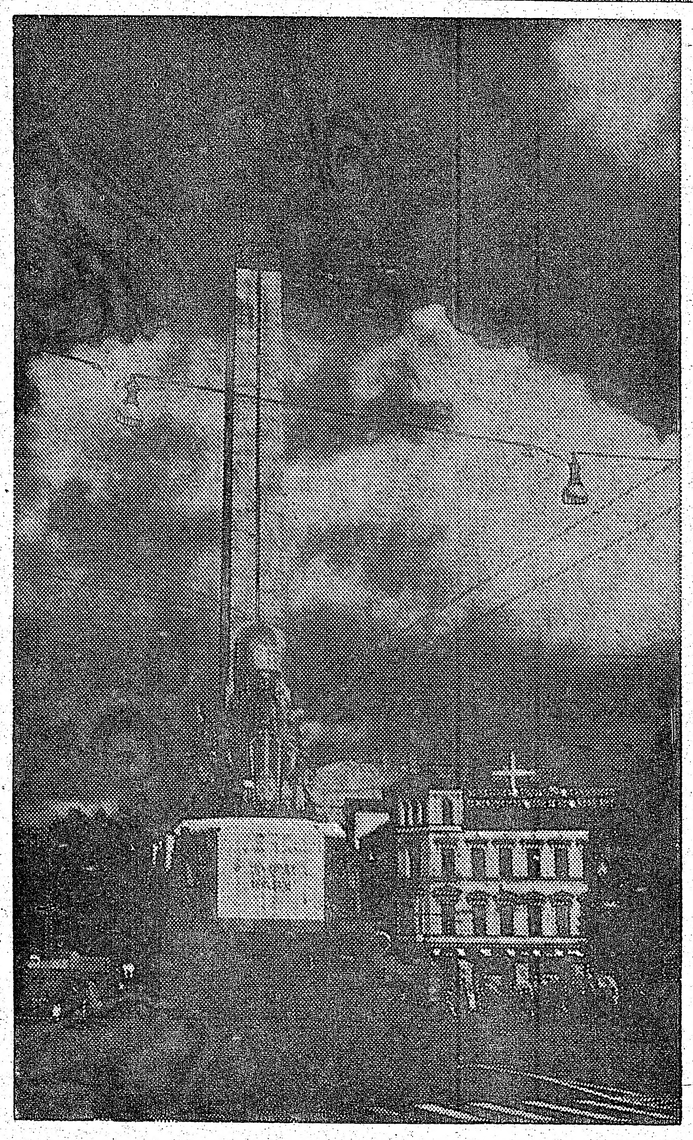

Brīvības pieminekļim 40 gadu

Šā gada 18. novembrī pagāja 40 gadu, kopš Rīgā atklāja Latvijas Brīvības pieminekli. Pēc brīvības cīnītāju ierosinājuma ārlietu ministrs Z. Meierovics 1922. gada 27 jūlijā ierosināja valdībai celt Rīgā pieminekli brīvības cīņās kritušajiem latviešu karavīriem. Ministru kabinets 12. oktobrī nolēma to celt pēc prof. E. Laubes projekta. Tas bija izstrādāts 28 metru augsts obeliska veidā. Pret šāda veida pieminekli 1923. gada 25. aprīlī valdībai iesniedza protesta rakstu 57 mākslinieki un rakstnieki. Laubes projekts esot parastā kapa akmens palielinājums bez kādas sevišķas vērtības. Pieminekļa meta izstrādāšanai pieaicināmi mūsu labākie tēlnieki.

Valdība 16. augustā atcēla iepriekšējo lēmumu un izsludināja jaunu sacensību pēc kara ministra J. Ducēna izstrādātiem noteikumiem. Brīvības piemineklim skaidrās un saprotamās formās bija jāizsaka Latvijas atbrīvošanas ideja. Līdz 1924. gada 15. maijam bija iesniegti 30 projekti. No tiem vērtēšanas komisija par godalgojamiem atzina K. Zāles un M. Liepiņas-Skulmes metus, bet nevienu no tiem neieteica īstenošanai.

Valdībai mainoties, sākās jaunas pārrunas. Ministru prezidents V. Zāmuēls un Rīgas pilsētas valde aizstāvēja ierosinājumu, ka Brīvības pieminekļa vietā ceļams tilts pār Daugavu, bet sociāldemokrati ieteica celt Tautas namu. Pēc jaunas sacensības valdība 1925. gada 19. novembrī nolēma, ka Brīvības piemineklis ceļams pēc K. Zāles jaunā meta. Lēmumi tomēr palika tikai uz papīra. Valdības bieži mainījās, nebija līdzekļu.

Pēc diviem gadiem ministru prezidents M. Skujenieks un ģenerālis J. Balodis ieteica valsts prezidentam G. Zemgalim nodibināt Brīvības pieminekļa komiteju, kas būtu neatkarīga no valdības un partijām. Līdzekļus savāktu ziedojumu ceļā. Šāda komiteja sāka darboties 1928. gada 11. janvārī. Tā lūdza Rīgas pilsētu atļaut Brīvības pieminekli celt Brīvības bulvārī. Pēc dažādām pārrunām 1929. gada 19. septembrī atļāva to celt Daugavmalā pie Ķīpsalas. Pret to protestēja prese un sabiedrība. Pilsēta atkal ieteica celt tiltu pār Daugavu, tomēr 1931. gada 18. jūnijā pilsētas dome piešķīra Brīvības piemineklim vietu Brīvības bulvārī pie pilsētas kanāļa. Tur kādreiz bija stāvējis Pēteŗa I piemineklis, kas tika evakuēts 1915. gadā, bet nogrima jūrā. Jaunā sacensībā līdz 1930. gada 1. septembrim bija iesūtīti 32 projekti. Žūrija par labākajiem atzina K. Zāles un T. Zaļkalna projektus. Komiteja 1930. gada 17. decembrī ar dažiem labojumiem nolēma īstenot Zāles projektu, paredzot 1 miljonu latu. Brīvības pieminekļa celšana turpinājās četrus gadus. To 1935. gada 18. novembrī atklāja valsts prezidents A. Kviesis.

Svinībās bez valsts prezidenta piedalījās arī ministru prezidents K. Ulmanis, kaŗa min. ģen. J. Balodis un armijas augstākā vadība. Ielu malās un pieminekļa apkārtnē pulcējās tauta. Pie pieminekļa stāvēja goda sardze, uz paaugstinājuma bija novietojusies valdība un diplomātiskie pārstāvji. Atklājot pieminekli, prezidents Kviesis norādīja, ka to cēlusi visa latviešu tauta un ziedojumi krietni pārsnieguši paredzēto summu. Pieminot par Latviju kritušos varoņus, orķestris atskaņoja korāli Tur augšā aiz zvaigznēm. Atsedzot pieminekļa apsegu, Daugavā novietotā kaŗa flote salūtēja ar 21 šāvienu, bet pieminekļa goda sardze sastinga sveicienam. Pieminekli iesvētīja archibīskaps T. Grīnbergs

Armijas, aizsargu, studentu, mazpulku, skautu, invalidu, lāčplēšu un skolēnu parāde ilga vairākas stundas. Vakarā ministru prezidents K. Ulmanis uzrunāja latviešu tautu Rīgas radiofonā, ko pārraidīja visas Latvijas stacijas.

Pieminekļis ir 41 m augsts un sastāv no trim kubikveida veidojumiem ar obelisku galā. Pieminekļa pakājē ir izvērsta apaļa terase ar uzejas kāpnēm abās pusēs. Terases margas veidotas no sarkanā granīta. Tur izcirstas divas figūru grupas. Viena ir grupa tautas tērpos, kas dodas uz dziesmu svētkiem, otra ir latviešu strēlnieki gājienā. Virs sarkanā granīta pakājes paceļas vidējais kubs ar četrām tēlu grupām. Vienā pusē tēlots militārais spēks un fiziskais darbs, pretējā pusē māte ar bērnu un garīgo darbu. Starp šīm grupām ir divas ainas: 1905. gada revolūcija, cīņas ar bermontiešiem 1919. gadā un plāksne ar uzrakstu „Tēvzemei un Brīvībai", ko ierosināja K. Skalbe.

Virs tā ir simboliski tēli ar mūsu folkloras motīviem: Važu rāvēju grupa, Lāčplēsis, Vaidelote, Latvija ar zobenu un vairogu labā rokā, bet vārpu vīju kreisajā rokā, un divi jaunieši, kas zvēr Latvijai uzticību. 19 m augsto obelisku nobeidz bronzā kaldināts Brīvības tēls 9 m augstumā ar trim zelta zvaigznēm paceltās rokās. Tās no iekšpuses bija apgaismotas un mirdzēja naktī pār galvaspilsētu. Pieminekļa kodols izliets no dzelzs betona, bet ietērpam lietots Zviedrijas granīts un Italijas travertīns. Akmens darbus veica Kūrava firma.

Brīvības pieminekļis spītē okupantiem. Tur vairs nestāv Latvijas laika goda sardze, bet dažreiz tur nolika ziedus abos okupācijas laikos. — be

PBLA Latvijas brīvības fondam 18. novembŗa aktā Toronto 1000 dol. nodeva Paulīne un Mārtiņš Vāgneri (uzņēmuma vidū). Pie Brīvības fonda galda vēl redzami fonda talcinieki, no kreisās — Arnis Markitants, Rota Šilinska, čeku saņem Sandra Markitante, pēc tam to nododot fonda finanču komitejas loceklim Dr. A. Šteinam. Foto: J. Līgers

Vai gaidāms karš ar Ķīnu?

SENSĀCIONĀLA ZIŅA PAR PADOMJU PLĀNIEM EIROPĀ

Britu presē atstāstīta kāda no Pad. savienības slepeni izvesta vēstule, kas parakstīta ar pseudonimu „Samokin". Šī esot jau otra Samokina vēstule rietumiem. Pirmajā viņš runājis par Pad. savienības gatavošanos karam ar Ķīnu, bet šajā runā par divu komūnistu valstu — Dienvidslavijas un Rumānijas — gatavošanos aizstāvēties pret padomju iebrukumu. Viņš apgalvo, ka abas valstis esot izdarījušas ieroču un lidmašīnu pasūtījumus rietumos — Lielbritanijā un Šveicē. Pasūtinātas esot tāda veida raķetes, kas iedarbotos efektīgi uz motorizētām vienībām un tankiem. Šīs slepenās sarunas esot kļuvušas ļoti dzīvas tieši pēdējā gadā.

Pad. savienība nedomājot pārvērst Bulgāriju par padomju republiku, vismaz ne tuvākā laikā, bet ar Rumāniju un Dienvidslaviju esot citādi. Rumānija kļūstot pārāk patstāvīga, drīz varot pienākt brīdis, kad padomju spēkiem tā būtu jāokupē, lai nodrošinātu Pad. savienības iespaida sfairu gar Kaspijas jūru. Dienvidslavija esot ļoti kārdinoša ar savu jūras piekrasti. Pad. bazes arabu zemēs neesot sevišķi drošas. Pēc konflikta nokārtošanas ar Ķīnu (!), padomju vērība tikšot pievērsta Eiropai. Jau tagad — kā paraduši — padomju valstsvīri uzsākuši „draudzīgas sarunas" ar dienvidslaviem, lai vēlāk būtu vieglāk gāzt viņu valdību un okupēt zemi. Katrs rūpniecības strādnieks Dienvidslavijā to saredzot skaidrāk nekā rietumu diplomāti. Samokins min četras valstis, ko padomju varasvīri ieplānojuši okupēt. Trīs no tām, jau minētās divas un Albānija, esot atkritējas no komūnisma, — tās pēc „taisnības'" piederot krieviem. Bet ceturtā — Austrija, arī viņiem derētu, jo bijusi kādu laiku pēc 2. Pasaules kara padomijas okupēta.

Pad. savienībai esot vēl „nenokārtoti rēķini" ar Somiju. Jautājumā par ASV iestāšanos pret šo valstu okupāciju Somokins saka, ka tas neesot noticis ne Ungārijas, ne Čechoslovakijas okupācijas laikā, un nenotikšot arī tad, kad padomju spēki iesoļošot Austrijā, Dienvidslavijā vai Rumānijā. Amerikāņi atsūtīšot gan helikopterus, lai izvestu savu vēstniecību darbiniekus un varbūt dienvidslavu komūnistu partijas centrālkomiteju, ja izceltos cīņas Belgradas ielās. Minētās piecas valstis esot pilnīgi neaizsargātas un viņu liktenis atkarīgs no „vecajiem viriem Kremlī".

Vietnamas kara iznākums padomju varai neesot nemaz tik patīkams. Daudz krievu ieroču un kara materiālu esot nonākuši ķīniešu rokās. Karš ar Ķīnu nodarbinot padomju militārās galvas tik lielā mērā, ka pat šīs vasaras manevri Dienvidkrievijā esot izvesti pret „ķīniešu masu desanta izcelšanos" Kaspijas jūras krastā.

Ja nu Helsinku konferencē pieņemtie lēmumi esot tik ļoti nozīmīgi miera uzturēšanai Eiropā, kādēļ tad tieši tagad esot sākusies tik aktīva bruņošanās abās komūnistu zemēs — Dienvidslavijā un Rumānijā?

T. P.

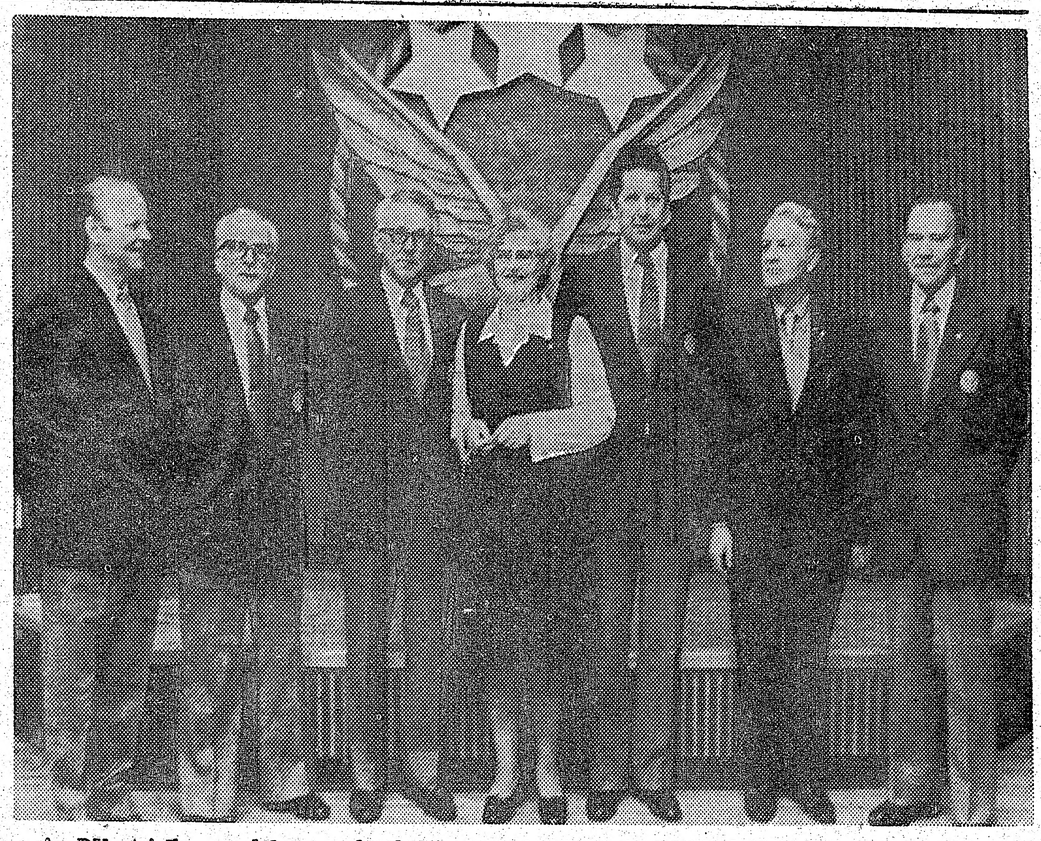

Ar DV atzinības medaļu un zelta krūšu nozīmi apbalvotie DV darbinieki, no kreisās: E. Krūka (zelta medaļa), N. Brasliņš, O. Zvirgzdgrauds, Gaida Āpše (visiem zelta krūšu nozīmes), DV Toronto nodaļas valdes priekšsēdis V. Plūdons, kas balvas pasniedza, A. Ancāns (zelta krūšu nozīme) un A. Šterns (medaļa). Foto: V. Cinis

Latvijā ieved 18.000 krievu gadā

The Daily Telegraph 20. oktobŗa izdevumā ar virsrakstu Genocīds bez asinsizliešanas atreferēta Starptautiskā Sachārova izmeklēšanas beidzamās dienas norise, kas bijusi veltīta nekrievu tautību ciešanām un vajāšanām Pad. savienībā. Par lieciniekiem bijuši latviete Ingrīda Levita, ukrainis Dr. A. Zvaruns un krievs Ļevs Kvačevskis, kas tikai nesen izceļojis no Pad. savienības. Ingrīda Levita izteikusies, ka Latvijā ievedot apm. 18.000 krievu gadā. Latviešu tautības iedzīvotāju procents esot noslīdējis no 62% uz 57% pēdējo desmit gadu laikā. Igaunijā attiecīgie skaitļi esot 75% un 68%. Latvieši jau tagad esot minoritāte kā Rīgā, tā citās lielākās Latvijas pilsētās. Levita raksturojusi notikumus Baltijas valstīs kā „genocīdu bez asinsizliešanas" un jautājusi, kāpēc Maskavai atļaujot kolonizēt Baltijas valstis, kamēr rietumos nacionālās minoritātes bauda starptautisko līgumu un Apvienoto Nāciju aizsardzību.

Ukrainis Dr. A. Zvaruns stāstījis, ka padomju vara 45 miljonu lielās ukraiņu tautas valodu pilnīgi iznīcinot. Ukrainas skolās un universitātēs piespiedu kārtā tiekot mācīta krievu valoda, un ikvienam jaunietim, kas gribot dzīvē tikt uz priekšu, esot jāpārzina krievu valoda. Krievs Ļevs Kvačevskis, kas ieradies pēdējā brīdī, liecinājis, ka Pad. savienības rūpniecības uzņēmumos ļoti plašos apmēros tiekot piemēroti spaidu darbi. Par šo notikumu Dānijā ziņoja arī svētdienas laikraksti.

Tajā pašā The Daily Telegraph izdevumā ievietots arī raksts par Nobela miera prēmijas laureāta A. Sachārova sievas Helēnas likteni. Kā zināms, Sachārova sieva pašlaik ārstējas Romā. Viņa bijusi uzaicināta ierasties padomju konsulātā, lai it kā pagarinātu savu uzturēšanās atļauju ārzemēs, kuŗai termiņš izbeidzās 15. novembrī. Sachārova vēlējusies to pagarināt līdz 10. decembrim, kad viņas vīram vajadzētu saņemt Oslo svinībās piešķirto Nobela prēmiju. Baidīdamās, ka viņai pasi konsulātā varētu atņemt, tā to atstājusi dzīvoklī. Protams, tas nenovērš iespēju pasi anullēt, tādējādi aizliedzot atgriezties Pad. savienībā. Šāda rīcība Andrejam Sachārovam varētu likt izšķirties, kaut gan viņš paziņojis, ka brauks uz Oslo tikai tādā gadījumā, ja viņam ļauj atgriezties Pad. savienībā. Sievas aizturēšana ārzemēs šo apņemšanos var ietekmēt citā virzienā. Sachārova esot Romas konsulātā brīdināta „draudzīgā veidā', lai tā pārtraucot savas pret Pad. savienības režīmu un sistēmu teiktās deklarācijas.

T. P.

Latviete operas bērnu korī

Televīzijas programmas vadonī Star Week no 6.—13. dec. uz vāka bija ievietots Kanadas bērnu operas koŗa krāsains grupas uzņēmums, kuŗa priekšplānā izceļas 12 g. v. Laura Zariņa, kas jau 4 gadus dzied bērnu operas korī. Agrāk korī dziedāja arī Silvija Aveniņa, bet šogad vairs nepiedalās. Bez tam Laura Zariņa, Silvija Aveniņa, Anna un Sandra Brokas ir meiteņu ansambļa Ausma dziedātājas. Televīzijas programmas 5. lappusē laikr. The Toronto Star mākslas kritiķis Viljams Littler rakstā Jaunās balsis raksta, ka operas bērnu koris dibināts pirms 7 gadiem un pievilinājis bērnus no plašām sabiedrības aprindām un dažādām etniskām grupām — vāciešu, latviešu, čechu, poļu, ukraiņu, krievu un franču izcelsmes. Kanadas operas bērnu koris uzstājies Kanadas operas izrādēs, Toronto simfoniskā orķestŗa koncertos, ar Mendelsona kori u. c., kā arī ir slavens ar Ziemsvētku koncertiem: Edvarda Džonsona ēkā dziedās 15. decembrī pl. 8.30, pēc tam tajā pašā dienā Kanadiešu klubā, bet televīzijas programmas pārraidījumā CBC „Take 30" Ziemsvētku vakarā. Bērnu korī pašreiz dzied 36 bērni. Tajā uzņem vēl jaunus dziedātājus pēc balss pārbaudes. Bērnu vecums ir no 8—16 g. Mēģinājumi notiek divreiz nedēļā: pirmdienās un trešdienās.

(ls)

Miris Dr. agr. Edgars Dambis

Dienā, kad Anglijā gatavojās pieminēt abos pasaules kaŗos kritušos, 9. novembrī, pienāca ziņa, ka mūžībā aizgājis agr. Edgars Dambis. Ar viņa nāvi Anglijas latviešu sabiedrība zaudējusi klusu, bet sirsnīgu latviešu kultūras kopēju.

Edgara Dambja vadībā 1960. gadā modibinājās jauniešu dziesmu vienība Gaiziņš, kas izcēlās ar savu mūzikālitāti un vienmēr labi sagatavoto priekšnesumu. No Dambja rokām nākušas daudzas kokles ar tīru skaņu, ko tagad tur mūsu jaunās paaudzes rokas. Kā zinātnieks nelaikis piedalījās ar referātiem akadēmiskos sarīkojumos, Latviešu zemnieku savienības, kā arī Miera draudzes vakaros. Viņš bija Lielbritanijas latviešu agronomu biedrības valdes loceklis, tāpat darbojās līdz Latvijas akadēmisko mācībspēku apvienībā.

Nelaikis bija dzimis 1901. gada 18. martā Alūksnes Aderkāšos. Latvijas universitātē 1930. g. ieguvis agronoma gradu, bet doktora gradu 1949. g. Vācijā. Jau Latvijā nelaika galvenā zinātniskā interese bija pievērsta piensaimniecības un sierniecības problēmām. Strādāja par mācībspēku Valsts Tukuma piensaimniecības skolā un Valsts Smiltenes lauksaimniecības, piensaimniecības un sierniecības skolā. Latvijā Dambis publicējis 15 zinātniskus darbus; viņa disertācijas kopsavilkums ievietots vācu piensaimniecības žurnālā 1953. gadā. Arī trimdas gados nelaikis rosīgi rakstījis zinātniskos darbus un izdevis 4 grāmatas savā speciālitātē. Par šiem jautājumiem viņš rakstījis arī trimdas latviešu presē.

Nelaika dzīves otra lielā interese bija veltīta mūzikai. Viņš mācījies Jelgavas tautas konservātorijā un dirigentu kursos. Smiltenē vadījis kori, tāpat arī trimdas gados Eslingenā. Anglijā pirmajos gados nereti dzirdējām Edgara Dambja balsi kuplinām dievkalpojumus. Visspilgtāk mūzikālā ziņā viņa vārdu tomēr izcēla jauno balsu saskaņa Gaiziņā. Trimdas gados Dambis strādāja par dārznieku Londonas dienvidu daļā un tikai tuvojoties septiņdesmitam gadu skaitam, aizgāja pensijā. Par viņu sēro dzīvesbiedre Lidija un meita Māra Bergmane ar ģimeni Kanadā.

Nelaiki pēdējā gaitā izvadīja prāvests R. Mužiks. No dziesmu drauga ar Tumša nakte, zaļa zāle Londonas krematorijā atvadījās bij. Gaiziņa un Londonas koŗa dziedātāji diriģenta A. Jēruma vadībā. LNPL prezidija un priekšsēža vārdā atvadījās M. A. Zariņa, no Gaiziņa dziedātājiem I. Blumenavs, no Latviešu zemnieku savienības E. Zelmenis u. c. Pelnu urnu guldīja Brukvūdas latviešu kapos 16. novembrī.

A. L.

Jauniešu kongress Indianapolē

Pateicības nedēļas nogalē parasti notiek Amerikas latviešu jaunatnes apvienības kongress. Šogad tas bija rīkots Indianapolē no 26. līdz 30. novembrim un sākās visai neparasti. Indianapolē šinī laikā bija sniegputenis. Jaunieši no Ņujorkas grupu braucienā 26. novembrī lidmašīnā devās uz kongresu. Lidojuma laikā paziņoja, ka Indianapolē nevar nolaisties, tāpēc lidmašīna došoties uz Luisvilli. Vēlāk maršrutu atkal mainīja un brauciens beidzās Evanstonā. Kaut no turienes uz Indianapoli lidoja kādas citas sabiedrības lidmašīna un jaunieši norādīja šo apstākli, atbilde bija, ka viņu lidmašīna Indianapolē nevarot nosēsties, tāpēc jauniešiem ar autobusu bija jāmēro apmēram 170 jūdzes uz Indianapoli. Brauciens naktī ilga apmēram 5 stundas. Jaunieši arī no Čikagas un Milvokiem nevarēja pirmajā dienā ierasties, jo no šīm pilsētām lidojumi sniega vētras dēļ bija pārtraukti. Tie varēja ierasties tikai vēlāk. Uz kongresu bija iepriekš pieteikušies ap 300 jauniešu.

Tiešajam kongresa darbam bija paredzētas 12 stundas, četros darba posmos, kas notika pa dienas vidu. Bija iecerēta mākslas izstāde, ALA filmu izrādes, referāti un teātŗa izrāde. Jautrajiem brīžiem bija trīs balles: vienkāršā, kukurūzas un formālā kongresa balle. Sarīkojumu telpas bija Hiltona viesnīcā, bet daļa sarīkojumu notika Latviešu namā. Svētku viesu pārvešanai bija noīrēti speciāli autobusi.

Vk

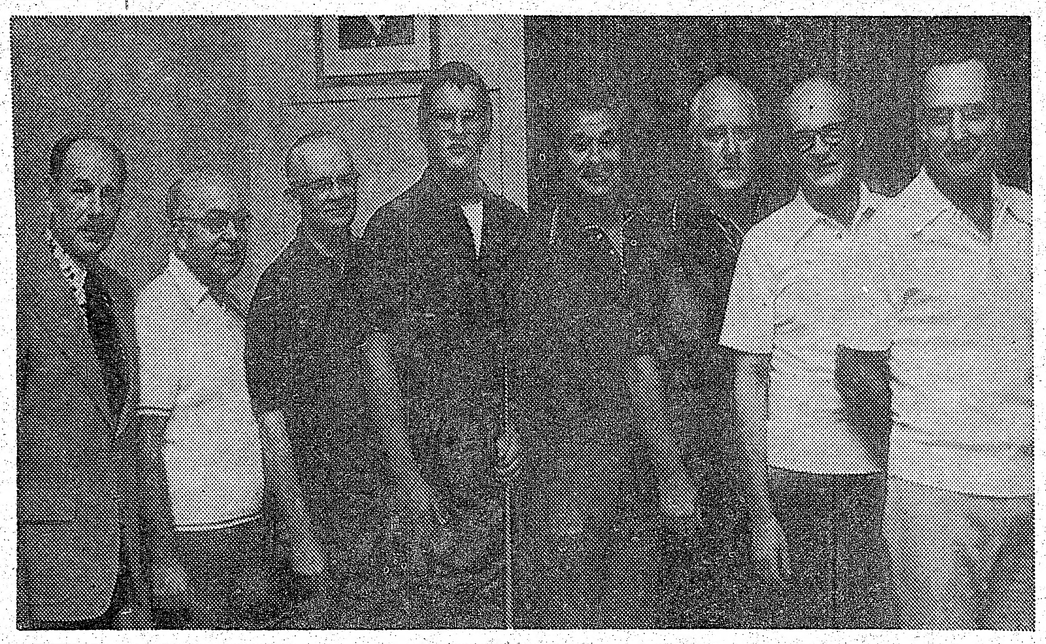

DV namā Toronto 1. un 2. novembrī risinājās Ziemeļamerikas meistarsacīkstes novusā. Pirmajā dienā notika sacensības vienībām, kur Herberta Lapiņa dāvāto kausu, jau trešo reizi pēc kārtas, izcīnīja ASV latviešu vienība, pieveicot „kanadiešus" ar 56½ pret 32½ punktiem. Otrā dienā notika vienspēļu turniri, kur atkal pārliecinoši dominēja „amerikāņi". Vienspēļu meistara godā tika Pēteris Stērste (Ņujorka), 2. v. Eduards Stērste (Ņujorka), 3. v. Kārlis Ārens (Ņujorka), 4. v. Kārlis Kezbers (Čikaga), 5. v. Valdis Teteris (Toronto) un 6. v. Alberts Raminš (Filadelfija). Augšējā attēlē spēcīgā ASV latviešu novusa spēlētāju izlase, no kreisās: A. Kandrovičs (Ziemeļamerikas latviešu novusa savienības priekšsēdis), A. Raminš, K. Ķezbers, Ed. Stērste, St. Misjuns (Filadelfija), K. Ārens, P. Stērste un E. Vītols (Filadelfija). Apakšā ASV un Kanadas labākās latviešu novusa spēlētājas, no kreisās: Ženija Grīverte (ASV), kas izcīnīja 3. v. vienspēļu turnīrā, Tatjāna Ārena (ASV), Velta Nurse (Kanada), Irma Misjuna (ASV) — 1. v. vienspēļu turnīrā, Erika Teilere (ASV), Asja Avota (Kanada) — 2. v. viensp. turnīrā, Sofija Kukņa (Kanada) un Baņuta Pīlādze (Kanada). J. Liģera uzņēmumi

Zoltista 80 mūža gadi

Uz 80 aizvadītiem mūža gadiem 12. novembrī Toronto atskatījās Kārlis Hermanis Taure, dzimis 1895. gada 12. novembrī Liepājā. 1919. gada martā brīvprātīgi iestājies Latvijas armijā, bet tā paša gada maijā jau cīnījies kapteiņa Zolta rotā Kaugurciemā, kur smagā kaujā krita rotas komandieris, atrodoties kāpās tuvcīņā ar pretinieku, jo izrādījies, ka ieročiem atsūtīta nepareiza munīcija. Jubilārs cīnījies arī Piņķos un trīs reizes piedalījies Daugavas forsēšanā. Pēc atbrīvošanas cīņām pārgājis robežapsardzības dienestā uz Lietuvas robežas — Ceraukstē, vēlāk robežapsardzībā pie Zilupes, Ozolu ciemā. Jubilāram 1965. gada 15. februārī nomira dēls, bet pagājušā gada 23. februārī — dzīvesbiedre. Tagad viens pats viņš vada savas vecumdienas Toronto. J. Āboltiņš

SAVIENOTĀS VALSTĪS

DETROITA

● Latvijas valsts dibināšanas atceres aktā Detroitā svētbrīdi vadīja māc. V. Līventāls, bet uzrunu teica Latviešu apvienības Detroitā priekšsēdis D. Rudzītis un paziņoja Tautas balvas un Kultūras fonda balvu ieguvējus, kā arī nodeva ALA mūža biedru kartes K. Ozoliņam un M. Ozoliņai. ALA Nopelnu stipendijas saņēma P. Šmits un atzinības rakstus — R. Ejups, A. Lenša un V. Lensis. Svētku runu teica Latviešu nacionālās apvienības Kanadā padomes priekšsēdis V. Upeslācis, norādot, ka Latvijas valsti dibināja jauni cilvēki, kas veido vēsturi. Latvijas valsts neatkarības dienai jābūt par sākumu jaunai darbībai, sevišķi attieksmē uz jauno paaudzi. Jauniem cilvēkiem jāiesaistās šīs zemes partiju un sabiedriskā dzīvē, lai varētu palīdzēt savai tautai. Pēc tam sekoja mākslinieka J. Zemzara klavieru koncerts, bet vakarā mācītāju J. Lazdas un V. Līventāla vadītais kopējais dievkalpojums. Dienā pie Detroitas pilsētas valdes nama plīvoja Latvijas karogs.

—ls—

DENVERA

● Latviešu kluba priekšnieka V. Zobena ierosinājumā Denverā pēc apmēram gada pārtraukuma atjaunota latviešu skolas darbība. Skolas pārziņa pienākumus uzņēmies A. Ozols, bij. latviešu pamatskolas pārzinis Veidenes nometnē, bet par skolotājiem darbosies V. Blankenfelde, V. Bērziņa, B. Bārs, R. Jirgensone, M. Žīgure un M. Bērziņš. Skolā mācās 20 skolēnu. Par skolas vecāku padomes priekšsēdi darbosies V. Bērziņš, bet locekļiem A. Tobis, G. Undika, V. Bērziņa un V. Drupa. Skolas uzturēšanai Latviešu klubs ziedojis 100 dolaru, korporāciju kopa 50, akadēmiskā kopa 20 un atsevišķi tautieši mazākas summas, kopā 345 dol. Skola darbojas Denveras latviešu ev. lut. draudzes telpās, ko izmanto bez atlīdzības.

● Latviešu kluba rīkoto 18. novembra atceres vakaru ievadīja ar kluba priekšnieka V. Zobena uzrunu, kuŗā bija aicinājums jaunatnei sirdīs turēt degsmi latviešu tautas brīvības atgūšanai. No Tautības grupu komitejas sveica priekšnieks Vits Baļiajuss. Svētku runu teica agr. A. Ozols, bet E. Prindule - Dargēvica deklamēja. Koncerta daļā brīvmāksliniece V. Delle-Grāvīte (klavieres) un A. Kellijs (baritons) atskaņoja latviešu komponistu darbus. Tautas deju kopa Virpulītis R. Jaunarājas vadībā iepriecināja ar tautas dejām. Par atspirdzinājumiem bija rūpējušās dāmu kopas locekles priekšnieces E. Šiferes vadībā. Sarīkojumu zāle bija dekorēta A. Kellija gleznām. Nākamajā dienā svētku dievkalpojumā tikai neliels pulciņš tautiešu noklausījās māc. Z. Upītes svētrunu.

BOSTONA

● Daugavas Vanagu Bostonas apvien. savāktos Ziemsvētku ziedojumus izlietos palīdzībai tautiešiem dzimtenē. Divdesmit no apvienības biedriem ir Amerikas latviešu apvienības mūža biedri un iemaksājuši 100 dol. —be

Ko baudīsim Ziemsvētkos?

Priecīga sadzīve bieži vien beidzas ar paģirām, kuŗas katrs ārstē pēc savas receptes, vai nu ar sālītu siļķi, skābu kāpostu sulu, citroniem vai olīvu eļļā vārītām krustnagliņām. Haiti burvju dakteŗi paģiras ārstējot — „vainīgās" pudeles korķī ieduŗot 13 adatas.

Paģiras var samazināt vai pat no tām izbēgt, ja pirms alkoholiskiem dzērieniem iebauda glāzi piena vai pat saldā krējuma un no uzkožamiem izvēlas maizi, kartupeļus, sieru un citus ar proteinu un stērķeli bagātus ēdienus.

KARTUPEĻU SALĀTI AR PUTU KRĒJUMU
(četrām personām)

1 mārciņa kartupeļu (vārīti ar visu mizu)
4 kāti selerijas
¾ mēra tases putu krējuma
¼ mēra tases skāba krējuma
2 ēdamkarotes etiķa
pus citrona sula
sāls un pipari pēc garšas

Novārītos kartupeļus nomizo un sagriež četrstūrainos gabaliņos, selerijas kātus sagriež tāda paša lieluma gabaliņos — kartupeļiem jābūt divreiz vairāk nekā selerijai. Krējumu puto, līdz tas sāk sabiezēt, iecilā skābo krējumu, etiķi, citrona sulu un sāli un piparus pēc garšas (ieteicams lietot baltos piparus), pārlej kartupeļiem, labi samaisa un ļauj ledus skapī atdzist, pasniedz ar žāvētu šķiņķi vai aukstu cepeti.

VĪNES KAFIJA

pazīstama ar bagātīgo putu krējuma piedevu, šis ir viens no Vīnes kafijas paveidiem, kas ļoti garšoja vienam no Habsburgu princiem.

Četrām personām:
4 olu dzeltenumus saputo ar 4 tējkarotēm cukura, kamēr olu dzeltenumi ir citrona krāsā un viss cukurs izkusis.
Lēnām maisot, pielej 2 mēra tases karstas, stipras kafijas. Katrā kafijas tasītē ielej glāzīti konjaka, pielej kafiju un katru tasīti dekorē ar kuplu putu krējuma kroni.

KŪKAS, KAS „CEPAS" LEDUS SKAPĪ

Aukstā kūka

3 olas
4 ēdamkarotes cukura
2 ēdamkarotes kakao
1 ēdamkarote konjaka
250 grami kokostauku (Palmin)
250 grami sauso cepumu (Social Tea vai Petit Beurre).

Olas — dzeltenumus un baltumus — saputo ar cukuru, pieliek kakao, konjaku un izkausētos kokostaukus. Labi samaisa. Ar pergamenta papīru izklātā iegarenā kūku pannā iepilda kokostauku masu ne pārāk plānā kārtā, tai uzliek kārtu cepumu, tos nosedz ar kokostauku masu u.t.t. kamēr visa masa izlietota. Ļauj ledus skapī sastingt un pasniedz sagrieztu plānās šķēlēs.

ZIEMAS SVĒTKU KŪKA AR RUMU

2 mēra tases Graham cepumu drumstalas
8 unces „Marš:mallow"
¼ tase piena
¼ tase ruma
3 šķēles cukurota ananasa
½ tase maraschino ķiršu (cukuroti)
8 unces riekstu
½ tase maltas grauzdētas mandeles.

Graham cepumu drumstalas sajauc ar gabalos sagriezto ananasu, ķiršiem, riekstiem un maltām mandelēm. Marshmallow izkausē pienā, pielej sausajai masai un labi izmaisa, pielej rumu un iepilda ar alumīnija papīru izklātā maizes panniņā. Panniņu ietin alumīnija papīrā un noliek ledus skapī, ik pa pāris dienām pārlejot kūku ar pāris karotēm ruma. Pēc pāris nedēļām būs gatava ļoti aromatiska Ziemsvētku kūka. Pelēns ar pavārmīcu

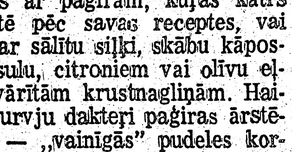

RATAS

— IGAUŅU OPTIĶIS

247 Danforth Avenue. Tel. 465-6251

Gatavo brilles pēc receptēm ● Acu pārbaude

Zeiss ● Rodenstock ● Christ. Dior rāmji

Specialitāte — dubultlēcu brilles ● Kontaktlēcas (soft)

Pulksteņi: Omega, Tissot, Bulova. Latviešiem atlaide

Alcan Building Products
Authorized Dealer
ALCAN

Māju īpašnieki!

Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku—bez starpniekiem

Ir trīs veidi, kā varat ietaupīt ar ALCAN SIDING:
1) Ietaupa darbu un laiku 2) Izolāciju un apkures izdevumus
3) Uzlabo izskatu un līdz ar to mājas vērtību, ieskaitot ALCAN 20 gadu garantiju.

△ LIETUS NOVADA CAURULES
△ LOGI
△ DURVIS
△ MARĶĪZES (Awnings)
△ JUMTA PĀRKARES (Sofit and fascia)

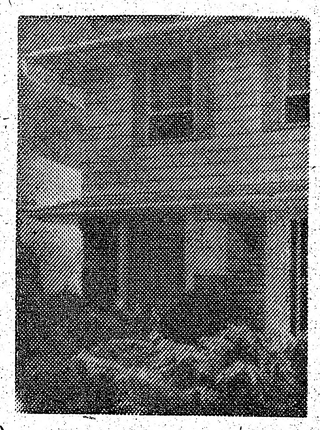

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS

534-2864 Īpašnieks Arturs Mīme

2226 Dundas St. W. Toronto, M6R 1X3

Lūcija Bārene

Saruna Rigas parkā

Atgriezusies no dzimtenes apciemojuma, dažas dienas vēlāk steidzos pie Ainas, lai pastāstītu par saviem piedzīvojumiem.

Līdzko atvēru dzīvokļa durvis, pārsteigumā un apmulsumā paliku stāvot: daži apģērbi nokrituši gan uz galda, gan krēslos, gan uz grīdas.

— Aina, netrako! — es saucu.

Pirksutus dūrēs savilkusi, dusmās kvēlojošu skatu, Aina lūkojās manī un kliedza aizsmakušā balsī:

— Es esmu muļķe, muļķe un lētticīga! Es noticēju katram vārdam, ko māsa rakstīja: smagi un trūcīgi dzīves apstākļi... Rūpes un raizes... Labi, ka saņemu atbalstu no tevis...

Es, vientiesīgā, skrēju no viena veikala otrā un pirku gan kleitas, gan nešūtus apģērbu gabalus un maksāju bargu naudu par sūtīšanu... Nu visam punkts galā un nesūtīšu vairs ne adatiņu! Lūk vēstule, ko šodien saņēmu, kad kārtoju saini sūtīšanai.

Aina pieliecās un pacēla no grīdas saburzīto vēstuli, kas bija atradusi nežēlastību starp izmētātiem apģērbu gabaliem.

— Lasi, lasi nu!

Manas acis veikli slīdēja pāri rakstītām vārdu rindām.

Mana mīļā un dārgā māsiņ! Abas ar meitu vēl atrodamies prieku sajūsmā, kādu piedzīvojām pirmo reizi pēc daudziem, daudziem gadiem. Kad satiksi Maiju, viņa par visu sīkāk pastāstīs.

Intas dzimšanas dienu nosvinējām lieliski. Bija sapulcējušies daudz jauniešu. Visu skati vērsās uz bagātīgi klāto galdu: pašā vidū gulēja izstiepies garš žāvēts zutis, šķīvis ar šķiņķa šķēlēm un desas līkumu. Netrūka pāris traukos kaviāra, kuŗu jaunieši ēda pirmo reizi. Un kur vēl smaržīgā kafija ar torti! Ar labu ēstgribu jaunieši veikli notiesāja visu saturu.

Ja Tu atbrauksi ciemā, ceru, ka tādas viesības atkārtosies.

Mīļā pateicībā un daudzi skūpsti, mīlestībā — Elza

Paskatījos Ainā, kas sēdēja krēslā un nepacietīgi, lūpas kodīdama — lūkojās manī.

Īsu mirkli pakavējos pārdomās un mierīgā balsī iesāku:

—Skaisti un labi!

— Arī tu smejies un zobojies par mani?...

— Aina, uz mūsu satikšanos iztukšosim glāzi vīna?

— Pat divas, bet stāsti tikai patiesību.

Pēc iedzertā vīna apsēdāmies zvilnī. Aina uzlika savu roku uz mana pleca, kuŗā vairs netrīcēja satraukums. Lūdzošu skatienu viņa vērās manī:

— Mīļā Maija, es klausos.

— Vēlos vienu solījumu.

— Kādu?

— Ka manu stāstījumu nepārtrauksi ar jautājumiem.

— Apsolu.

— Par savu ierašanos dzimtenē nevienam iepriekš nebiju ziņojusi, jo pirmo dzimtenes iespaidu vēlējos izbaudīt vienatnē.

Pēc pirmā rītiņa uzsāku pastaigu. Aplūkoju operas namu. Bezkrāsains. Žēlabās nopūtos: kā nodiluši ubadzes brunči! Kanāļa ūdenī, slaidos kaklus izslējuši, cēli peldēja baltie gulbji. Apsēdos uz soliņa un lūkojos laukuma vidū strūklakā. Puķu dobes, koki un krūmi manī modināja šaubas un neticību: vai gan ilgus gadus esmu pavadījusi svešumā?

Apstājos pie Lielā pulksteņa. Vienpadsmit. Iesteidzos Bastejkalna apstādījumos. Puķu dobes, soliņi, gulbju naminš, rīta dzestrums un maigie saules stari mulsināja mani. Izgaisa ceļojumā gūtais nogurums. Veikli soļoju pa grantēto taciņu un krūtīs jutu, ka sirds aizmaldījusies pagājušā jaunībā...

Gāju pa Tērbatas ielu. Centos nelūkoties pretimnācējos un neklausīties viņu valodā. Skatiens apstājās pie izkārtnes, kuŗā salasīju „Ednica". Pēkšņi sajutu ēstgribu un vēlējos palūkoties ēdienos.

Uzgāju otrā stāvā. Paliela telpa ar daudziem maziem galdiņiem. Vienā telpas galā lete. Pieeju un lūkojos: putraimu, rīsu un griķu biezputras. Paņēmu šķīvi, uz kuŗa apkalpotāja uzlika karoti biezputras, pāri pārlēja mērci ar palieliem speķa kumosiņiem, vēl uz paplātes uzlika glāzi ērkšķogu sulas un gabalu biezpiena kūkas. Tā bija pilna pusdiena, un es samaksāju vienu rubli. Apsēdos pie galdiņa, kas atradās pie loga: nu ēdīšu un lūkošos pa logu uz ielas.

Putraimu biezputra laba. Speķa kumosiņus nostūmu pie malas. Ērkšķogu padzēriens ļoti gards, bet piena kūka — cieta kā akmens! Ko darīt? Ausīs ieskanēja balss, lai aiznesu Vērmanes parkā un pabaroju balodžus. Satinu piena kūku kabatas lakatiņā un novietoju rokas somā.

Pa ceļam uz dārzu iegriezos saldumu veikalā un nopirku tāfeli (100 gr) Laimas šokolādi „Tālava". Pašai sev...

Iegāju dārzā. Apsēdos uz soliņa. Laikam uz tā paša, uz kuŗa mēs abas sēdējām. Smaržoja liepas, un caur lapu vainagiem ritinājās saules pavedieni tieši manā sejā. Tie atraisīja seno dienu vasariņas...

Pēkšņi man līdzās atskanēja dobja balss:

— Nu labdien, tālās zemes viešņa!

Palūkojos runātājā: vecs vīrietis ar dziļām grumbām izvagotu seju un šaurām, šaurām acīm, kuŗās, man likās, dega viltība. Viņš lūkojās gan manī, gan šokolādē, kuŗu turēju rokā.

— Vai varu jums piedāvāt šokolādi?

— Pateicos! Šī ir visdārgākā šokolāde un maksā divi rubļi. Tā ir mana naktssarga izpelņa 24 stundās.

— Lūdzu, lūdzu, ņemiet, es skubināju.

— Nē, paldies! Šokolādi mutē neesmu ņēmis vai trīsdesmit gadus. Garša aizmirsusies. Var arī bez tās dzīvot...

Neveikli bija vienai ēst šokolādi. Novietoju atpakaļ somiņā. Attaisīju saini ar piena maizi un centos to drupināt un pamest balodžiem. Īsā mirklī, spārnus vicinādami un jautri dūdodami, ap maizes drupatām salaidās baložu bars.

— Nabaga balodīši! Tie tādus gardumus ēd pirmo reizi. Nu jau viņu skaits savairojies kuplumā. Cik sen, ka mēs, tie badmiras, viņus ķērām un ēdām, jo badā bijām izsalkuši.

Es klausījos, bet manī pamodās bailes: vai vecais nebija spiegs un nesekoja man? Laikam manas domas viņš atminēja un droši ierunājās:

— Varu jums daudz, daudz ko pastāstīt un, kad aizbrauksit atpakaļ, ierakstiet laikrakstā. Es biju kareivis un atrados gūstā Beļģijā. Ieradās musinātāji un saldi runāja, lai atgriežas dzimtenē — katrs dzīvos savās mājās. Saslimu ar ilgām pēc dzimtenes. Es kaucu un vaimanāju kā izbadējies vilks: mana dzimtene, mana mīļā, mana dārgā dzimtene... Tiklīdz atgriezos, biju kā pele lamatās un ārā vairs netiku. Esmu pāri 60 gadiem, bet pensiju nesaņemu: nav vēl nostrādāto gadu skaits un esmu bijis kareivis. Ar niecīgo izpelņu tikko turos virs ūdens. Rīta agrumā, kad izbeidzu nakts darbu, tūliņ steidzos uz Centrāltirgu gaļas rindā. Nedomājiet, ka pēc smalkas gaļas vai desām, kas maīsā ap 3 rubļi kilogramā. Nē! Rindā stāvētāji gaida kaulus virai par 39 kapeikām kilogramā, vai par 95 kap. kilogr.

(Turpinājums 20. lp.)

Pēc gaŗa darbīga mūža un grūtām ciešanām mūžībā aizsaukts ilggadējais Cēsu draudzes skolas pārzinis un Cēsu Sv. Jāņa baznīcas ērģelnieks

Kārlis Hartmanis

dzimis 1883. gada 10. jūlijā Latvijā,
miris 1975. gada 8. decembrī Toronto.

**Tik trūdiem kapā atdusa,
Gars dzīvo darbu piemiņā.**

Viņu mīļā piemiņā paturēs

dzīves biedre, mazbērni, vedekla, radi un draugi dzimtenē un svešumā.

Antoņina Bernatis

aizgājusi Dieva mierā 1975. g. 30. novembrī Toronto

**Uz Latgales mīļigiem kalniem
Trīs Kristus puķes zied.
Tur, celiniek, svētvakaru
No manis aiznesiet.**

K. Skalbe

Viņu mīļā piemiņā paturēs

Locānu, Muktu un Tambergu ģimenes

Mana mīļā sieva

Milda Balodis

pēc ilgas slimošanas aizgājusi mūžībā
1975. gada 8. decembrī.

**No katras tumsas droša taka
Mūs pretī saulei vedīs vēl.**

(L. Breikšs)

Viņu sirsnībā un pateicībā piemin

vīrs un piederīgie.

Emma Birnis

dzimusi 1892. gada 6. jūlijā,
mirusi 1975. gada 18. oktobrī

Sv. Andreja ev. lut. latviešu draudzes Toronto Palīdzības fonds

Pēteris Graudiņš

dzimis 1892. gada 7. septembrī,
miris 1975. gada 6. novembrī

Sv. Andreja ev. lut. latviešu draudzes Toronto Palīdzības fonds

NAMS PIE BALTIJAS JŪRAS

LIDIJA LIDEKA

ROMĀNS

(11. turpinājums)

Gabalus divdesmit krīta baltas ripas Jansone izripina no lielas, stūrainas zila stikla pudeles. Sabeŗ mazā, apaļā pudelītē un pāri galdam sniedz man, piemetinādama:

„Ik pa katrām sešām stundām divas."

Atgriezusies ar zālēm, sastopu istabu uzkopēju Vandu, pēc tautības polieti, gausu meitu resniem stilbiem. Katru rītu Vanda iet savā apgaitā, apkārusies slotām un putekļu lupatām. „Lielā tūļa" — skan atpūtas namā Vandas palama.

Reiz krēslainajā gaitenī man gadījās uzskriet virsū virsnieka vietniekam Grimbam no Doles un Vandai... Lielā meita no tūļas bija pārvērtusies lunkanā kaķē...

Pār savu slieksni es Vandu nelaižu. Kurinu krāsni, taisu gultu un slauku putekļus pati.

Pasniegusi slimniecei zāles un glāzi vēsa, novārīta ūdens, pieeju pie sprēgājošās krāsns. Pieliecos pie malkas kastes. Pirkstu galos satveŗu iegarenu, melnu briketi un ļauju tai krist liesmās, acīm vērojot dzirksteļu deju...

No bērnu dienām man tīk raudzīties ugunī. Cik gan reizes bērnībā neesmu stāvējusi tuvu krāsns sarkani kvēlošai mutei, lūkodamās liesmās — dzirksteļu rotaļā, un tikai kad pēdējā sarkanā ogle beidza gailēt, es atstājos. Ar mazu, sīku žagariņu esmu urdījusi liesmu šaudīgās mēles, nebaidīdamās uguns atriebības... Un vecmāmiņa tajās reizēs rājās:

„Rudīt, bērns, liecies nu mierā! Apdedzināsi vēl pirkstus. Uguns nav puķe!"

Kad beidzot Vanda ar putekļu lupatām un noņemto gultas veļu, apkārt skatīdamās, iziet gaitenī, atstājos no lūkošanās liesmās un jautāju mātei:

„Vai tu gribētu, māt, lai ko palasu tev priekšā?"

„Nē. Varbūt vēlāk. Man galva briesmīgi smaga, sāpīga, es labāk mēģināšu iemigt," māte klusu atrunā un savelk segu ciešāk pie kakla.

Aiz loga krīt sniegs. Pirmais sniegs! Balts, vizošs kā pati skaidrība, ko eņģeļu paceltās rokas bārsta caur pavērto debesu logu. — Ne lūgta, ne gaidīta sērst ir atnākusi ziema baltos, jaunos dūraiņos. — — —

Uz galda man priekšā gul pāris vācu „Berliner Illustrierte Zeitung" vecākā gada gājuma žurnālu.

„Berliner Illustrierte Zeitung" Vāczemē sācis iznākt pagājušā gadu simteņa beigās, ķeizara Vilhelma otrā valdīšanas laikā. Vēlāk tas kļuvis par vienu no iecienītākiem žurnāliem visā zemē. Tikai šodien kaŗa apstākļos grūti pieejams.

Paņemu pirmo 1939. gada Ziemas svētku metu. Titullapas bilde rāda mazu, domīgu zēnu pie svētku eglītes, rindojot svina zaldātiņus. Bildei apakšā parakstīts — Vati ist ja auch Soldat.— Otram 1940. gada 11. jūlija izdevumam uz titullapas redzams Vāczemes vadonis (ko tautā dēvē par dzīvnieku mīļotāju!). Savu kaŗavīru grupas vidū viņš baro ar maizi kādu no franču armijas noklīdušu zirgu.

Manu uzmanību saista vienīgi žurnālu bildes un teksts zem tām. Gaŗie raksti — politika, tie nepievelk.

Zāļu iespaidā māte ir iemigusi.

Uz pirkstu galiem pieeju pie loga — zema, plata, un skatos uz jūŗu. Sniegi virmo viļņu galotnēs. Vizot bez skaņas krīt, plok un pārtop ūdeņos.

Saklausu aiz loga ierūcamies automašīnu. Novēršos no jūŗas ainavas un spraigā ziņkārē veŗos caur rūti lejā, kur kāda smagā mašīna ripo šurp pa Jūŗas ielu un apstājas iepretī atpūtas nama durvīm, nosnigusi balta. — Pazib stāvi zili pelēkos formas mēteļos un cepurēs. Turpat trīsdesmit jaunu kaŗavīru izlec no mašīnas. Starp mani un viņiem virmo sniegs — balts, vizīgs. — Grūti saskatīt atsevišķas sejas.

Mašīnas šoferis, arī kaŗavīra formā, izliecas caur logu un kaut ko sauc. No kaŗavīru grupas atdalās kāds slaids, stalts stāvs un pietuvojas šifeŗa logam. Pārējie saiet namā.

Svešais kaŗavīrs labu brīdi runājas ar šoferi. Pāris reizes viņš sarunas laikā atgriežas un paveŗas uz atpūtas namu. — Cauri sniegu virmām pamanu šauru, nopietnu seju un seržanta dienesta pakāpes nozīmes...

Bija vai nebija? —

Seju piespiedusi vēsajai loga rūtij, es kavējos pie loga vēl ilgi pēc tam, kad svešais kaŗavīrs jau nozudis atpūtas nama durvīs. Ne redzu virmojošo sniegu, ne pelēkzaļo jūŗu, ne auto mašīnu, kas skaļi ierūcas, apgriežas un aizripo pa Jūŗas ielu.

Uz trepēm skan soļi. Balsis. Jauna kaŗavīru maiņa ieradusies aizstāt daļu iepriekšējo. Pavadīt trīs bezrūpīgas nedēļas dzīves saules pusē. Tālu no kaujas lauka, no ložu krusas, no asiņu lauka... uz kuŗa daudziem, daudziem vairs neuzaust rītdiena. — Rītdiena, pēc kā mēs visi alkstam. No kā tik daudz ceram, gaidām...

Ir piektdiena — astotais decembris, tūkstoš deviņi simti četrdesmi ceturtais gads. Un kāda sveša kaŗavīra seja... kāds tēls... man neiziet vairs no prāta. — — —

— . —

Mātei pusdienas atnes Augstkalna kundzes Vizma, piesarkusi no virtuves sutas, garaiņiem. —

Klusiem peles soļiem viņa pārkāpj slieksni. Sniedz paplāti vārdiem:

„Še lūdzu, Kļavas kundzei pusdienas. Pēc traukiem atnākšu vēlāk."

Un tikpat klusu kā ienākusi, izslīd no istabas. Nemēģinu viņu aizkavēt. Kas zina, varbūt Vizmai vēl virtuvē jāspodrina karotes — viņa tā jaunākā!

— . —

Ceļā uz ēdamzāli eju caur bibliotēku. Vēl stundas ceturksnis līdz pusdienām. Vēl atlikuši pāris mirkļi grāmatu mugurām. —

Bet ... Mans nodoms pajūk. — Pie galda iepretī grāmatu plauktiem sēž kaprālis Kalve un bibliotēkārs Zariņš, skatus ieurbuši šacha figūfās. Abi labākie šachisti baltajā namā.

Nemanīta pāreju telpai. Piestājos ziemeļu logiem. Snieg. Īsā rīta cēlienā meži ietērpušies baltos, vizošos sniega mēteļos.

Mirdzoša pārsla piesitas rūtij un aicina kā bērnu dienās:

„Nāc, skaties, brīnums — laukā ziema!"

„Kas nonesa tevi no debesīm?"

„Ziemelis! Cik viņš straujš! Cik pārgalvīgs!"

„Baidis sala!"

„Atsacīšu ziemelim! Vizēšu tavos matos!" solās pārsla, tad krīt vēja skavās un aizgriežas virpuļis uz adatainajiem mežiem. —

(Turpinājums sekos)

Labas ziņas

Lētākā sūtīšana kā jebkad!!!

Intertrade Express sūtīšana ir lētāka kā jebkur citur. Sūtot caur mums jūsu piederīgie saņem labāko dāvanu — SPECIĀLOS RUBĻU CERTIFICATUS

Vispirms jums to teica

INTERTRADE EXPRESS CORP.

— to apstiprina arī jūsu piederīgie.

Par tiem jūsu piederīgie var iegādāties visu, ko vēlas, par daļu no parastās vērtības, tas ir apm. tā, ka jūs būtu iegājuši veikalā ar $100 un nopirkuši mantas $200 vai $300 vērtībā, vai pat vairāk. Speciālos rubļu certifikātus var arī loti izdevīgi apmainīt pret parastajiem rubļiem

Pilnīga garantija, ātra piegāde — 3 nedēļu laikā.

Speciālā rubļa vērtība ir $2.45

Pieprasait mūsu ilustrētos katalogus

PASŪTINAIT TAGAD tikai caur INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 East 23rd. Street, Fifth floor NEW YORK, N.Y. 10010, tālr. 982-1530

Loti svarīgi — Automobiļi Ātra piegāde

Izvēlaties no šiem jaunajiem modeļiem:

	Cenas US $
Zhiguli Vaz 2101 Jaunais, uzlabotais (Export Model)	$3442.00
Zhiguli Vaz 2103	$3947.00
Zhiguli Vaz 2102 Station Wagon (Export Model)	$3795.00
Moskvitch 412 IE	$3492.00
Moskvitch 427 IE Station Wagon Jaunais, uzlabotais	$3909.00
Zaporozhets ZAZ 968 AE	$2505.00

Pieprasait mūsu speciālo ilustrēto apkārtrakstu ar automašīnu attēliem. Pieņemam pasūtinājumus arī DZĪVOKĻIEM. PĀRSŪTĀM LIETOTAS DRĒBES.

Iebraucēji no USSR, pieprasait speciālo informāciju! Mums ir 26 gadu pieredze šais darījumos un mums ir tūkstošiem apmierinātu klientu.

Speciālie rubļu certifikāti ir labākā dāvana

Intertrade Express Corp., 125 East 23rd. Street, New York, N. Y. 10010, kas speciālizējusies jau 25 gadus dāvanu sūtīšanā uz Pad. Savienību, ziņo, ka speciālie rubļu certifikāti ir labākā dāvana piederīgiem Latvijā.

Speciālie rubļi ir četrreiz vērtīgāki par parastiem, tāpēc tie ir izdevīgāki. Saņēmēji ar tiem var iegādāties visu speciālajos Vneshposyltorg ārzemju valūtas veikalos par apm. ¼ no mantu vērtības parastos rubļos, vai pat lētāk.

Speciālos rubļu Certifikātus var izdevīgi apmainīt arī parastajos rubļos par dārgāku likmi. Mēs varam jums ieteikt sazināties ar INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 East 23rd. Street. 5th Floor, New York, N. Y., 10010, tālr. 982-1530 un pieprasīt bezmaksas ilustrēto katalogu.

RELIĢISKĀ DZĪVE

Advents trijos laikos

Kad Jaunā derība runā par Jēzus nākšanu pasaulē, tā runā trijos laikos: Jēzus nāca — Jēzus nāk — Jēzus nāks. Jēzus piedzimšana Betlemē ir tikai viena trešā daļa no Jēzus nākšanas. Ja mēs Ziemsvētkiem pieliekam punktu, tad mēs parādām, ka mēs neesam sapratuši Jauno derību.

Vispirms, Jēzus pirmā nākšana notika vēstures ,tecējumā. Mēs ticam, ka Jēzus ieradās šajā pasaulē kā mazs bērniņš. Vietu, kur tas notika, sauca toreiz un vēl šodien par Betlemi. Tas bija Dievs, kas Jēzus Kristus personā atnāca mūsu pasaulē ar nolūku glābt pasaulē zudušo (grēcīgo) cilvēku. Dievs ieradās Jēzus personā, lai salīdzinātos ar cilvēku.

Patiesībā Betlemes notikumam sākums meklējams debesīs. Kristīgai reliģijai sākums nav Betlemē un silītē, bet debesīs — Dieva domās. Dieva doma iemiesojās Vārdā, un Vārds tapa miesa, tas ir, pieņēma cilvēka formu. Jēzus atnāca un ienesa mūžību pasaules vēsturē. Tas bija Dievs, kas iegāja pasaules vēsturē. Jēzus Kristus ar savu atnākšanu sadalīja pasaules vēsturi divās daļās: priekš un pēc Kristus. Visa vāstures gaita tika pārmainīta. Jēzus atnāca pasaules vēsturē, un šo faktu un Jēzus vārdu nevar izdzēst no vēstures. Jēzus nāca.

Otrkārt, Jēzus nāk vienmēr cilvēka garīgā piedzīvojumā. Ar to vien nepietiek, ka mēs zinām, ka Jēzus piedzima Betlemē, uzauga Nacaretē, dzīvoja, mācīja, darīja brīnumus Palestīnā. Advents patiesībā nav laiks, kad mēs atminam kaut ko, kas notika kādreiz pagātnē. Cilvēks ar tādu atmiņu vēl nav kristietis. Cilvēks top par kristieti, kad Jēzus nāk un paliek viņam par Pestītāju un Kungu. Tas notiek un var notikt kuŗu katru dienu tagadnē.

Jēzus var nākt šodien, rītu, parīt, šogad, citu gadu, tādēļ, ka Viņš nepalika kapā, bet Dievs (Jēzus Kristus Tēvs un mūsu Tēvs) uzmodināja Viņu no miroņiem (Apustuļu darbu gr. 2:32). Tādēļ, kur kāds raud par saviem grēkiem, tur nāk dzīvais Kristus. Kur notiek atgriešanās brīnums, tur Jēzus Kristus ir ienācis cilvēka dzīvē. Kur kāds priecājas par savu pestīšanu, tur šo prieku izraisījis Jēzus Kristus Pestītājs. Jēzus nāk pie visiem bēdīgiem un grūtsirdīgiem (Mat. ev. 11:28). Jēzus nāk kā Palīgs pie visiem kārdinātiem (Vēstule ebrējiem 4:15). Jēzus nav tikai debesīs, nav tikai vēsturē, Viņš ir šeit un tagad, kur divi vai trīs sanākuši kopā Viņa vārdā. Jēzus nāk un turpina nākt, un Viņš skatās un gaida, kur kāds atvērs savu sirdi Viņam un nodos to pilnīgi Viņa pārvaldīšanā.

Treškārt — Jēzus nāks. Mēs ticam, ka Jēzus nāks atkal. Viņa draudze gaida savu Kungu. Piemēram: „Šis Jēzus, kas ir uzņemts no jums debesīs, tāpat nāks, kā jūs Viņu esat redzējuši debesīs uzejam" (Apustuļu darbos 1:11). — „Pats Kungs nāks no debesīm, atskanot erceņģeļa balsij . ." (1. Tes. 4:16). — „Kad viņš parādīsies, mēs būsim viņam līdzīgi, jo mēs redzēsim viņu, kāds viņš ir" (Jāņa 1. vēstule 3:2). Tāda bija pirmdraudzes cerība, ka tas, kas bija nācis Betlemē, kas nemitīgi nāk pie savas draudzes, nāks vēlreiz, bet tad ne vairs kā bērniņš, bet spēkā un godā.

Otra Kristus atnākšana ir nepieciešama, lai piepildītu Viņa pirmo nākšanu. Ja nebūtu Kristus otras atnākšanas, tad sabirtu visas citas Jaunās derības mācības. Tad evaņģelijs būtu nepilnīgs. Tad pēdējais vārds būtu grēkam un ļaunumam. Tad Jēzus būtu veltīgi miris Golgatā pie krusta.

Dievs radīja cilvēku ar brīvu gribu. Šis cilvēks pagrieza muguru savam Radītājam. Bet Dievs mīl šo cilvēku, ko pierāda Jēzus nākšana Betlemē, Viņa nākšana ik dienas savā draudzē un cilvēku garīgā piedzīvojumā un Viņa atkalnākšana pasaulē. Jēzus Kristus nāks kā kungu Kungs un kā ķēniņu Ķēniņš, bet arī kā Soģis. Pestīšana iesākās ar silīti Betlemē, turpinājās ar krustu Golgatā un nobeigsies ar kroni pasaulē

Mūsu lūgšana lai ir pirmkristiešu lūgšana „Maran ata", Nāc, mūsu Kungs! Nāc pabeigt to darbu, kuŗu Tu iesāki Betlemē! Jēzus pirmā nākšana vēsturē bija pazemībā. Viņa otra nākšana vēsturē būs godībā. Maran ata! Jēzus nāca — Jēzus nāk — Jēzus nāks!

R. E.

Par dievgaldniekiem

Ziemeļkalifornijas latviešu ev. lut. draudzes Zelta Vārtu Vēstis jaunākā izdevumā mācītājs Eduards Lamberts devis rakstiņu par iešanu pie dievgalda, norādot, ka „daudz ir runāts un rakstīts, ko visu vajadzētu, lai mūsu trimdas draudzes nepagurtu, bet pieaugtu spēkā". Pieminot Pļaujas svētkus un Mirušo piemiņas dienu, abas mūsu baznīcas lielās dievgalda dienas, kad draudze agrāk pulcējusies ap altāri un baznīcas galvenā ejā, pacietīgi gaidot savu kārtu pie altāra, mācītājs Ed. Lamberts turpina:

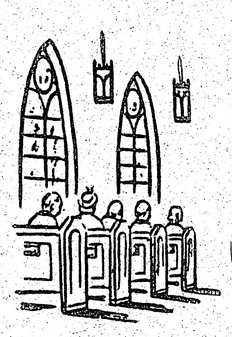

Kaŗa un trimdas gados daudzas labas paražas aizmirsušās. Ja no kuplas draudzes pieceļas tikai daži, lai veidotu nelielu pulciņu pie dievgalda, tad rodas jautājums: kuŗi ir svētie, kuŗi grēcinieki, tie, kas nāk, vai tie, kas nenāk? Bet zinot, ka neviens nav tik labs, ka viņam nebūtu ko atzīt Dieva priekšā un ka neviens nav tik slikts, ka viņš nedrīkstētu nākt Dieva priekšā, vēl grūtāk atbildēt, kādēļ draudzes locekļi, kas Dievam tic, Dievu mīlē un bīstas, paliek vienaldzīgi sēžot, kad liels aicinājums sauc: Nāciet pie manis visi . . .

Neesot sagatavojušies — daži saka — nepaspējuši „pierakstīties", bijuši iepriekšējā reizē, vai nākšot nākošā reizē . . .

Šāda un tamlīdzīga tukša aizbildināšanās, protams, neiztur ne mazākās kritikas. Dieva vārds saka: „Šodien, kad tu Dieva vārdu dzirdi, neapcietini savu sirdi" (Ebr. 3.—7 8). Šodien, kad svētais mieklasts tevi aicina — nāc un saņem Dieva žēlastību.

Mums katram ir savas problēmas: ar sevi, ar savu tuvāku, a rsavu Dievu. Katrai draudzei ir savas problēmas — vienai šādas, otrai tādas. Tās visas izgaistu kā rīta migla tajā draudzē, kuŗā pieceltos visa draudze kā viens, lai ticībā un vienprātībā saņemtu svēto mielastu. Bērni lai nāk līdz vecākiem pie rokas. Mātes lai nes līdz vēl klēpī auklējamos — visi lai zemojas mūžīgā Dieva priekšā. „Tad ausīs tava gaisma kā dienas ausma" (Jes. 58.8), saka Dieva vārds. Un tas Dieva miers, kas augstāks par cilvēku prātu un saprašanu kārtotu lietas, ko savā cilvēka prātā nespējam izkārtot.

Atcerēsimes: mēs jau gan daudz rūpējamies un pūlamies, bet īsti tikai vienas lietas vajaga (Lk. 10. 41—42) — „Tiecieties pēc Dieva valstības un Viņa taisnības, tad būs visas citas lietas" (Mt. 6.33.). „Nāc pie krusta savās bēdās, gurdais ceļiniek! / Ejot krustā sistā pēdās — miers tev tiek" (Dz. 66).

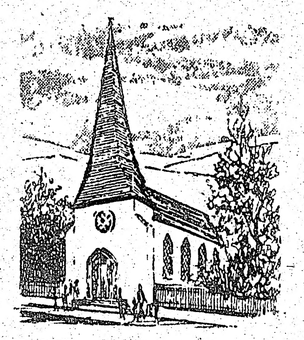

BAZNĪCU ZIŅAS

TORONTO

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cresc., Toronto 21, Ont., tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Mācītājs sastopams baznīcas kancelejā otrdienās no pl. 6.30—9 vak., trešdienās un ceturtdienās no pl. 9.30—12 dienā. Piektdienās no pl. 6.30—8 vak. Pārējās dienās pēc iepriekšējas norunas.

13. decembrī pl. 7 vakarā garīgs koncerts Ziemsvētku ieskaņai.

14. decembrī 3. adventa svētdienas dievkalpojums.

21. decembrī 4. adventa svētdienas dievkalpojums; dziesmu lapiņas. Pēc tam draudzes bērnu eglīte Svētdienas skolas izkārtojumā. Sirsnīgi tiek aicināti visi bērni.

Kristus dzimšanas svētku dievkalpojumi:

24. decembrī, trešdienā, svētā vakarā, pl. 5 un 7; piedalās archibīskaps A. Lūsis un māc. I Gaide; mūzikālā daļa, dziesmu lapiņas.

25. decembrī, Ziemsvētku dienā, pl. 11.

28. decembrī dievkalpojums. Svētdienas skola un jauniešu sanāksme nenotiks.

31. decembrī, trešdienā, pl. 7 vakarā Vecgada vakara dievkalpojums ar dievgaldu.

4. janvārī Jaungada un Zvaigznes dienas dievkalpojums.

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto. Mājā 8 Rolland Road, Toronto, Ont. M4G 1V5. Tālr. 482-5743. Māc. Ā. Cops, 84 John Street, Weston, Tālr. 249-6593.

Draudzes mācītāju var satikt birojā trešdienās no pl. 10—12 dienā un no pl. 6—8 vak., piektdienās no pl. 6—8 vak.; arī citā laikā, iepriekš piesakoties.

Sākot ar 28. oktobri, katru otrdienas vakaru pl. 7 — iesvētes stunda.

14. dec. pl. 11 no rīta 3. adventa svētdienas dievkalpojums.

21. dec. pl. 3 pēcp. dievkalpojums, pēc tam eglīte bērniem ar H. Miķelsona sarakstīto un iestudēto ludziņu Ziemsvētku dāvana. Piedalās draudzes Svētdienas skolas bērni.

24. dec. pl. 7 vak. Ziemsvētku vakara dievkalpojums.

25. dec. pl. 10 no rīta Ziemsvētku dievkalpojums.

28. dec. pl. 11 no rīta dievkalpojums.

31. decembrī pl. 7 vak. Vecgada vakara dievkalpojums ar dievgaldu. Vadīs māc. Ā. Cops.

4. janvārī pl. 3 pēcp. dievkalpojums. Vadīs māc. I. Gaide.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā, 361 Danforth Avenue.

14. decembrī pl. 1 dienā 3. adventa dievkalpojums. Svētdienas skola un pirmiesvētes jauniešu sanāksme.

21. decembrī pl. 3 pēcp. bērnu eglītes dievkalpojums baznīcas zālē.

24. decembrī pl. 6 vak. Ziemsvētku dievkalpojums.

25. decembrī pl. 11 no rīta Ziemsvētku dievkalp. Grace United baznīcā Bramptonā.

31. decembrī pl. 6 vak. Vecgada vakara dievkalpojums.

Māc. R. Ekšteins, 487 Brookdale Avenue, tālr. 782-8570. Baptistu draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 4 pēcp. — Bībeles studijas trešdienās pl. 8 vakarā Walmer Road baptistu dievnamā.

14. decembrī: Ap. Pāvila pēdējie vārdi.

21. decembrī: Ziemsvētku ieskaņa mūzikā. Plkst. 3 pēcpusdienā.

28. decembrī: Ziemsvētku dievkalpojums ar bērnu piedalīšanos.

31. decembrī, trešdien, plkst. 8 vakarā: Vecā Gada izvadīšana.

Māc. prāv. Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Avenue, tālr. 533-9456. Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College Str. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā pl. 12. 30 dienā.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze, 18 Victoria Avenue South.

MONTREALA

Prāv. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6 P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latviešu ev. lut. Trisvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

21. dec. pl. 1.30 pēcp. dievkalpojums.

24. dec. pl. 5 Ziemsvētku dievkalpojums. Jaunatnes koris. Dziesmu lapiņas.

25. dec. pl. 1.30 svētku dievkalpojums.

31. dec. pl. 8 vak. Vevgada dievkalpojums ar dievgaldu.

OTAVA

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut Miera draudze Sv. Pēteŗa lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

Latviešu misijas radio raidījums

„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"

Nepārtraukti 20. gadagājumā

Katru svētdienas rītu no pl. 9 — 9.30

Vilnis 1270 AM.

No Niagara WHLD raidītāja

Vadītājs A. Laksmanis, 106 Dorset Rd. Scarborough, Ont.. Tālr. 261-4218.

PRIEKA VĒSTS

Kristīgs latviešu radio raidījums katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagara WHLD raidītāja

Vilnis 1270 AM

Vadītājs Dāvids Miķelsons 60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont., tālrunis 749-0832

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS —

700 CLUB, CBN FM radio 107.7 un TV 29. staciju pl. 11.30 no rīta.

Tuvāka informācija, tel. 889-3126.

Mazās Parīzes sēja

AMERIKĀŅU ŽURNĀLISTA VĒROJUMI TAGADĒJĀ RĪGĀ

Amerikāņu žurnālists Daniels Jirgins, sava drauga amerikāņu vēstnieka Džordža Kenana ietekmē, kas kā jauns diplomāts no 1920. līdz 1930. gadam strādājis Rīgā, un pa daļai arī tāpēc, ka Rīga uzskatīta par par visrietumnieciskāko pilsētu austrumos, nosaucot to par Parīzi pie Baltijas jūras, apmeklējis Rīgu un studējis Krievijas vēsturi no datiem, kuŗus ieguvis no padomju ārlietu ministrijas. Amerikāņiem Rīga kādas divas dekadas bijusi galvenā Pad. savienības novērošanas vieta. Rīgā bijusi skola, kur amerikāņu slavenie diplomāti, kā Kenans, sākuši savas studijas padomju jautājumos.

Pēc Otra pasaules kaŗa, kad Latviju okupēja Pad. savienība, rietumiem sakari ar Rīgu pārtrūka. Daniels Jirgins raksta amerikāņu žurnālā Atlantic, ka Rīga tagad gan atvērta, bet neviens to vairs nevarot saukt par Mazo Parīzi, lai gan tā vēl tagad esot skaista, kuŗai nevarot līdzināties citas Pad. savienības pilsētas — Ļeņingrada un Ķijeva. Agrāk Rīga bijusi logs uz Krieviju, bet tagad pilsēta daudzajiem padomju pilsoņiem kalpojot kā logs uz pasauli.

Tālāk amerikāņu žurnālists pārsteigts, cik stipri nacionālas tradicijas var apslāpēt spēcīga un rupja vara! Latviešu pašapziņa un nacionālais lepnums tomēr stūrgalvīgi spītē režīmam. Žurnālists raksta, ka no visas Latvijas tagadējiem 2,3 milj. iedzīvotājiem viena trešā daļa dzīvo Rīgā. Rīgu vēl tagad uzskatot par „Mazo Eiropu": ļaudis šeit tērpušies vairāk pēc modes nekā Maskavā un Ļeņingradā. Preces veikalos šķiet labākas kvalitātes nekā Pad. savienībā. Tūristi no citām padomju republikām sezonas laikā bariem dodas uz Rīgu, kur viņus pievelk plašās, baltās smilšu pludmales un relātīvi lielāka preču pārpilnība.

Raksta autors pakavējas arī pie Rīgas vēstures un vecpilsētas Daugavas krastā, kas līdzinās Ziemeļvācijas pilsētām ar šaurajām, bruģētām ielām, laukumiem un slīpajiem māju jumtiem, pieminot, ka pilsētu 1201. gadā nodibinājuši vācu tirgotāji, un tā bijusi tirdzniecības centrs starp Ziemeļeiropu un Novgorodas pilsētu. Amerikāņu diplomāts Džordžs Kenans atceras, ka Rīga 1920. un 30. gados bijusi arī labvēlīga kosmopolītiskai kultūrai. Viņš atstājis pilsētu un pārcēlies uz jauno amerikāņu sūtniecību Maskavā.

Rakstā pieminēta Latvijas pievienošana Pad. savienībai, deportācijas, vācu laiks un otrreizējā Latvijas okupācija 1944. gadā ar jaunām Staļina deportācijām. Pēdējos gados jūtama iedzīvotāju dzīves standarta uzlaboŝanā, bet vienmēr vēl trūkst patēriņa preces. Latvijas rūpniecība esot pavairota desmitkārtīgi, kas veicinājis iedzīvotāju ieplūšanu no citām padomju republikām; sevišķi milzīgs bijis krievu ieplūdums. Autors min, ka tūlīņ pēc 2. pasaules kaŗa Latvijā bijis tikai 10 proc. krievu, bet 1959. gadā jau 26 proc., un šodien Latvijā ir 30 proc. krievu. Pieminēts arī, ka Rīgā ir vairāk krievu nekā latviešu. Strādnieku trūkums nav vienīgais iemesls krievu iepludināšanai, bet tam ir politisks pamats, kā to nesen kautrīgi atzinuši krievu sociologi — „internacionālās Pad. savienības iezīmju radīšanai", citiem vārdiem — lai padomju impērijā nerastos ar režīmu neapmierinātas nacionālas salas. Šāds process vērojams arī citās Pad. savienībai pakļautās nekrievu republikās, konstatē amerikāņu autors.

Daudzi rakstā attēlotie apstākļi mums visumā zināmi. Interesants ir autora secinājums par tā saukto Berklava grupu, kas mēģinājusi smagās industrijas uzsvaru pārsviest uz vieglo industriju un lauksaimniecību, lai Latvija gūtu vairāk autonomijas padomju saimniecībā un ar šo maiņu samazinātu strādnieku trūkumu un līdz ar to krievu iecelošanu. Berklavieši mēģinājuši dot latviešiem arī priekšroku administrācijas posteņos. Piemēram, 1958. gadā partijas sekretārs kritizējis linu pārstrādāšanas fabriku, kuŗā vairums bijis latviešu, bet galvenais direktors un galvenais inženieris nerunājuši latviski. Mudināts skolās lielāku vērību piegriezt latviešu valodai, izrādīt latviešu lugas krievu lugu vietā u.t.t. 1959. gadā Rīgā ieradies Krušĉovs un nacionālās ievirzes likvidētas, jo Maskava atzinusi šādu stāvokli par neciešamu un bīstamu.

Kāds latviešu students amerikāņu autoram izteicies: „Mēs jūtamies aizvainoti un apspiesti. Esam daļa no rietumiem pārējā Pad. savienībā. Mani vecāki pusi savas dzīves pavadījuši citādos apstākļos, savā brīvajā valstī. Pazīst padomju īstenību un nenormālības. Dzīvoju Maskavā. Cilvēki tur jūtas nospiesti ar zemajām algām, dzīves apstākļiem, preču trūkumu, bet viņiem nav savā dzīvē nekādas citas izvēles."

Protesti, kas šad un tad notiek, esot vispār vāji. Universitātes telpās reiz atrasta pie sienas pakārtā Ļeņina bilde ar suni. Zem tās studenti ieskrāpējuši parakstu: „Pasaules proletārieši, apvienojieties!" Pirms dažiem gadiem universitātes rektors nomainīts, jo nespējis novērst šādus mazus incidentus.

Raksta autors pieskāries arī 17 latviešu komūnistu vēstulei, kas 1972. gadā nokļuvusi rietumos un kuŗā režīms apsūdzēts pārkrievināšanas centienos. Tāpat autors plašāk pieskāries Latvijas žīdu jautājumam, ar piebildi, ka daudzi žīdi Rīgā tomēr esot lojāli padomju pilsoņi un ieņemot atbildīgus un redzamus posteņus. Pēdējā laikā radusies lielāka agrākai pretamerikāniskai prointeresi par amerikāņu mākslu, pagandai izzūdot. Rīgā jūtams arī amerikāņu tehnikas iespaids. Rīgas skaņu plašu uzņēmums Melodija ieskaņo amerikāņu mūziku, pēc kuŗas tagad izslāpusi turienes jaunatne, kuŗas „instrumenti" ir skaņu lentes un platēs. Rīgā dabūjami arī Kalifornijas citroni.

Amerikāņu žurnālists Jirgins apmeklējis arī ASV pirmskaŗa vēstniecības lielo namu Rīgā, kas pārbūvēts par dzīvokļu māju. Toreizējais sūtnis viņam stāstījis par Rīgas straujo naktsdzīvi pēc agrākās Pēterpils tradicijām: vodka, šampanietis, čigāni, pie naktslokālu durvīm silti saģērbušies ormaņi savās droškās vai ziemu kamanās. Tagad vairs ne zīmes no bijušā. Uz restorānu durvīm pēc pl. 10 vakarā bieži lasāms uzraksts: „Nav vietu". Aiz kāda naktskluba stikla durvīm sargs parādījis dūri, kad ārpusē sapulcējušies amerikāņu viesi un paši rīdzinieki. Tas pats sakāms par kafejnīcām, kas vēlākās vakara stundās vai nu slēgtas vai pārpildītas.

Rīgas galvenajā dzelzceļa stacijā, uz viesa jautājumu, kur varētu dabūt kafiju, slaucītāja nelaipni atbildējusi, ka pl. 11 naktī visiem jau jābūt savās gultās, bet ne jādzeŗ kafija un aizkrustojusi ar slotu ceļu. Tad amerikānis uzaicinājis savu pavadoni krievu paciemoties ārzemju valūtas bārā, bet pēdējais atbildējis, ka „mūsu sociālā kārtība to neatļauj".

Tik.

THE BALTIC SAGA

1. **Neatkarīgās Igaunijas, Latvijas un Lietuvas ģerboņi.**
2. **Nelietīgais Hitlera un Staļina pakts noveda pie Igaunijas, Latvijas un Lietuvas okupācijas un sagraušanas 1940. g. To neatkarība un brīvība ir jāatjauno.**
3. **Viena nakts Igaunijas, Latvijas un Lietuvas vēsturē — masu deportācijas 1941. g. 13. un 14. jūnijā.**
4. **Igaunijas, Latvijas un Lietuvas brīvības cīnītāju bruņota pretestība no 1940. g. līdz 1952. g.**
5. **Apvienoto Nāciju cilvēka tiesību deklarācija domāta visām tautām. Arī igauņiem, latviešiem un lietuviešiem ir tiesības uz savu zemi, valodu un neatkarību.**
6. **„Nāvējošais vilnis vēlās uz priekšu, atpakaļ un atkal uz priekšu, cauri Igaunijai, Latvijai un Lietuvai. Bet nebija šaubu par to, kur atrodas taisnība. Baltijas valstīm jābūt suverēnām, neatkarīgām nācijām." Vinstons Čerčils 1950. g.**

— MŪSU LIKTEŅA STĀSTS

sudraba, zelta un platīna medaļās tēlnieka A. A. Kopmaņa (R.C.A.) veidojumā. Katra sveŗ 30 gr. un ir 40 mm diametrā.

PASŪTINĀJUMA KUPONS

BALTICOIN, 148 Duke Street, Hamilton, Ontario, Canada, L8P 1X7.

Lūdzu sūtīt:

THE BALTIC SAGA medaļas Nr. .....
tīrā 99,9% sudrabā, katra $26.50 ..... $.....

THE BALTIC SAGA medaļas Nr. .....
22 karatu zeltā, katra $324.00 ..... $.....
platīnā — $393.00 katra

Ontario provinces iedzīvotājiem jāpieskaita 5% „sales tax" ..... $.....

Pasūtinātājiem ārpus Kanadas jāpieskaita $1.00 par pasūtinājumu .... $ 1.00

Pievienoju čeku/naudas pārvedumu uz BALTICOIN vārda par $.....

Vārds: .....

Adrese: .....

..... Pasta kods: .....

LŪDZAM RAKSTĪT LIELAJIEM BURTIEM

Audzinātājas jubileja

Jaunatnes ilggadējai audzinātājai Teklai Dubrovskai, dzim. Skrinda, 1. decembrī apritēja 70 mūža gadi, 50 no tiem pavadīti skolotājas darbā. Dubrovska dzimusi Līksnas pagastā, Daugavpils apriņķī. Skolotājas gaitas sākusi 1923. gadā Līksnas pagastā, vēlāk pārceloties uz Vīkšu pagastu. Pēdējā darba vieta dzimtenē bijusi Aglonā. Trīs vasaras papildinājusies ģeografijas skolotāju kursos. Dubrovsku ģimene svētīta 2 dēliem un 2 meitām. Vācijas nometņu laikā strādājusi par skolotāju Bavārijā, līdz 1948. gadā emigrējusi uz Kanadu, Saskačevanas provincē, vēlāk pārcēlusies uz Toronto un 1959./60. māc. gadā sākusi strādāt TLB sestdienas skolā, nostrādājot 12 gadus, pēc tam kļūstot par skolotāju aizstājēju. Apbalvota ar skolas labvēļu nozīmi zeltā. 1964./65. māc. gadā sākusi strādāt TLTA Nekļātienes skolā, un turpina šo darbu vēl tagad. Toronto katoļu draudzē vada draudzes dāmu komiteju. T. Dubrovska vienmēr bijusi klusā darba darītāja, sirsnīga un sistēmatiska. Pašreiz dzīvo sava dēla Romualda ģimenē Misisagā. Jubilāri ar ziediem apsveikt bija ieradies Latviešu biedrības priekšnieks J. Briedis un bijušās audzēknes. Katoļu draudze bija atsūtījusi ziedu velti.

—ls—

Saviem radiem un draugiem Latvijā

Jūs varat nosūtīt

PARTIKU ▪ RUBĻU CERTIFIKĀTUS

AUTOMOBIĻUS ▪ MOTOCIKLETUS

Tuvāka informācija

DV GRĀMATNĪCĀ,

491 College St., Toronto. Tel. 921-7121

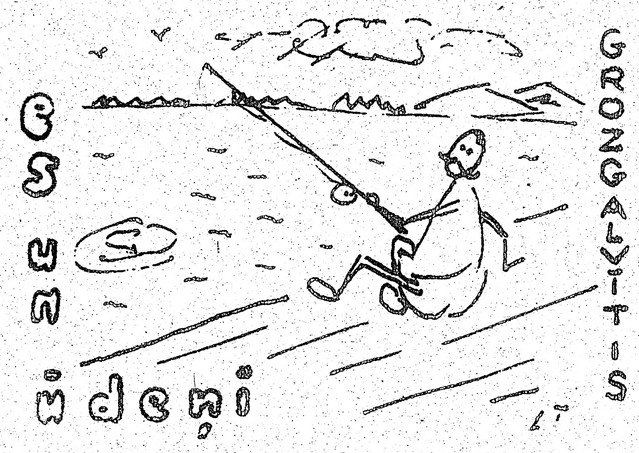

(16. turpinājums)

MISISIPI KRASTOS

Kad zēna gados skolā ģeogrāfijas stundā uz kartes skolotājam rādīju slaveno Misisipi upi Amerikas kontinentā, nenāca prātā, ka no tās kādreiz vilkšu ārā zivis. Bet nu tas notika.

Kad bijām pārcēlušies no mazās pilsētiņas Kokēto uzsešdesmit piecas jūdzes attālo Mineapoli, kura savijas kopā ar Minesotas pavalsts galvaspilsētu Sanpolu ar kopēju nosaukumu Dvīņu pilsēta, novietojāmies dzīvokļu hotelī pie Parka avēnijas, netālu no pilsētas centra. Tur starp pāris simt istabām gādās divpadsmit dzīvoja arī latvieši.. Manā „rajonā" vien četrās istabās. Pirmajā stāvā es ar savu Emmu, otrā Arvīds Grikis ar savu Betiju, trešā Andrejs Leiše ar savu Emīliju. Tiem pretim koridora otrā pusē jaunava Genovēva ... mujā, uzvārds piemirsies. Bet tas nav svarīgi. To drīz mums „nolaupīja" Jānis Bērziņš un pārveda uz savām mājām, kur tā arvien vēl saucas Bērziņa kundze.

Pārējie tautieši bija nostāk no mums, lielās mājas galos. Varbūt būtu lielāks pulks, bet izīrēja istabas tikai vecākiem par sešpadsmit gadiem. Mums tas patika. Bija klusums un miers.

Arī mana darba vieta — Sv. Barnaba slimnīca bija tuvu — tikai četri bloki. Sievas darba vieta — Mount Sinai slimnīca bija tālāk — astoņi bloki. Katram pretējā virzienā. Tā sakot, vismaz deviņas stundas diennaktī nekādi ģimenes strīdi nesanāca, jo mūs šķīra liels attālums.

Tuvojoties pavasarim, sāku interesēties par zvejas lietām.

Iepriekšējā ziemā saradojos ar kādu zvērinātu makšķernieku — Augustu Cimbuli. Mana meita bija kļuvusi viņa vedekla.

Sākumā gan viņu pazinu tikai kā mednieku. Tāds viņš bija kļuvis Ogrē. Būdams Ogres rajona virsmežzinis, viņš sarīkoja augstiem kungiem medības. Tuvojoties pavasarim, atklājās, ka viņš ir arī makšķernieks. Abos amatos viņš jau no bērnības bija izskolojis arī manu znotu Egonu.

Tā kā Augusta dzīvoklis toreiz bija tikai kādus desmit blokus no Misisipi, tad tur aizsoļot nebija grūti. Tanī pašā mājā dzīvoja arī bij. leģionāra, kaŗa invalida Laimona Lemkina ģimene. Arī tas bija kaislīgs makšķernieks. Vienu otru reizi mūs pat pārspēja.

Mūsu parastā satikšanās bija Misisipi krastā pie dzelzceļa tilta. Man tur bija jābrauc ar autobusu. Tā gala punkts bija tikai pāris bloku no mūsu okupētās territorijas.

Dažreiz svētdienas rītos mums pievienojās vēl daži zivju zupas cienītāji, kā, piem., vecais Dzeņu tēvs u.c., tā kā zivis izbailēs iepleta acis. Znotiņš gan reti parādījās. Tam jau bija autiņš un apskatāmas citas vietas.

Dēls Ivars varbūt gan piedalītos, jo savā laikā Alūksnē to biju mācījis „privātstundās", bet tas nu bija prom ASV armijā Zalcburgā — Austrijā.

Zivju netrūka. Galvenās šeit bija karpas, tad „aitasgalvas", asaŗi, saules zivis, bet šad tad piekodās arī pa kaķenei vai bullītim. Bija arī līdakas, parastās, kā arī smalkākas zortes. Tikai to ķeršanai vajadzēja savādākas uzriktes un arī ēsmu. Pie tām mēs tikām vēlāk.

Šad tad norunājām satapšanos arī tālāk uz leju, pie Forda tilta.

Tad jau mūsu trīsvienībai bija pievienojies mans Manheimas nometnes oficiālais audžu dēls Ervīns Liepa, iesaukts nometnē par Jančeli. To vēlāk UNRA man atņēma un nosūtīja uz ASV, Indianapoli, par audžu dēlu kādā amerikāņu ģimenē. Pēc gada „piesita pēdu" un iestājies ASV armijā gaisa spēkos. Tur pavadījis trīs gadus, no tiem divus Korejā par radiotelegrafistu uz izlūku lidmašīnas. Uzdienējis pat trīs otrīpas. No Korejas ieradās tieši pie mums. Amerikāņu ģimeni negribēja pat atcerēties. „Es esmu latvietis, un man tur nav vietas."

Netrūka zivju arī pie Forda tilta. Reiz gan iznāca skandāls radu starpā.

Kādu rītu diez kā nekodās. Sēdēdams saulītē, smiltīs biju iesnaudies. Kā sapnī dzirdu, ka Augusts sauc: „Ķeseli! Ķeseli! Robi, dod ķeseli!"

Atmodos, bet nesapratu, ko Augusts grib no manis. Kad tuvojos, tas sāka mani lamāt.

„Tu, nolādētais! Es tevi saucu, lai padod ķeseli, jo man auklas galā bija karpa, savas desmit mārciņas svarā. Tā norāvās un ir prom."

Es arī uztraucos. — „Kas tā par ķeseli? Ko tu gribi no manis?"

— „Nu, tas ir tas tikliņš ar gaŗo kātu. Bez tā lielākas zivis noraujas — nedabū ārā. Lielā norāvās, tā nu ir tava vaina."

— „Ko!? Tu gribi, lai es velku tavas zivis ārā? Man pašam ir savas. Tā varbūt savā laikā tavi mežsargi tev ķēra zaķus aiz ļipām. Te ir katrs par sevi un Dievs par visiem."

Varbūt strīds ievilktos gaŗumā, bet Laimons Lemkins mūs nomierināja. „Ko jūs plēšaties to s... karpu dēļ? Tās tāpat nevar ēst. Daža smird pēc mazmājiņas. Ko velciet karpas! Velciet ārā aitasgalvas. Tās mēslus neēd."

Taisnība jau bija. Misisipi karpām bija tāda savāda piegarša. Pēc pāris gadiem, kad lielākai daļai zvejnieku jau piederēja autiņi, nevienu letiņu Misisipi krastos vairs neredzēja. Tos, kam autiņu nebija, vizināja draugi un radi. Pēc gadiem desmit es gan šad tad nostaigāju vai nu tuvāk pie kuģu caurlaides slūžām, vai pretī Forda fabrikām. Tā sakot, pastaigas nolūkā. Pirmo vietu lēnā pastaigā no savas mājas varu sasniegt pusstundā, otru stundā. Tur bez aitasgalvām šad tad dabūju asaŗus un to ciltsbrāļus — basus. Karpas vairs mājās nenesu.

Tanī pašā kājnieku laikmetā mums visiem bija iecienīta vieta pie Fort Šnellinga tilta, kas savienoja Mineapoli un Sanpaulu. Tanī vietā, gan ar divreizēju pārsēšanos, visi varējām nokļūt ar autobusu.

Tur mums jau pievienojās Andrejs Leiše (feļetonists Tvinga Tvans), kuŗu es jau biju iekārdinājis, apmācījis un sagatavojis zivju bendes amatam.

Pie Šnellinga tilta arī es izvilku lielāko kaķeni savās makšķernieka gaitās ASV — četras mārciņas un sešas unces. Ja kāds netic — varu parādīt bildē. Jāpiebilst, ka visās makšķernieku gaitās man vienmēr līdz bija foto aparāts un statīvs, lai varētu nobildēties kopā ar saviem lomiem. Labi vien bija. Nu ir ar ko palielīties, kā tas īstam makšķerniekam pieder as.

(Turpinājums sekos)

ASV tagadējā . . .

(Turpinājums no 2. lp.)

kām problēmām, svarīgākais šķērslis bija nacionālās Ķīnas jautājums — Formoza. Niksons tam tika pāri, pārdodot nacionālo Ķīnu, bet tikai nenosakot pārdošanas terminu. Savu labo gribu viņš jau iepriekš bija parādījis, netiešā veidā nacionālās Ķīnas vietā Apvienotās Nācijās iesēdinādams Pekingu. Turpretī Fordam šodien ir daudz sarežģītāks stāvoklis, un proti, ne tikai Formozas lieta, bet pats galvenais — Vašingtonas un Maskavas sadarbība. Formozas lietā jau priekšā ir Niksona solījums. Runa varētu būt, kad solījumu īstenos?

Vašingtonas un Maskavas sadarbību Pekinga uzskata par savas dzīvības problēmu nākotnē. Kisingera nesenā apmeklējuma laikā Pekinga par galveno šķērsli labu attieksmju nodrošināšanai ar Vašingtonu uzskatīja Vašingtonas un Maskavas detanti. Pekinga apgalvo, ka sadarbība veicinot Maskavas agresijas tieksmes. Pekinga dibināti norāda Vašingtonai uz apstākļiem Eiropā, sevišķi izceļot Baltijas valstis, Portugali, Itāliju, Afrikā — Angolu u. c. Domājams, ka Fordam Pekingā klājās tikpat grūti kā Kisingeram. Fords, nebūdams stiprs ārpolītiskos jautājumos, varbūt mēģināja Pekingas priekšā mazliet piekāpties, bet viņam bija blakus „ģeniālais" sadarbības tēvs Kisingers. Ka Pekingai šī sadarbība ir ļoti bīstama, ir pilnīgi saprotams, jo Pekinga un Maskava šodien atrodas tādā politiskā fazē, ka tās neviena necer savu konfliktu atrisināt ar miera sarunām. Tādēļ Pekingai šodien ir ļoti svarīgi aprakt Vašingtonas un Maskavas sadarbību, kuŗa līdz šim ir pilnīgs Maskavas triumfs. Varbūtējā ieroču sadursmē ar Maskavu Vašingtona varētu kļūt par Maskavas atbalstītāju, tāpat kā Otrā pasaules kaŗa laikā. Pekingai interesē iegādāties modernus ieročus no Vašingtonas, jo jau tagad cer uz Vašingtonas technoloģisku un ekonomisku atbalstu. Pekinga dibināti aizrāda, ka Vašingtonas un Maskavas sadarbība netieši baro un apbruņo pasaules lielāko agresoru un pašas Vašingtonas ienaidnieku.

Ja nu Kisingera politiskā pārliecība būtu, ka pasauli var glābt no lielās sadursmes ar sadarbību, tad pret šādu cilvēka pārliecību būtu grūti argumentēt. Tas tomēr nav ticams. Manuprāt, Kisingers ir ļoti slavaskārīgs politiķis, tādēļ viņa ārpolitikas nosliece pret Maskavu ir katrā ziņā ļoti bīstama brīvās pasaules politikai. Lielu nelaimi ASV politikā izdarīja prezidents Fords ar nesen notikušo vadības maiņu. Preses konferencē tas deklarēja, ka vēloties pats savu „tīmu", kuŗā runās vienā balsī; tas nozīmē, ka ārpolitikā runās Kisingera balsī. Šī balss ir ļoti bīstama.

ĀRLIETU MINISTRIJAS ZIŅOJUMS

„Katru gadu vairāk nekā divi miljoni kanadiešu ceļo uz ārzemēm, bet daļai ceļojuma laikā rodas grūtības un pat problēmas. Daži neievēro brīdinājumu un uzņemas risku atvaļinājuma vai veikalnieciska ceļojuma laikā piedzīvot sarežģījumus, no kuŗiem tie būtu varējuši izvairīties.

Iecelošanas noteikumus kādā zemē ir izdevusi attiecīgās zemes valdība. Te ietelp tādas lietas kā iebraukšanas un izbraukšanas vīzas, muita, valūtas ievešana un izvešana, veselības apliecība, auto mašīnas reģistrēšana un atļaujas saņemšana iebraukt, starptautiskas un vietējās braukšanas apliecības, atļauja robežu krustošanai un pārbaudes punkti, tūristu kartes.

Visjaunākā informācija saņemama no attiecīgās zemes sūtniecības vai konsulāta vai no kompetenta ceļojuma aģenta.

Iegaumējiet, Kanadas pase un bieži vien veselības apliecība un vīza ir pieprasītie dokumenti. Bez tiem jūs varat būt ar nākamo lidmašīnu atpakaļ mājā vai ļaunākā gadījumā . . . jūs var ievietot cietumā par nelegālu iecelošanu."

GRĀMATAS DĀVANĀM UN PAŠU PRIEKAM

Arn. Rasa — Gaismas stars tumsā, apceres	$6.25
Vold. Richters — Vakardiena, atmiņu tēlojumi	$7.50
Māc. K. Briedis — Dieva Valstība ir Jūsu vidū	$7.00
P. Klāns — Kadet, uguni! atmiņas	$11.00
Dž. Makfersona — Osians, skotu eps.	$7.50
Edg. Dunsdorfs — The Baltic Dilemma	$12.50
A. Solžeņīcins — Gulaga II daļa	$ 14.00
I. Baruss — Koka kaijas, dzej	$ 3.00
S. Steiners — Kaķu kāzas, latv. t. dz. virkne	$ 1.50
J. Jaunsudrabiņš — Piemini Latviju	$ 2.50
Andr. Eglītis, Velta Sniķere — No such place lasts summerlong, dzej. angļu valodā	$3.00
Art. Landsmanis — Pastāvēt vai iznīkt, Baltijas tautu destrukcija	$5.00
A. Balka — Varvīksnēm skanot, dzej.	$5.50
T. Zeltiņš — Nu ir tā stunda, rom.	$7.00
Dž. Barrons — KGB padomju aģenti	$9.00
J. Zariņš — Skaistais ģimnazijas laiks	$8.75
J. Babris — Draudzība uz spārna	$4.75
J. Babris — Friendship on the wing	$5.95
J. B. Vests — Baltā nama augšstāvā	$8.50
K. Ieviņš — Mežābeles koka kastīte, stāsti	$8.60
I. Lesiņa — EDE, bērnības stāsti	$8.60
Latviešu - Franču - Spāņu vārdnīca	$5.00
Ž. Unāms — Aiz septiņiem kalniem, kultūrvēsturiskas skices	$6.75
A. Vīksne - Vītoliņa — Šodien, apceres	$6.50
T. Puisāns — Pa senču pēdām, stāsti, pasakas	$ 7.25
G. Janovskis — Ieklausies naktī, noveles	7.00
A. Voitkus — Dod man savu sirdi, rom.	8.00
A. Gailits — Eke Mors, rom.	6.50
A. Lācis — Ozolvīru pulki	24.00
Latviešu karavīrs II pas. k. l. 3. daļa	15.00
E. Kurzemnieks—Divdesmitā gadsimta verdzībā PSRS	10.25
Latvijas armija 20 gados	25.00
M. Celms—Graudnieki, kultūrvēsturisks stāsts	6.60
A. Eglīte — Lūdzu ienāciet Sēr I-II	18.00
E. Kociņa — Skan mantotā stīga, rom.	6.50
I. Gubiņa—Ar diviem punktiem teikums nebeidzas, stāsti	6.50
K. Raudive — Laikmetu ārdītāji, pārdomas par mūsdienu traģiku	6.00
A. Kraujiete — Ne bungas, ne trompetes, dzejoļi	5.00
I. Gubiņa, G. Janovskis — Paskaties kļavā, dzejoļi	5.50
V. Rūķe-Draviņa — Vārds īstā vietā	9.50
L. Tolstojs — Evaņģelijs patiesā gaismā	8.25
A. Zemdega — Cirsma, dzejoļi	5.50
Dr. P. Cirsis, S. J. — Dziļāk domāta doma, mūsdienu svarīgākie virzieni un galvenās problēmas	8.00
J. Sīlis — Meitenes Āras mīlas stāsts	6.80
O. Akmentiņš — Vidzemes auna zīmē	14.80
R. Scarry — Jautrā grāmata, bērniem	12.00
Archīvs XIV — Tautas veselība	9.00
Agr. J. Venners—Ģimenes mājas augļu dārzs	6.00
A. Solžeņīcins — Gulaga Archipelāgs	13.00
Latvju sēta	25.00
K. Osis — Cilvēks cilvēkos, apcere	5.75
T. Krūka — Aiztecējuši ūdeņi dzirnas negriež, rom.	6.00

D a b ū j a m a s

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ

491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5, tālr. 921-7121

Pasta sūtījumiem pieskaitiet 10% līdz $10.00 un 5% virs $10.00.

Ja esat nodomājuši iegādāties

Jaunu 1976. gada automašīnu,

apmeklējiet mūsu SKATES TELPAS

CHEVROLET - CHEVELLE - CAMARO
OLDSMOBILE - CHEVY II - VEGA

Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi

HANS PLAUDE Tālr. HO 6-1131

Robertson Motors Ltd.

1555 Danforth Av., Toronto 6,

DAŽĀDU ZIEDU MEDUS

dabīgs, nepasterizēts
Ziedputekšņi (Pollen).
Perupieniņš (Royal Jelly) no
ERGĻU LIGZDAS DRAVAM

30 Dewson St., Toronto 17, Tālr. 534-0563

A. BĒRZIŅŠ Realty Ltd.

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI, APDROŠINĀŠANA
OBLIGĀCIJAS UN NOTĀRS

316 Harbord Street, Toronto, Ont. Tel. 534-8447

PAVASARA **LE 1-7353**

delikatešu veikals un konditoreja

361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks St. ĶUKULS

A. KRISTAPSONA

gaļas un gaļas
izstrādājumu veikals

1095 Queen Street East, Toronto, tālr. 466-5152

DĀVANAS KATRAM GADĪJUMAM

KERAMIKA, ROTASLIETAS, ĀDAS UN KOKA IZSTRĀDĀJUMI, AUDUMI, GRĀMATAS, APSVEIKUMU KARTĪTES

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCA

Latviešu namā, 491 College ielā, Toronto, Ont. M6G 1A5
Pieņem maksājumus par laikrakstu un sludinājumus.
Pārsūtām naudu, certifikātus un saiņus uz Latviju (pēc kataloga). Tuvākai informācijai zvanait

921-7121

Laikrakstam **LATVIJA AMERIKĀ**

125 BROADVIEW AVE., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu $21.—
☐ 6 mēnešiem $11.50
☐ 3 mēnešiem $ 6.—

Mr., Mrs., Miss. .....

Adrese: .....

.....

Jauns abonents Δ pagarinājums Δ

Čekus lūdzam rakstīt uz
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING LTD. vārda.

Top liels . . .

(Turpinājums no 3. lp.)

mantojums turpmākām audzēm. Šis darbs ir vēl svarīgāks tādēļ, ka vienīgi svešumā mēs, latvieši, varam šo laika posmu objektīvi dokumentēt," saka prof. Edgars Andersons.

LE papildsējuma iesākuma darbam materiālu bazi nodrošinājis 6.000 dol. piešķīrums no Latviešu fonda un sēklas nauda no ALA līdzekļiem. Nākošajos gados būs vajadzīgi vēl papildus līdzekļi, lai lielo darbu nobeigtu. Līdzekļi vēl nepieciešami ārkārtīgi daudz, un katrs ziedojums šim mērķim nododams ALA Kultūras biroja vadītājam Marģeram Grīnam, 3270 Parmalee Drive, Seven Hills, OH 44131, USA.

LE papildsējuma līdzstrādnieku tīkls aptvers visas zemes, kurās šodien lielākā skaitā mīt latvieši. Jāsaņem pārskats par mūsu laicīgajām un garīgajām organizācijām, politiskajiem un saimnieciskajiem iestādījumiem, lielsarīkojumiem un citām aktīvitātēm, kam bijusi nozīme latviešu dzīvē. Plaši tiks apskatīta pēdējo 15 gadu dzīve un situācija okupētajā Latvijā visos tās aspektos.

Līdzšinējos sējumos netika pieminēti sveštautieši, kam bijusi liela nozīme Latvijas zemes un tautas nesenajā vēsturē. Jaunais papildsējums sniegs ziņas arī par viņiem.

Līdzstrādnieku tīkla organizēšana turpinās pilnā sparā, un redakcijas sekretariātā sāk jau pienākt materiāli. Šajā nozīmīgajā darbā var piedalīties ne tikai pieaicināti līdzstrādnieki, bet visi latviešu trimdas saimes locekļi, kuru rīcībā ir enciklopēdijai noderīgi materiāli, kā dokumenti, biografijas, foto attēli, avīžu izgriezumi, informācija par plašākai sabiedrībai varbūt nezināmiem notikumiem, pasākumiem, kollektīviem un individuāliem sniegumiem. Materiālus var piesūtīt par dzīviem vai mirušiem zinātnē, mākslās, kara dienestā, valsts darbā, sabiedriski politiskā darbā un saimnieciskā dzīvē izcilus panākumus guvušiem radiniekiem vai paši par sevi un savu darbu. Redakcija ar pateicību pieņems un uzmanīgi izvērtēs visus materiālus. Materiālus pēc tam dažādo tematu rakstos iestrādās attiecīgo nozaru redaktori. Pēc visu iegūto avotu iestrādāšanas enciklopēdijā nozīmīgos materiālus saglabās nākotnei Hūvera institūta archīvos, kur jau glabājas ārkārtīgi daudz vērtīgu avotu par Latviju un latviešu tautu.

Principiālas vēstules LE jautājumos sūtāmas LE papildsējuma galvenajam redaktoram Dr. Edgaram Andersonam, 2571 Booksin Avenue, San Jose, CA 95125, U.S.A., bet LE materiāli — redakcijas sekretāram Ojaram Cellem, 962 Westmont Court, San Jose, CA 95117, U.S.A.

Ojārs Celle

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

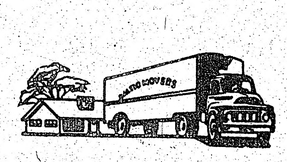

BALTIC MOVERS

TĀLR. 534-1403, Toronto

Daugavas Vanagu nams

125 BROADVIEW AVE.
Tel. 465-5225

PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
DAŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRĀ IZVĒLĒ. SVĒTDIENAS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

Daugavas Vanagu klubs

atvērts biedriem un viesiem no pl. 12 dienā — 12 naktī, pirmd. līdz ceturtdienai iesk., piektd. un sestd. no pl. 12—1 naktī, svētdienās no pl. 12 — 9 vakarā.

kas? kur? ko?

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD
467 Sherbourne St. Toronto 5, Ont. 924-1408
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU
IZKĀRTOŠANA

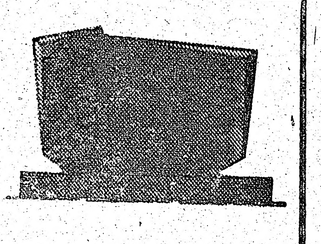

PIEMINEKĻI
Īgauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7
Starp Eglinton un Davisville
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets

Town & Country R·E. Ltd., Realtor
V. PALMA pārstāvis

41 Heathcote Avenue, Willowdale, Ont. M2L 1Y9
Tel. 444-2447

Pērkot vai pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nosaistīgai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

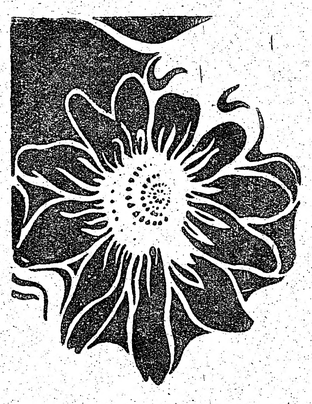

Fotografisku darbu lieluzņēmums ar atzītu kvalitāti un reputāciju pat ārpus Kanadas
Atlants

Benjamiņa filmu laboratorija

247 RICHMOND ST. E
TORONTO, ONT.
M5A 1P2

Tel. (416) 863-1166

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.

Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19¾ mārc. netto.

Liela mantu izvēle mūsu veikalā.

Biroja laiks pirmdien — piektd. no pl. 9.00 — 7.00, sestdienās no pl. 9.00 — 5.00, trešdienās birojs slēgts.

Baltic Exporting Co.
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.
M6R 2N5 Tālr.: 531-3098.

LATVIEŠU NAMS
491 College St., Toronto
IZĪRĒ
TELPAS
sarīkojumiem viesībām
kāj viesību galdus
Tel. 922-2931

LATVISKI KAPA AKMEŅI

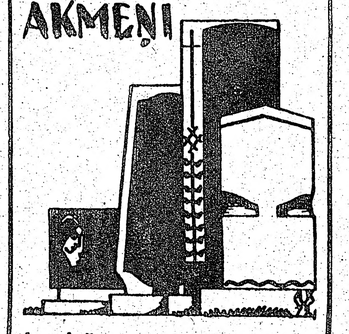

latviešu
izpildījumā
A. A. Kopmanis
19 Millbrook Cr.
Toronto 6.
Tālr. 466-5126

VALUDE

DIMANTI — PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS

Zolitkaloo

Aldonas ĶIVLENIEKS-KORMS

Veikalā un darbnīcā 964½ Bloor St. W., Toronto 4, Ont., tālr. 533-2837

Baltic Exporting sabiedrība paziņo, ka š. g. 15. decembris ir pēdējā diena

NAUDAS SERTIFICATU, AUTOMAŠĪNU, MOTOCIKLU, LEDUS SKAPJU, ŠUJAMMAŠĪNU, TELEVĪZIJAS APARĀTU u. c. pasūtinājumiem.

BALTIC EXPORTING CO.
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.
M6R 2NS. Tālr.: 531-3098

A. Eglītis — TV RENTALS
19" $12.00 mēnesī
23" $12.00 mēnesī
krāsu $20.00 mēnesī
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1461
905 St. Clair Ave. W., Toronto, Ont., tel. 654-1154

VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBI

- VIZĪTKARTES
- IELŪGUMI
- BIĻETES
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS UN APLOKSNES
- GRĀMATAS
- KALENDĀRI
- MĒNEŠRAKSTI
- AVĪZES
- UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI

VEICAM

- LAIKUS
- LABI
- UN PAR MĒRENĀM CENĀM

amber

PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE., TORONTO, ONT. M4M 2E9
(416) 466-1514

SKYLINE
REAL ESTATE LIMITED
I. JANKOVSKIS, PRES.

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI
APDROŠINĀŠANAS AĢENTŪRA
OBLIGĀCIJAS
ĪPAŠUMU NOVĒRTĒŠANA

Galvenais birojs:
87 Roncesvalles Ave
TORONTO 3, Ont.
533-8553

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS
141 DANFORTH AVE.
Tel.: HO 5-9905 *Ausma Miķelsone*

Elza Avots
Broadview Wools, Arts & Crafts
674 Broadview Ave., dienvidrietumos no Danforth Ave.
Tālr. 469-2005
Piedāvā ■ dažādas vilnas dzijas (vietējās un ārzemju) un izstrādājumus.
■ dāvanas dažādiem gadījumiem
■ latviskos rokdarbus
■ keramiku, gleznas, audumus
■ šujam modernas drēbes un tautiskos tērpus.

Latvijas kaŗa skolas dibināšanas tradicionālajos atceres sarīkojumos saviesīgo dzīvi Toronto parasti ievada ar polonēzi. Augšējā attēlā virsnieki un viesi polonēzē Latviešu nama zālē, no kreisās: Latviešu virsnieku apvienības Kanadā valdes priekšsēdis E. Ziplāns, LNAK pārstāvis I. Alksnis, konsuls Dr. E. Upenieks un plkv. J. Rucelis ar dzīvesbiedrēm.

Foto: J. Kreilis

Hamiltonas Kristus draudzei jauns mācītājs

Svētdien, 7. decembrī, pēc prāv. A. Voitkus vadītā dievkalpojuma notika Kristus draudzes ārkārtas sapulce, kuŗā piedalījās 155 draudzes locekļi un Austrumkanadas sinodes pārstāvis prāv. A. Voitkus, ievēlot par draudzes mācītāju Kārli Kuškēvicu no Vinipegas. Draudzes priekšnieks O. Bērztīss atklāja sapulci, uzsveŗot, cik grūti draudzē strādāt bez mācītāja. Lai gan Toronto draudžu mācītāji palīdzīgi noturēt dievkalpojumus, tomēr jūtams trūkums draudzes darbā.

Draudzes priekšnieks iepazīstināja draudzes locekļus ar mācītāju Kārļa Kuškēvica dzīves gājumu. Dzimis Rīgā, 1925. gada 26. februārī, mācījies 1. Rīgas ģimnazijā. Padomju okupācijas laikā tēvs apcietināts un aizvests, kad dēlam Kārlim ir tikai 15 gadu. Tad ar māti pārceļas uz Tukumu. Bēgļu laikā kopā ar māti devies uz Vāciju, vēlāk apmeties Brombergas bēgļu nometnē. Vācijā beidzis arī ģimnaziju un studējis Getingenas universitātē teoloģijas fakultātē. 1950. gadā ar māti izceļojis uz ASV un apmeties uz dzīvi Kalamazū. ASV beidzis universitāti ar B.A. (Bachelor of Arts) gradu. 1953. gadā iestājies Lutera teoloģijas seminārā Sanpaulā un beidzis to pašu semināru 1955. gadā Čikagā ar Bachelor of Divinity gradu. Ordinēts 1955. gada 25. maijā Ilinojas sinodē. Turpinājis studijas Lutera teoloģiskā seminārā Čikagā, kuŗu beidzis ar STM (Master of Theology) gradu. Ar 1966. gadu strādā par mācītāju Sv. Pēteŗa vācu kanadiešu draudzē Vinipegā, reizi mēnesī apmeklējot arī latviešu ev. lut. Krusta draudzi. Māc. K. Kuškēvics ir precējies, dzīvesbiedre Diana, dzimusi Jansone, dēls Edgars (18 g. v.) un meita Anita (16 g. v.).

Māc. K. Kuškēvicu ievēlēja Hamiltonas draudzē ar 152 balsīm, diviem atturoties un vienam balsojot pretī. Par balsu skaitītājiem ievēlēja Ilgu Breikšu, Ojāru Ieviņu, Vili Dāboliņu un Edmundu Pulciņu. Māc. K. Kuškēvics uzsāks darbību ev. lut. Kristus draudzē martā.

Nākošie dievkalpojumi draudzē: 14. decembrī pl. 3 pēcp. 3. adventa dievkalpojums. Māc. I. Gaide. 21. decembrī pl. 5 pēcp. draudzes koris rīko Svecīšu vakara koncertu diriģentes A. Skudras-Kārkliņas vadībā, solists māc. I. Gaide. Pēc koncerta koris kopā ar svētdienas skolu rīko eglītes vakaru. Aicināti piedalīties visi draudzes locekļi. 24. decembrī pl. 5 pēcp. Ziemsvētku vakara dievkalpojums. Māc. A. Čops. Dziesmu lapiņas.

Saruna Rigas parkā

(Turpinājums no 13. lp.)

lopu iekšas: aknas, plaušas, kuņģi, gabalu rīkles un kāju galus. Nopērku vēl dažas saknes, savāru viru, un vēders mierīgs. Pie uzvalka vēl neesmu ticis. Šo uzvalku man iedāvināja kāds draugs. Ja rodas caurums, tad sameklēju ielāpu un to nosedzu, tāpēc manas bikses noklātas raibu raibiem ielāpiem un nevar atminēt, kādā krāsā bijušas jaunas. Nepieciešami bija apavi. Palaimējās nopirkt lietotus par 18 rubļiem.

— Un kā tad ar dzīvokli?

— Pagraba stūris, kur kādreiz bijis pieliekamais.

— Vai ziemā nav auksti?

— Kā nu ne! Uz bleķa krāsniņas pagatavoju ēdienu, bet telpā siltums turas īsu laiku. Reiz redzu, ka iesākta celt liela ēka un var piesacīties uz jaunajiem dzīvokļiem. Iesteidzos kancelejā. Pieraksta mani un pasniedz papīra zīmi, uz kuŗas no tālienes saskatu skaitli pieci. Sāku priecāties, ka tikšu labā dzīvoklī. Paiet gadi. Celtnes mūŗi veikli kāpj uz augšu. Reiz pēc ilgāka laika redzu, ka viena spārna nama nodalījumā durvis un logi. Logos pat puķes un aizkari. Skriešus iesteidzos kancelejā un jautāju, vai neesmu nokavējis savu kārtu? Kāds numurs? Pieci. Ierēdne atveŗ grāmatu un meklē manu numuru... Tad palūkojas manī un nosaka, ka piektajam numuram vēl jāgaida. Bet kādēļ daudzos logos gaisma un puķes? Tie iecelotāji no tālās dzimtenes ar orderiem uz dzīvokļiem. Priekšroka. Jums ar piekto nummuru vēl jāgaida. Es nospļāvos, sapiēsu piekto numuru un nosaciju — drīzāk sagaidīšu nāvi nekā dzīvokli.

Neveiksmes mūsu ļaudīm visur. Atbraucēji iesēžas labi atalgotās vietās, strādā virsstundas, bet mūsējiem tās pabiras. Lai iegūtu lieku kapeiciņu, darba vietā katrs cenšas ko „ievilkt": naglas, līmes gabaliņus, auklas vai drātis.

Aina satvēra manu roku un nepacietīgi ierunājās:

— Man tā vecīša stāstījums neinteresē, garlaicīgi! Lūdzu, stāsti par manu māsu.

— Labi. Stāstīšu par tavu māsu. Kā zini, viņa dzīvo tēva nelielajā mājiņā starp kāpām, kas pasarga no jūras aukstā vēja un apklusina sabangoto viļņu kaucienus.

— Vai mājiņa glīta un skaisti nokrāsota?

— Krāsota neesot, jo nevarot sadabūt krāsas. Lai sienās nerastos caurumi un pa spraugām neložņātu aukstums, tad mājas āriene apsista gan garākiem, gan īsākiem dēļiem. Arī grīda un logi laboti un iemūrēta plīts. Elza neaprima cildināt un slavināt tevi, ka visus izdevumus segusi ar tevis sūtītām paciņām. Parādīja divas vistas un gaili, ko iemainījusi par tavu spīdīgo vakara tērpu.

— Tad grūta dzīve gan viņai. Vai no sejas var vēl pazīt?

— Veca gan, bet mēs jau arī palikušas vecākas.

— Kur tad strādā?

— Aptīra telpas dzelzceļa stacijā; meita turpat strādā biļešu kasē.

— Vai redzēji Intu?

— Jā. Glīta un, ļoti, ļoti sirsnīga jaunava. Biju ieradusies viņas dzimšanas dienā. Ieveda mani telpā, kuŗā bija klāts viesību galds. Tiešām, galda vidu atradās žāvēts zutis. Elza paskaidroja, ka jaunieši sametuši naudu, nopirkuši vodkas pudeli par četriem rubļiem, ar to samaksājuši zvejniekam jau tad, kad zutis vēl peldējis jūrā. Tā tas nu ar grūtībām un lielākā noslēpumainībā nožāvēts un iepriecināja šī vakara jauniešus. Tad vēl olu maizītes un paliela pankūka. Elza pieminēja, ka neesot bijuši labi milti, kūka neesot vajadzīgā augstumā, bet garšīga būšot. Vēl galda vidū bija pāris tukšu šķīvju. Es iejautājos, kādam nolūkam tie.

Inta mani apskāva un iesmējās:

— Kad ieradīsies jaunieši, tad šķīvjos saliks savas līdzpaņemtās maizītes. Tā mēs vienmēr rīkojamies.

— Tad nu šoreiz uz šķīvjiem sakārto manu ciemkukuli.

Intas pirksti atraisīja sainīšus Acīs iemirdzējās asaras un pirksti neveikli, pat nedroši, pieskārās atnestajiem gardumiem, par kuŗiem Elza rakstījusi vēstulē.

— Kam nu tādi dārgumi, — čukstēja Elza.

Inta mani skūpstīja gan uz vaiga, gan pieres un nemitējās sacīt:

— Labā, dārgā Maijas tante, maniem ciemiņiem būs nepiedzīvots pārsteigums. Un kā visi priecāsies... Vēl smaržīgā kafija!...

Ieradās jaunatne. Tā bija latvju jaunatne, par kuŗu varēja tikai priecāties. Daudziem bija cietas, sastrādātas rokas, kas liecināja, ka tie smaga darba strādnieki... Bija trūcīgi un vienkārši apģērbti, bet tīri un glīti. Elza paklusā, bet svinīgā balsī iesāka:

— Mīļie bērni, šoreiz neaizkariet savas līdzpaņemtās maizītes. No tālas zemes ieradusies mana jaunības biedrene un līdzi atnesusi dažādus gardumus, kuŗus redzat uz galda. Sēdīsimies pie galda un sāksim mieloties!

Kad ēstgriba bija apmierināta un pa tasītei iztukšota kafija, tad piecēlās kāds jauneklis un novēlēja visu vārdā Intai laimes. Pēc tam apsveica mani. Viņa sacītie vārdi sabira manā sirdī un nekad tos neaizmirsīšu. Varu arī tev viņus pasacīt:

— Aizjūras viešņa, mēs esam Latvijas bērni, kas saistījuši savas sirdis draudzības saitēm. Mēs pulcējamies dzimtenes ārēs, mēs dziedam mūsu tautasdziesmas, palīdzam viens otram darbā, pārrunājam notikumus, kuŗus saklausām no svešām zemēm. Mūsu sirdis stiprinās ticība. Lūdzu, tālā viešņa, kad atgriežaties brīvajā zemē, pasakait šos vārdus latvju jaunatnei, mūsu tautas māsām un brāļiem. Aiznesiet arī gaišākos sveicienus no dzimtenē esošiem latviešu bērniem.

Atceļā uz staciju, mani pavadīja Elza. Viņa daudz runāja, bet es nedzirdēju ne vārda. Mēs gājām gar pludmali. Asais ziemeļu vējš trakoja un augstu meta melnus viļņu kalnus ar baltām putu galotnēm. Kāpu slaidās priedes locīja kuplās skuju cepures, bet droši lūkojās debesīs. Man likās, ka viņas gavilē, gavilē ticības gaviles līdzi latvju jauniešiem.

Kad beidzu stāstīt, tad palūkojos Ainā. Viņa bija iekļāvusi seju rokās...

Rīdzinieces protests Maskavā

Pēc britu preses ziņām Rīgas žīdiete Gesija Pensona, demonstrējusi pie kāda no Maskavas lielajiem mūzejiem, turot plakātu ar uzrakstu: „Atbrīvojiet manu dēlu, dodiet mums vīzas uz Izraēlu!" Demonstrācija ilgusi tieši piecas minūtes, jo tad ieradusies automašīna ar četriem čekistiem un demonstrante aizvesta. Gesijas Pensonas dēls, 29 gadus vecais Boriss, atrodas ieslodzījumā jau ilgāku laiku.

KĻŪDU LABOJUMS

Latvija Amerikā 22. nov. izdevumā rakstā par Kultūras fonda balvām ieviesušās pāris kļūdu. Techniskās un dabas dabas zinātnēs goda diplomu saņēma Andrejs Dravnieks, kam nepareizi iespiests priekšvārds: „Arvids". Prof. Staņislavs Vasiļevskis apbalvots par pētījumiem astronomijā, ne astroloģijā.

DV Kanadas valdes sēde

DV Sv. Katrīnu nodaļas 25 g. jubilejas dienā notika DV Kanadas valdes sēde nodaļas priekšnieka Pēteŗa Vītola mājā. Pēc nod. priekšnieka P. Vītola apsveikuma, DV priekšsēdis G. Brikmanis atklāja sēdi, uzsvērdams novembŗa vēsturisko nozīmi latviešu tautas dzīvē.

Ar klusuma brīdi pieminēja mūžībā aizgājušo Montrealas nod. biedri Viju Vecziediņu.

Par iekšējās informācijas daļas vadītāju apstiprināja aizgājušā valdes locekļa T. Zandersona vietā E. Treilonu, bet Zigridu Masīti par valdes locekli sevišķiem uzdevumiem. Priekšsēdis G. Brikmanis izsniedzis DV KV un DV CV apbalvojumus, DV Londonas un Montrealas nod. 25 gadu svētku atcerē un Sūsenmarijas nodaļas rīkotajā Latvijas valsts svētku sarīkojumā. Kopš 1974. gada apmeklējis 13 no 19 DV Kanadas nodaļām un atradis nodaļu darbību par teicamu, sevišķi izceļot vanadžu aktīvitāti visās nodaļās.

Kanadas vanadžu priekšniece Ilga Breikša ziņoja, ka satikusies ar Montrealas vanadzēm un, cik bijis iespējams pasta streika dēļ, sazinājusies ar citām nodaļas vanadzēm.

J. Gailītis apsveicis virspulkvedi A. Silgaili viņa 80 gadu svinībās Toronto.

Valde pieņēma zināšanai, ka izgatavotās Ziemsvētku kartītes un pēc iespējas izsūtītas nodaļām.

Nolēma izteikt pateicību un piešķirt zelta medaļu E. Krūkam par nopelniem kultūras veicināšanas laukā.

Piešķīra DV KV atzinības rakstu Imantam Ķipim (Sv. Katrīnās). Jaunatnes daļas vadītājs Dr. V. Gulēns informēja par paredzēto DV biedru bērnu piesaistīšanu vecuma grupu nodarbībās.

Pēc sēdes valdes locekļus pacienāja vanadžu priekšn. Milda Vītola ar garšīgām pusdienām.

Z. M.

LONDONA

● Tautas mākslu padomes gadskārtējā festivālā Londonas simtgades hallē 23. novembrī pulcējās tūkstošiem londoniešu. To atklāja pilsētas galva Džēna Bigeloua. Priekšnesumos no baltiešiem šogad piedalījās tikai lietuvieši, toties daudzveidīgo stendu vidū baltieši bija labi pārstāvēti — no 51 stenda 10 bija baltiešiem: daiļamatniecības izstrādājumi, grāmatas un cepumi. Latviešu stendus bija iekārtojušas Daugavas vanadzes un Londonas Latviešu kopa. A. Ādmine demonstrēja prievīšu un grāmatu zīmju aušanu. Par sarīkojumu bija arī plaši pastāstījis The London Free Press, kuŗā gan, kā bieži atgadījies, latvieši bija sajaukti ar lietuviešiem.